

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2011

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Olomouc, srpen 2011

Kód publikace: 711364-11

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2010

(pracovní výtisk)

Zpracoval:	ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Olomouc
Vedoucí oddělení:	Ing. Jarmila Benešová
Informační služby:	tel.: +420 585 731 516, e-mail: infoservisolom@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec:	Ing. Jiří Frelich

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků	3
1. Demografický vývoj.....	5
2. Sociální vývoj.....	9
3. Ekonomický vývoj	15
4. Životní prostředí.....	24
5. Mezikrajské srovnání	26
Tabulková příloha	32
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů.....	32
2. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj.....	36
3. Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje.....	43
Grafická příloha	45

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2010“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2011. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2010, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2005). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2010. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2009. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem měsíce listopadu letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.olomouc.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje [Statistická ročenka Olomouckého kraje](#) pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí [Statistický bulletin](#), který vychází 95. den pro skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Přestože regionální statistika je ve své podstatě zaměřena na zachycení klíčových strukturálních změn, existuje v ní pestrá škála ukazatelů. Některé z nich můžeme považovat za jistý ekvivalent konjunkturálních indikátorů používaných na celorepublikové úrovni. Nabídka regionálních ukazatelů sice není tak obsáhlá, přesto představuje významný zdroj informací, neboť je dostupná ve velmi krátkém čase po skončení sledovaného období. Je však nutné připomenout, že vypovídací schopnost krajských indikátorů může být omezena metodikou statistického zjišťování a jejich časový průběh může častěji inklinovat k náhodným či méně předvídatelným výkyvům.

A jaké byly základní vývojové trendy Olomouckého kraje v uplynulém roce?

Demografický vývoj

Rok 2010 přinesl další úbytek krajské populace, a to především v důsledku vyššího počtu vystěhovaných. Přírůstek obyvatel se týkal pouze okresu Olomouc. Díky procesu suburbanizace, v rámci kterého se obyvatelé měst stěhují do přilehlých vesnic, se snížil podíl obyvatel bydlících ve městech.

Počet dětí narozených ženám z početně silných ročníků 70. let minulého století kulminoval v předchozím roce, rok 2010 proto představoval snížený počet narozených. I nadále však rostl podíl dětí narozených mimo manželství. Pokračoval trend zvyšování průměrného věku matky při narození dítěte, meziročně vyšší byl i průměrný věk ženicha a nevěsty při uzavření sňatku. Do svazku manželského vstoupilo nejméně párů v historii Olomouckého kraje.

Průměrný věk obyvatel v kraji vzrostl. I přes zvýšený počet narozených v posledním období byl podíl dětí v populaci nižší než podíl starší generace nad 65 let. Počet starších spoluobčanů překonal poprvé v historii kraje stotisícovou hranici.

Sociální vývoj

Hospodářská recese ovlivnila především oblast zaměstnanosti. Rok 2010 byl charakterizován dalším snížením počtu zaměstnaných a zvýšenou nezaměstnaností. Ekonomická aktivita byla nejnižší mezi všemi kraji České republiky. Klesl podíl zaměstnaných v primárním a terciárním sektoru, naopak k nárůstu došlo v sektoru sekundárním.

Nezaměstnanost zůstala vysoká. Na konci loňského roku byla míra registrované nezaměstnanosti v Olomouckém kraji druhá nejvyšší v zemi. V roce 2010 se zvýšila nezaměstnanost žen a vzrostl počet

dlouhodobě nezaměstnaných. Vlivem sezónních prací měl během zimních měsíců nejvyšší nezaměstnanost v České republice okres Jeseník. Úřady práce evidovaly velmi nízký počet volných pracovních míst.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců z výsledků strukturálního šetření (bez podniků do 10 zaměstnanců) setrvala na úrovni předchozího roku. Důležitějším ukazatelem z této statistiky je medián mezd, jehož hodnota dělí zaměstnance na dvě stejně početné poloviny s nižší a vyšší úrovní mzdy. Příznivou skutečností je, že po předchozím poklesu se medián mezd v roce 2010 zvýšil. Hodnota průměrné měsíční mzdy zjištěná z podnikového výkaznictví vzrostla v Olomouckém kraji výrazněji než v celé České republice, přesto však zůstala čtvrtou nejnižší v zemi.

Vlivem legislativních úprav se razantně snížila pracovní neschopnost.

Minimální zvýšení bylo zaznamenáno u průměrné hodnoty důchodů, počet jejich příjemců vzrostl. Zvýšil se především počet starobních důchodců. U více než čtvrtiny z nich se jedná o příjemce předčasných starobních důchodů.

V roce 2010 byl evidován zvýšený počet dětí v mateřských školkách, nižší počet studujících na středních školách a zatím nejvyšší počet studentů na vysokých školách.

V nemocnicích došlo k omezení počtu lůžek a snížení průměrné doby pobytu pacientů v nemocnicích.

Nízkou kriminalitu v kraji charakterizoval nejnižší počet zjištěných trestných činů v historii kraje. Kladně můžeme hodnotit i nejnižší počet zraněných a usmrčených při dopravních nehodách.

Ekonomický vývoj

Ekonomický vývoj je hodnocen především makroekonomickými ukazateli. Výsledky za rok 2009, které máme k dispozici, ukazovaly na vysoký pokles hrubého domácího produktu v kraji. Vývoz z kraje se v roce 2010 zvýšil, tempo jeho růstu však bylo nízké. Na celkovém exportu České republiky se Olomoucký kraj podílel velmi malým procentem.

Zemědělství bylo charakterizováno dalším úbytkem osevních ploch. Vlivem nepříznivého počasí byla nižší sklizeň u hlavních zemědělských plodin. Stavy základních hospodářských zvířat pokračovaly v každoročním snižování, poklesla také produkce masa a mléka.

Počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích (nad 100 zaměstnanců) klesal i v roce 2010. Snížily se tržby z průmyslové výroby a jejich celkový objem se vrátil na úroveň z roku 2005. Nejvyšších tržeb bylo dosaženo v odvětví výroby elektrických zařízení, kde pracovalo i nejvíce zaměstnanců.

S poklesem počtu zaměstnanců se musely vyrovnat i větší stavební podniky (nad 50 zaměstnanců), u kterých došlo ke snížení objemu základní stavební výroby. Už třetím rokem dochází k poklesu hodnoty stavebních prací realizovaných přímo na území kraje. Stavební úřady vydaly v roce 2010 nižší počet stavebních povolení a ohlášení s nižší předpokládanou hodnotou staveb. Výrazně se zpomalila bytová výstavba. Poklesl jak počet bytů dokončených, tak, a to mnohem výrazněji, počet bytů zahájených.

Cestovní ruch setrval v útlumu předchozí sezóny. Celkový počet hostů se sice nepatrně zvýšil, přesto byla vykázána druhá nejnižší návštěvnost od roku 2000. Nízká návštěvnost spolu s postupným zkracováním průměrné délky pobytu se navíc podepsala pod nejnižší úhrn přenocování v historii Olomouckého kraje. Kladně můžeme hodnotit zvýšený počet turistů z ciziny.

Životní prostředí

Situace v kraji je z hlediska znečištěného ovzduší příznivá, také v roce 2009 se dařilo emise snižovat.

Každoročně se zvyšuje podíl obyvatel bydlících v domech napojených na vodovodní síť, roste i podíl obyvatel v domech napojených na kanalizační síť. V důsledku rostoucích cen došlo k nižší spotřebě vody.

Negativně můžeme hodnotit nízké investice na ochranu životního prostředí, které byly v roce 2009 nejnižší mezi všemi kraji České republiky.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

1.1. SÍDELNÍ STRUKTURA

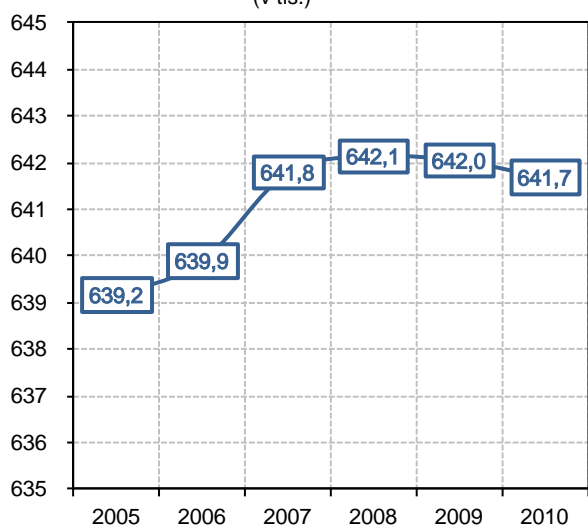
Olomoucký kraj se rozprostírá na území o celkové rozloze 5 267 km². Z pohledu administrativního je členěn na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. **Současně je Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 399 obcí.** Jejich počet se v loňském roce změnil. Odloučením od obce Sobotín vznikla dne 1. 1. 2010 nová obec Petrov nad Desnou. V celém kraji se nachází 30 měst (z toho Olomouc a Přerov jako města statutární), 12 městysů a 1 vojenský újezd.

1.2. VÝVOJ POČTU OBYVATEL

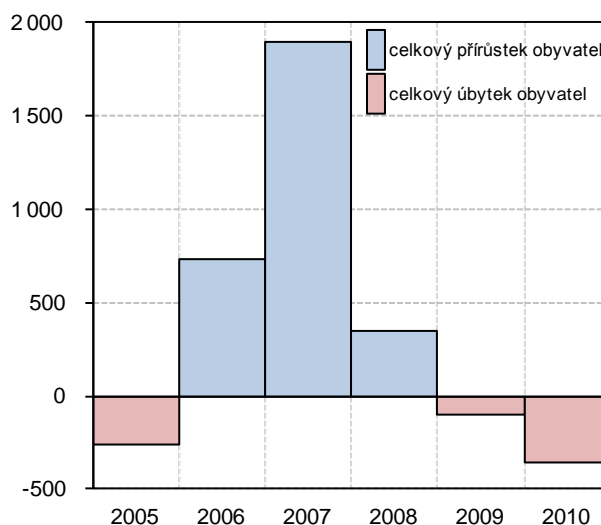
Počet obyvatel Olomouckého kraje se v meziročním srovnání snížil. Ačkoliv v nedávném období byl vykázán vývoj přesně opačný, úbytek krajské populace souhlasí s dlouhotrvajícím trendem. Od roku 1995 počet obyvatel v kraji postupně klesal s ojedinělou výjimkou v letech 2006 – 2008, kdy naopak krátkodobě rostl. Díky tomu se stav krajské populace snížil již potřinácté za posledních 16 let.

Na konci roku 2010 žilo v kraji 641 681 obyvatel, tj. o 360 obyvatel méně než na konci roku 2009. Z pohledu nižších územních jednotek došlo ve čtyřech z pěti okresů k zápornému vývoji. Meziročně nižší počet obyvatel byl vykázán v okresech Přerov (o 392), Jeseník (o 160), Šumperk (o 159) a Prostějov (o 32), meziročně vyššího počtu obyvatel dosáhl pouze okres Olomouc (o 383). Loňské výsledky tímto potvrdily dlouhodobý vývoj, v rámci kterého je Olomouc jediným okresem v kraji s dlouholetým populačním nárůstem. Podíl obyvatel v městském prostoru klesl z 58,2 % (2005) na 56,9 % (2010), což v řeci absolutních čísel odpovídá poklesu o 6 522 osob. Hustota obyvatel Olomouckého kraje činila 121,8 obyv./km².

Graf 1.: Obyvatelstvo Olomouckého kraje k 31. 12. daného roku (v tis.)

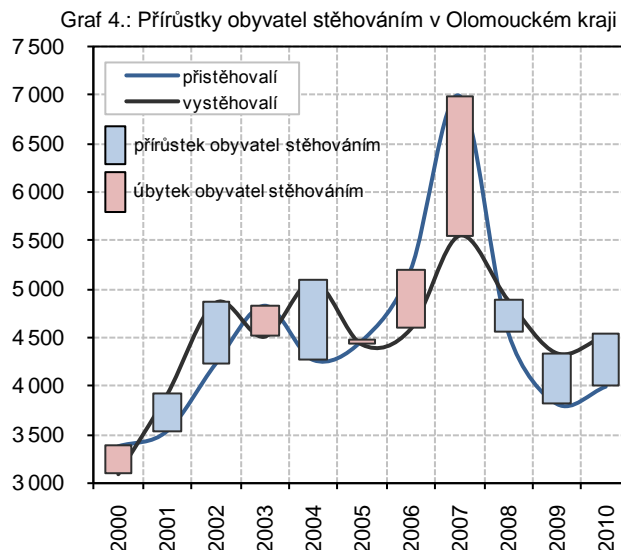
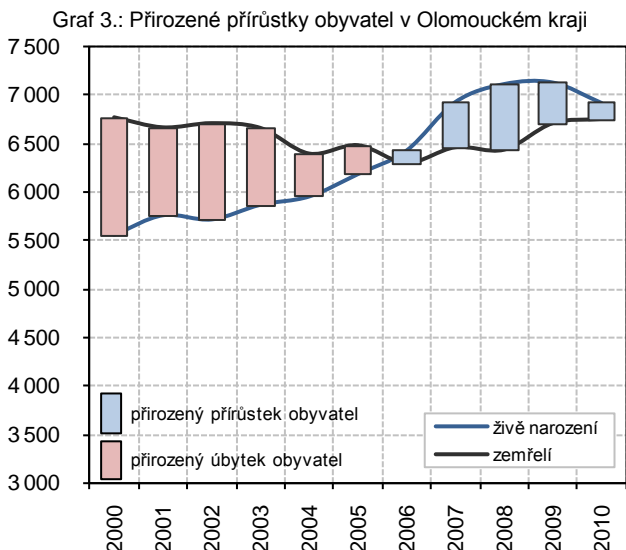

Graf 2.: Celkové přírůstky obyvatel v Olomouckém kraji

Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, **činil v uplynulém roce 174 osob.** Ve srovnání s předchozím rokem sice setrval v kladné poloze, jeho hodnota však výrazně klesla. Důvodem byl jak nižší počet narozených, tak mírně zvýšený počet zemřelých. V celém kraji se živě narodilo 6 922 dětí (meziročně o 212 méně), naproti tomu 6 748 osob zemřelo (meziročně o 43 více). Převahu živě narozených nad zemřelými, a tudíž kladného přirozeného přírůstku, zaznamenaly okresy Olomouc a Přerov. Opačný děj, tj. záporný přirozený přírůstek, nastal v okresech Šumperk, Jeseník a Prostějov. Během let 2005 – 2010 činil přirozený přírůstek v Olomouckém kraji 1 595 osob.

Přírůstek stěhováním, vyjadřující rozdíl mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných, **dosáhl v loňském roce záporné hodnoty 534 obyvatel.** Na území kraje se přistěhovalo 4 000 osob (meziročně o 178 více), naopak 4 534 osob se z něj vystěhovalo (meziročně o 187 více). Vnitřní stěhování, tj. v rámci České republiky, se týkalo 86 % přistěhovaných a 91 % vystěhovaných. Tradičně kladného migračního salda dosáhly okresy s nejnižší nezaměstnaností, tj. okresy Prostějov a Olomouc. Záporná migrační salda byla zaznamenána v okresech Jeseník, Šumperk a Přerov. Migrační trendy zůstaly stejné jako v předchozích letech, pouze se zvýšila vloni utlumená migrační aktivita. Během let 2005 – 2010 dosáhl přírůstek stěhováním v Olomouckém kraji kladné hodnoty 663 osob.

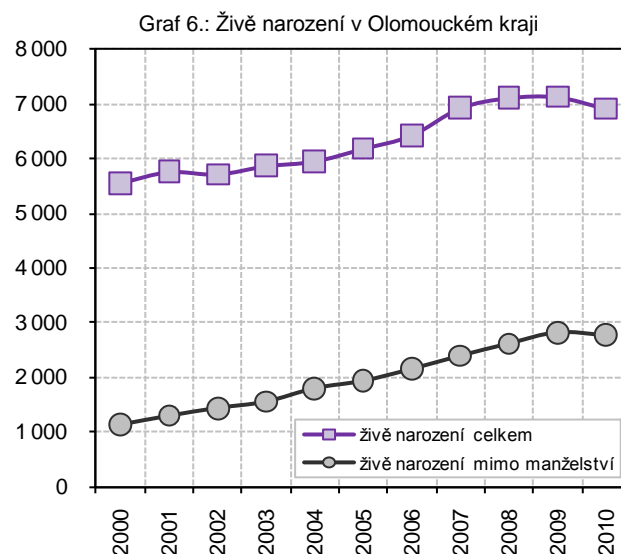
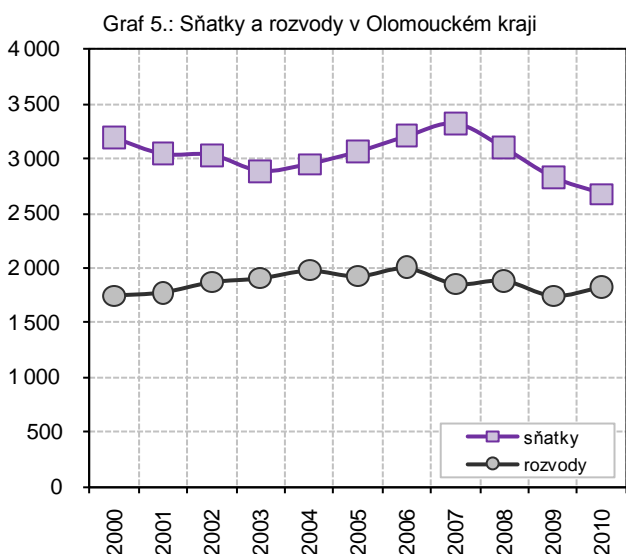

1.3. DEMOGRAFICKÉ UDÁLOSTI

Meziročně nižšího počtu živě narozených dětí se Olomoucký kraj dočkal v souladu s republikovým vývojem. Hrubá míra porodnosti rostla nepřetržitě od roku 2003 do roku 2009, ve kterém činila 11,1 živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu. V loňském roce (10,8 ‰) však zahájila sestupnou tendenci a dá se předpokládat, že v podobném duchu bude pokračovat i letos. Nedávná vlna zvýšené porodnosti, zapříčiněná silnými populačními ročníky z období 70. let minulého století spolu s všeobecným posunem mateřství do pozdějšího věku, tak v letech 2008 – 2009 prošla svým kulminačním bodem.

Na rozdíl od porodnosti, která v uplynulých letech vykazovala o poznání větší rozptýlení hodnot, se krajská křivka úmrtnosti vyvíjela lineárněji s mnohem menšími výkyvy. V roce 2010 činila hrubá míra úmrtnosti 10,5 zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu. Za posledních 20 let byly maximální hodnoty porodnosti i úmrtnosti zaznamenány v roce 1991, kdy hrubá míra porodnosti dosáhla 12,8 ‰ a hrubá míra úmrtnosti 11,8 ‰. Zatímco úmrtnostní křivka Olomouckého kraje však od té doby zaujala spíše sestupnou tendenci, křivka porodnosti se v letech 1994 a 1995 prudce propadla, aby od roku 2001 zahájila trend postupného růstu. Nejnižší porodnosti bylo od roku 1991 dosaženo v roce 2000 (8,6 ‰), nejnižší úmrtnosti v roce 2006 (9,8 ‰).

V kontextu výše uvedeného došlo v letech 1991 – 1993 a 2006 – 2010 ke kladným přirozeným přírůstkům, dvanáctileté období 1994 – 2005 naopak v důsledku snížené porodnosti přineslo v oblasti přirozené změny obyvatelstva každoroční úbytky.

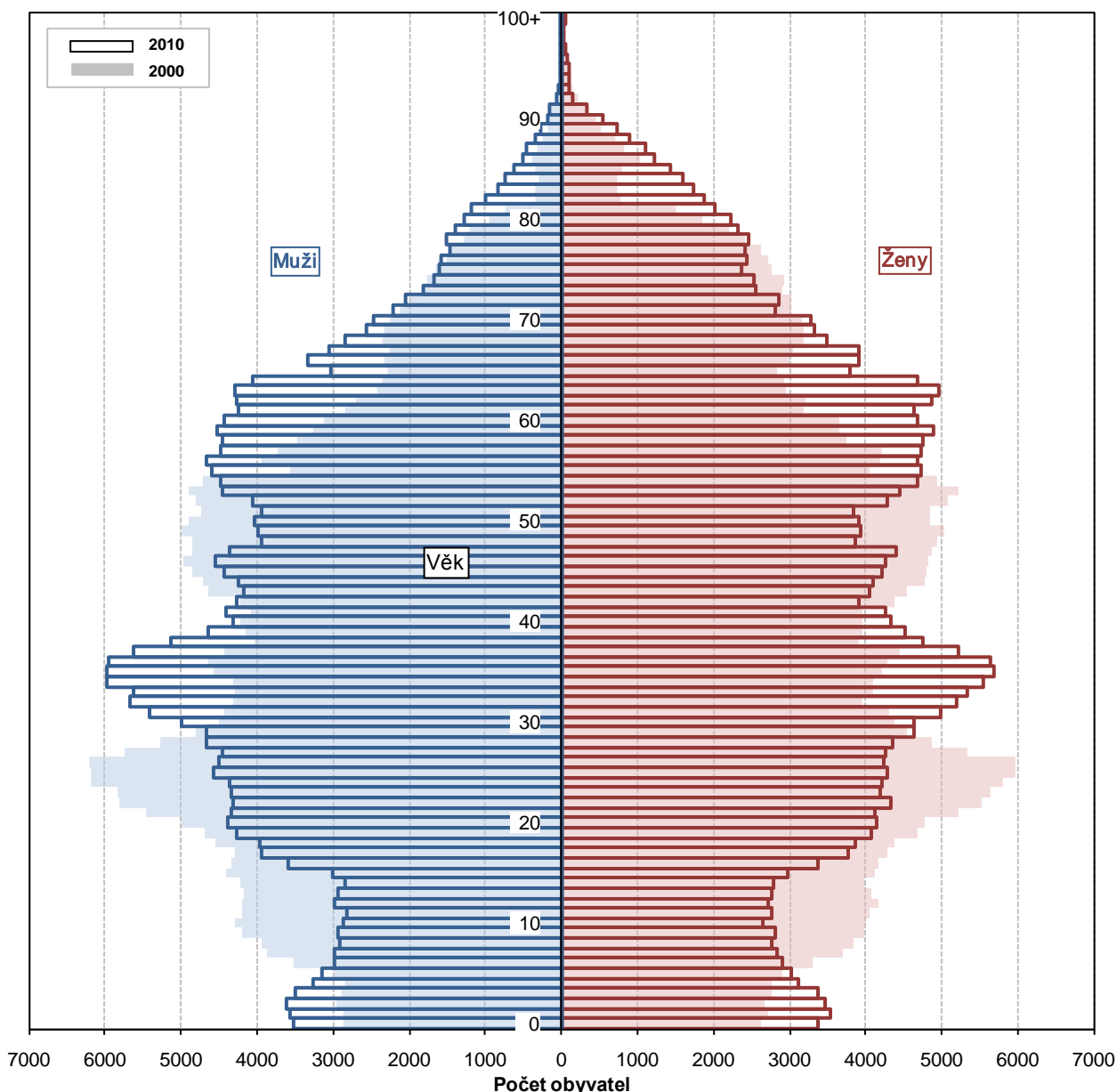
Ze všech v uplynulém roce živě narozených bylo 3 545 chlapců a 3 377 dívek. Celkem 45,6 % živě narozených bylo prvorozených a 38,9 % druhorozených. Prvorozené děti se nejčastěji rodily v okrese Olomouc, druhorozené děti v okrese Přerov. Necelá čtvrtina všech živě narozených v okrese Jeseník přišla

na svět ve třetím, příp. dalším pořadí. Také v loňském roce pokračoval **rostoucí trend dětí narozených mimo manželství**. Jestliže v roce 2005 se mimo manželské svazky narodilo 31,2 % všech živě narozených, o pět let později tento podíl vzrostl na 39,9 %. Rok 2010 dále přinesl 2 006 potratů (z toho 1 215 umělých přerušeni těhotenství), což bylo nejméně v historii kraje. Na své minimum klesla jak potratovost, tak potratový index, podle kterého připadalo na 100 narozených 28,9 potratů.

Ze všech v loňském roce zemřelých bylo 3 436 mužů a 3 312 žen. Hlavními příčinami úmrtí byly nemoci oběhové soustavy (50,3 %) a novotvary (25,2 %). Z novotvarů podléhali muži nejčastěji zhoubným novotvarům průdušek a plic a ženy zhoubným novotvarům prsu. Na vnější příčiny zemřelo 385 osob, z toho 117 osob ukončilo svůj život dobrovolně. Zatímco počet zemřelých na vnější příčiny byl nejnižší v historii kraje, počet sebevražd byl nejvyšší za posledních 7 let. V meziročním měřítku poklesl počet dětí zemřelých do 28 dnů (novorozenecká úmrtnost 1,7 ‰) i do 1 roku po narození (kojenecká úmrtnost 2,5 ‰).

V celé historii Olomouckého kraje **nebylo nikdy uzavřeno méně sňatků než právě v roce 2010**. Do svazku manželského vstoupilo 2 675 párů, tedy o 152 párů méně než v roce 2009. Nízká sňatečnost z roku 2009 (4,4 sňatků na 1 000 obyv. středního stavu) tak v roce 2010 klesla na své nové minimum (4,2). Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku činil v případě ženichů 30,7 let a v případě nevěst 28,1 let. V loňském roce bylo rozvedeno 1 823 manželství, což bylo o 82 manželství více než v roce 2009. I přes meziroční nárůst byla loňská rozvodovost (2,8 rozvodů na 1 000 obyv. středního stavu) druhá nejnižší za posledních 9 let.

Graf 7.: Věkové složení obyvatelstva Olomouckého kraje k 31. 12. daného roku

1.4. VĚKOVÁ STRUKTURA

Rok 2010 přinesl v meziročním srovnání o něco více dětí, méně osob v produktivním věku a více seniorů. Průměrný věk obyvatele Olomouckého kraje opět vzrostl, a to z 39,8 let (2005) na 40,9 let (2010). Průměrný věk mužů (39,4 let) byl přesně o tři roky nižší než průměrný věk žen (42,4 let). Ke konci roku 2010 žilo v kraji 91,8 tis. dětí (0 – 14 let) a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel se zvýšil na 14,3 %. Ačkoliv v meziročním pohledu počet dětí vzrostl, oproti roku 2005 naopak o 2,5 tis. poklesl. **V produktivním věku (15 – 64 let) se na konci loňského roku nacházelo 448,6 tis. osob (69,9 %),** tj. o 5,4 tis. méně než v roce 2005. Tradičního nárůstu se dočkal počet seniorů, jenž poprvé v historii překonal stotisícovou hranici. Na konci roku 2010 žilo v kraji 101,3 tis. seniorů, tj. o 10,3 tis. více než před pěti lety. Podíl obyvatel ve věku 65 let a starších se tímto přiblížil hranici 15,8 %.

Již od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Index stáří, definovaný jako podíl obyvatel ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0 – 14 let, se dočkal dalšího meziročního zvýšení a na konci loňského roku tak **na 100 dětí připadalo 110,3 seniorů.**

Mezi roky 2005 a 2010 se naděje na dožití u narozených chlapců zvýšila o 1,0 rok na 74,0 let, u dívek o 0,8 roku na 80,3 let. V případě šedesátiletého muže činila naděje na dožití 18,9 let, v případě šedesátileté ženy 22,8 let.

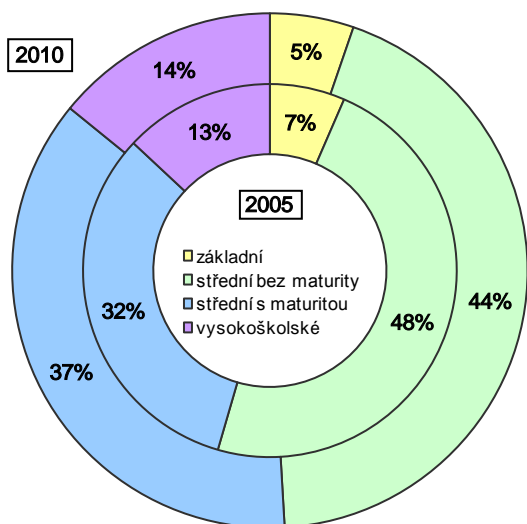
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

2.1. ZAMĚŠTNANOST A EKONOMICKÁ AKTIVITA

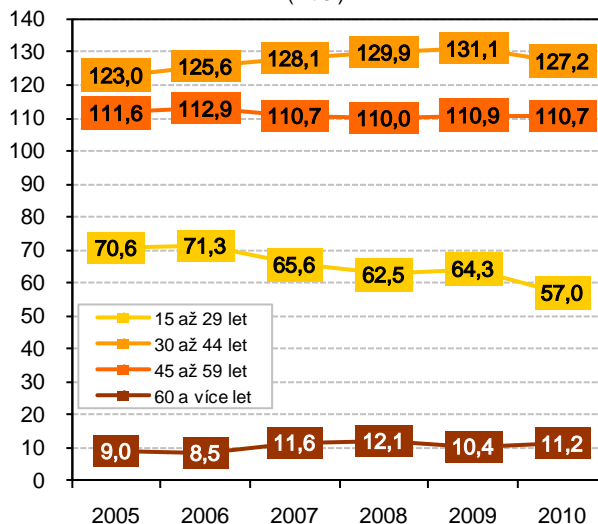
V loňském roce žilo v Olomouckém kraji 641,7 tis. obyvatel, z toho **550,2 tis. (85,7 %) ve věku 15 a více let**. Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) se velikost pracovní síly meziročně snížila o 3,3 % na 306,2 tis. obyvatel, skupina ekonomicky neaktivních se naopak zvýšila o 3,8 % na 244,0 tis. obyvatel. Z celkového objemu pracovní síly bylo v národním hospodářství zaměstnáno 278,5 tis. osob (meziročně o 4,8 % méně), zbylých 27,7 tis. osob tvořili nezaměstnaní (meziročně o 14,6 % více).

Dvouciferný propad zaměstnanosti byl v uplynulém roce registrován jak u osob ve věku 15 – 29 let, tak u osob se základním vzděláním. Z rozhodující části byl pokles zaměstnanosti u těchto dvou skupin zapříčiněn snížením objemu pracovní síly. V celém kraji bylo zaměstnáno 48,4 tis. osob ve věku 15 – 29 let, 117,7 tis. osob ve věku 30 – 44 let, 101,6 tis. osob ve věku 45 – 59 let a 10,8 tis. lidí ve věku 60 a více let. Podle vzdělanostní struktury bylo v kraji zaměstnáno 11,4 tis. osob se základním vzděláním, 121,7 tis. osob se středním vzděláním bez maturity, 104,0 tis. osob se středním vzděláním s maturitou a 41,4 tis. osob s vysokoškolským vzděláním. **Oproti roku 2005 je mezi zaměstnanými patrný úbytek osob nižšího věku a nižšího vzdělání.**

Graf 8.: Pracovní síla Olomouckého kraje podle vzdělání populace v letech 2005 a 2010

Graf 9.: Pracovní síla Olomouckého kraje podle věku populace (v tis.)

Podle klasifikace NACE se struktura zaměstnaných v loňském roce změnila. Ze všech 278,5 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu (81,6 tis.), velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel (31,6 tis.), stavebnictví (28,7 tis.), veřejné správy a obrany (21,1 tis.) a v odvětví zdravotnictví a sociální péče (19,9 tis.). Podíl zaměstnaných v primárním sektoru klesl na 4,9 %, v sekundárním sektoru vzrostl na 41,5 % a v terciárním sektoru klesl na 53,5 %.

Z hlediska klasifikace zaměstnání bylo nejvíce osob zařazeno mezi technické, zdravotnické a pedagogické pracovníky (58,4 tis.), řemeslníky a kvalifikované výrobce, zpracovatele a opraváře (55,7 tis.) a obsluhu strojů a zařízení (41,1 tis.). Počet zaměstnanců se v kraji meziročně snížil o 4,2 % na 230,7 tis. osob, počet osob pracujících na vlastní účet klesl o 4,5 % na 36,1 tis.

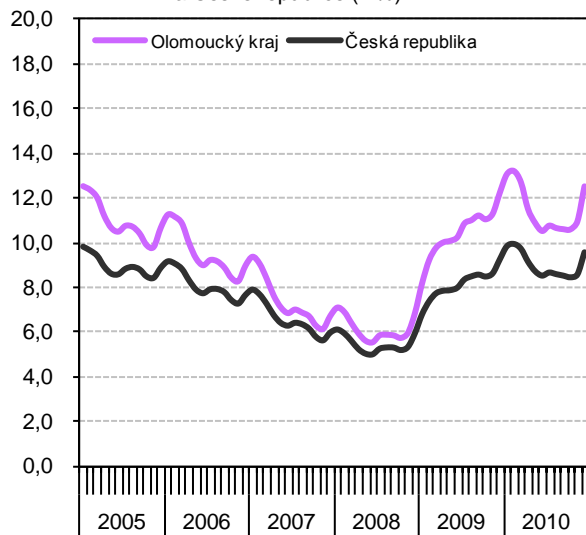
Krajská hodnota míry ekonomické aktivity, která je vyjádřena jako podíl počtu ekonomicky aktivních (tj. zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob starších 15 let, činila v loňském roce 55,7 %, čímž zaznamenala svou nejnižší hodnotu v historii kraje. V porovnání s celorepublikovým průměrem zaostala o 2,7 p.b. (58,4 %). Loňská úroveň míry ekonomické aktivity v kraji se meziročně snížila jak u mužů (65,0 %), tak u žen (46,9 %). Roční průměr obecné míry nezaměstnanosti v kraji se dočkal dalšího výrazného meziročního nárůstu, a to o 1,4 p.b. na 9,1 %. U mužů vzrostl na 7,5 %, u žen na 11,1 %.

2.2. NEZAMĚŠTNANOST

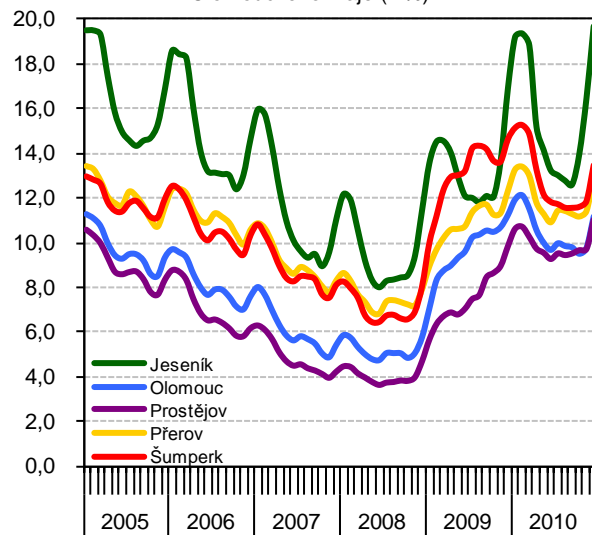
Míra registrované nezaměstnanosti, kterou monitoruje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, vykázala v loňském roce tradiční sezónní průběh. Z vyšších hodnot na počátku roku (maximum v únoru 13,2 %) zamířila k hodnotám nižším a po dobu 7 měsíců oscilovala kolem hranice 10,7 % (minimum v červnu 10,5 %). V závěru roku opět prudce vzrostla (maximum v prosinci 12,5 %). **Celoroční průběh nezaměstnanosti lze i přes vykázanou sezónnost označit za očekávaný a relativně stabilní.** Rozdíl

mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou nezaměstnanosti během uplynulého kalendářního roku dosáhl 2,7 p.b., což je v kontextu předchozích let rozdíl spíše menší. **K 31. 12. 2009 činila krajská míra registrované nezaměstnanosti 12,2 %, o rok později 12,5 %.** U mužů se během stejného období nezaměstnanost snížila z 11,6 % na 11,5 % (s minimem 8,8 % v říjnu), u žen naopak vzrostla ze 13,0 % na 13,8 % (s minimem 12,3 % v červnu). Nejnižší nezaměstnanost v kraji měl v roce 2010 okres Prostějov (s ojedinělou výjimkou v říjnu), nejvyšší nezaměstnanost patřila okresu Jeseník. Totožné postavení měly oba okresy během téměř celého období 2005 – 2010.

Graf 10.: Míra registrované nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a České republice (v %)

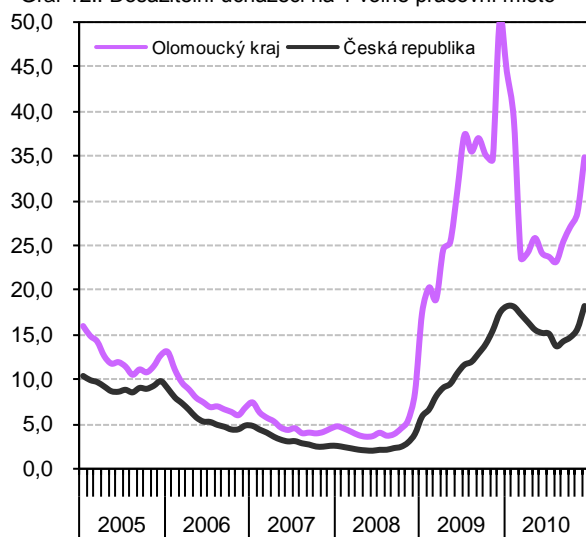

Graf 11.: Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje (v %)

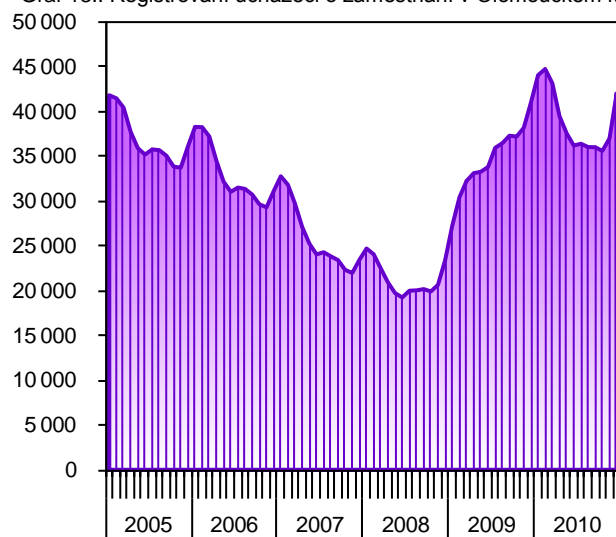

Úřady práce v Olomouckém kraji evidovaly k 31. 12. 2010 celkem 42,1 tis. neumístěných uchazečů o nové zaměstnání (z toho 19,9 tis. žen, tj. 47,3 %). Z celkového počtu uchazečů bylo 2,7 tis. absolventů a mladistvých (6,4 %) a 4,9 tis. osob se zdravotním postižením (11,5 %). **K poslednímu prosincovému dni roku 2010 bylo v celém kraji registrováno 40,7 tis. dosažitelných uchazečů,** tedy o 0,7 tis. uchazečů více než v prosinci 2009 (40,0 tis.).

Graf 12.: Dosažitelní uchazeči na 1 volné pracovní místo

Graf 13.: Registrovaní uchazeči o zaměstnání v Olomouckém kraji

Více než polovina všech uchazečů byla na úřadech práce evidována déle než 5 měsíců, každý třetí uchazeč byl evidován déle než rok. **Průměrný uchazeč o nové zaměstnání měl 40 let a byl evidován 421 dní.** Dle věkové struktury byla skladba nezaměstnaných poměrně vyrovnaná. Dvacetiletých uchazečů bylo 23 %, třicetiletých 24 %, čtyřicetiletých 21 % a padesátiletých 26 %. V meziročním srovnání došlo k mírnému nárůstu podílu nezaměstnaných ve věku 50 – 59 let při souběžném poklesu podílu nezaměstnaných ve věku 20 – 29 let. Díky tomu se zvýšil věk průměrného uchazeče o necelých 8 měsíců. Dle vzdělanostní struktury mělo nejvíce nezaměstnaných vzdělání středoškolské odborné s výučním listem (44 %), příp. vzdělání základní (24 %). Vysokoškolsky vzdělaných bylo mezi registrovanými uchazeči přibližně 5 %. Nárok na podporu v nezaměstnanosti příslušel v celém kraji 13,5 tis. uchazečům, tj. třetině všech uchazečů.

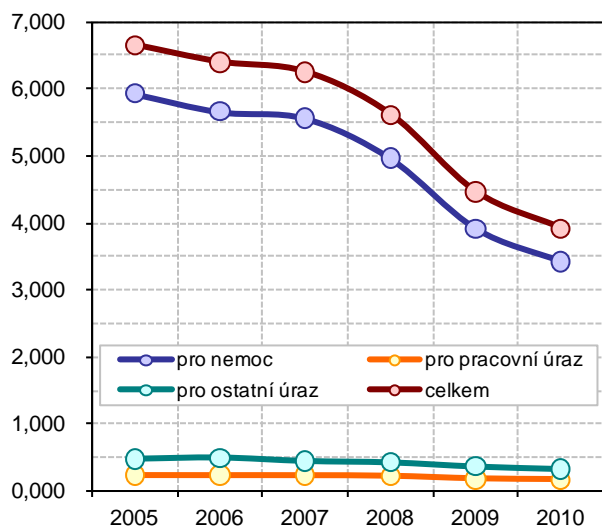
Nejčastěji byla vyplácena dávka ve výši 2,5 – 3,5 tis. Kč, kterou pobírala čtvrtina všech příjemců. Průměrný měsíční nárok činil 5,5 tis. Kč.

Nabídka volných pracovních příležitostí, vedená úřady práce Olomouckého kraje, obsahovala k 31. 12. 2010 přesně 1 210 míst, což bylo nejméně od února 2010 (meziroční nárůst o 389 míst). Z celkového počtu volných pracovních míst (VPM) bylo 199 pozic určeno pro absolventy a mladistvé a 100 pozic pro osoby se zdravotním postižením. **Na jedno volné pracovní místo se v Olomouckém kraji hlásilo v průměru 34 dosažitelných uchazečů.** Nejvyšší počet dosažitelných uchazečů na 1 VPM měl, a to jak v rámci kraje, tak v celé zemi, okres Prostějov (68), následovaly okresy Jeseník (60), Přerov (37), Olomouc (31) a Šumperk (22). Hodnota celorepublikového průměru činila 18 dosažitelných uchazečů na 1 VPM.

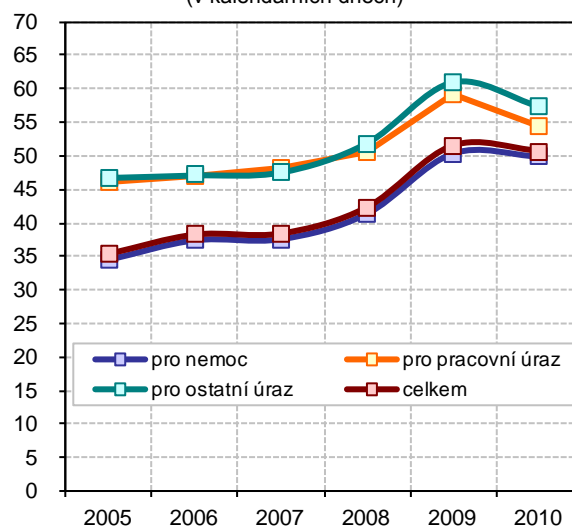
2.3. PRACOVNÍ NESCHOPNOST

Pracovní neschopnost v Olomouckém kraji klesla v loňském roce na své historické minimum. Průměrné procento pracovní neschopnosti, které vyjadřuje podíl kalendářních dnů pracovní neschopnosti na počtu všech kalendářních dnů osob nemocensky pojištěných, kleslo ze 4,461 % v roce 2009 na 3,919 % v roce 2010. Tento údaj lze jinými slovy popsat tak, že **na každých 100 kalendářních dnů průměrného pojištěnce připadalo 3,9 dnů pracovní neschopnosti**, tedy přibližně o půl dne méně než v roce 2009. Loňská hodnota průměrného procenta pracovní neschopnosti se tímto propadla na své absolutní minimum a ve srovnání s rokem 2005 (6,650 %) byla nižší o 2,731 p.b. V rámci kraje nejnižší pracovní neschopnost příslušela okresu Olomouc (3,337 %), naopak nejvyšší okresu Šumperk (5,220 %).

Graf 14.: Průměrné procento pracovní neschopnosti (v %)

Graf 15.: Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (v kalendářních dnech)

Krajská hodnota průměrného procenta pracovní neschopnosti klesla u nemoci na 3,423 %, u pracovního úrazu na 0,167 % a u mimopracovního úrazu na 0,329 %. Ve všech třech případech bylo docíleno nového minima. Výrazné meziroční propady byly zapříčiněny zejména pokračujícími legislativními změnami, na které celá statistika pracovní neschopnosti reaguje velmi citlivě.

Také počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti klesl na svou nejnižší hodnotu. Jestliže v roce 2005 bylo v kraji evidováno 153,9 tis. případů, o pět let později jich bylo pouze 58,3 tis. (samotný meziroční úbytek činil 10,2 %). Počet osob nemocensky pojištěných se v důsledku loňské stabilizace trhu práce příliš nezměnil a činil 206,4 tis.

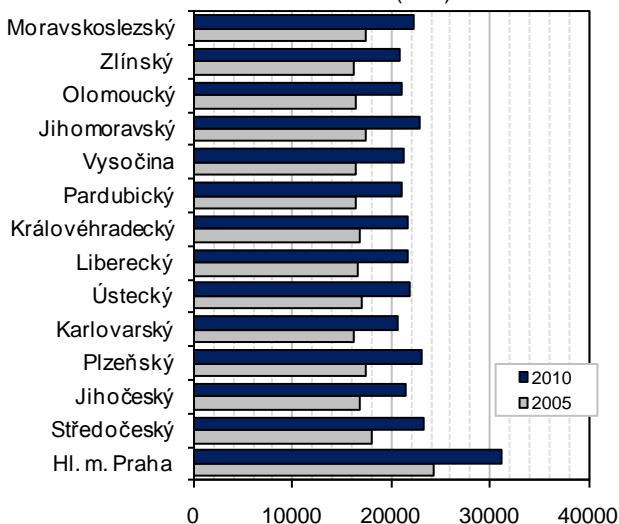
Zatímco průměrný denní stav práce neschopných v Olomouckém kraji se v uplynulém roce propadl na své historické minimum, průměrná doba trvání jedné pracovní neschopnosti zaznamenala své druhotné maximum. Průměrný denní stav práce neschopných dosáhl v uplynulém roce 8,1 tis. osob a v meziročním srovnání klesl o 11,6 %. Průměrná doba trvání jedné pracovní neschopnosti činila 50,7 dne.

2.4. MZDY

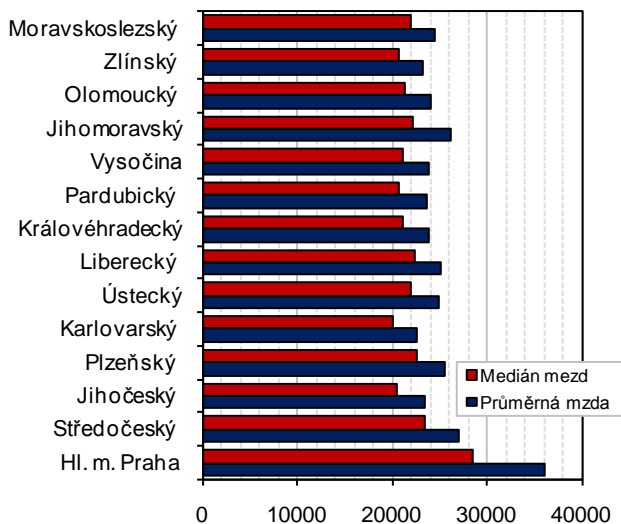
Podle loňských výsledků strukturální statistiky mezd činila průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců Olomouckého kraje 23 997 Kč. Spíše než prostý aritmetický průměr, který je ovlivnitelný extrémními hodnotami, nám však k věrohodnějšímu posouzení mzdové úrovně slouží medián neboli střední hodnota. **Medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji činil v uplynulém roce 21 423 Kč**, čímž říká, že zatímco polovina zaměstnanců pobírala mzdu nižší, druhá polovina měla v porovnání s výše uvedenou střední hodnotou mzdu vyšší. V případě mužů dosáhl mzdový medián hladiny 22 863 Kč, v případě žen

18 911 Kč. Muži v Olomouckém kraji tak pobírali vyšších mezd než muži v kraji Karlovarském, Zlínském, Pardubickém a Jihočeském, mzdy žen v Olomouckém kraji převyšovaly mzdy žen v kraji Pardubickém, Jihočeském, Zlínském, Karlovarském a Vysočina. Placený čas představoval 174,6 hod. za měsíc a v případě mužů (176,2) byl o čtyři hodiny vyšší než v případě žen (172,2). **V porovnání s rokem 2005 (17 088 Kč) vzrostl medián mezd v Olomouckém kraji o plnou čtvrtinu, tj. o 4 335 Kč.** U žen došlo k nárůstu o 27,8 % z 14 797 Kč na 18 911 Kč, u mužů byl registrován růst o 23,1 % z 18 578 Kč na 22 863 Kč. Díky dynamičtějšímu vývoji mzdové úrovně u žen došlo k mírnému snížení rozdílu mezi oběma pohlavími. Jestliže v roce 2005 pobíraly ženy 79,6 % mzdy mužů, o pět let později se tento podíl zvýšil na 82,7 %.

Graf 16.: Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance (přepočteného na plnou pracovní dobu) podle místa pracoviště v letech 2005 a 2010 (v Kč)

Graf 17.: Medián mezd a průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2010

Podle klasifikace KZAM dosahoval krajský mzdový průměr u vedoucích a řídicích pracovníků 45 261 Kč, u vědeckých, odborných a duševních pracovníků 31 427 Kč a u techniků, zdravotníků a pedagogů 25 973 Kč. Pracovníci obsluhy strojů a zařízení pobírali v průměru 20 584 Kč, kvalifikovaní dělníci a výrobci 20 569 Kč, nižší administrativní pracovníci 19 073 Kč, dělníci v zemědělství a lesnictví 17 342 Kč, provozní ve službách a obchodě 15 819 Kč a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci 14 451 Kč.

Strukturální šetření mezd je nutné odlišit od ostatních mzdových zjišťování. Hlavní odlišnost spočívá v tom, že jsou sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců, nikoliv celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. Podrobně jsou zjišťovány všechny složky hrubého výdělku a také důležité personální identifikace (např. pohlaví, vzdělání nebo věk). Díky zcela odlišné metodice však nemůže průměrná mzda ze strukturálního šetření korespondovat s průměrnou mzdou zjišťovanou z podnikového výkaznictví ČSÚ. Z tohoto datové zdroje vyplývá, že průměrná hrubá měsíční mzda v podnicích se sídlem v kraji se v loňském roce meziročně zvýšila o 3,2 % na 20 793 Kč (v přepočtu na plně zaměstnané). V mezikrajském srovnání se Olomoucký kraj podle výše průměrných výdělků umístil na 11. místě, před krajem Pardubickým, Zlínským a Karlovarským. Nejvyšších průměrných mezd bylo dosahováno v kraji Hl. m. Prahy (29 744 Kč), celorepublikový průměr činil 23 951 Kč. Reálná mzda v Olomouckém kraji vzrostla díky nízké inflaci o 1,7 %.

2.5. DŮCHODCI A DŮCHODY

V Olomouckém kraji žilo v prosinci loňského roku **173,0 tis. příjemců důchodů** (z toho 67,2 tis. mužů a 105,8 tis. žen), což představovalo 27,0 % krajské populace. Oproti konci roku 2009 se počet příjemců rozšířil o 1,0 tis. osob (tj. o 0,6 %). Z celkového počtu všech příjemců pobíralo nejvíce osob důchod starobní (59,1 %), dále důchod vdovský (21,0 %), invalidní (14,7 %), vdovecký (3,4 %) a sirotčí (1,8 %). Z důvodu invalidity 1. stupně pobíralo důchod 5,7 % příjemců, z důvodu invalidity 2. stupně 1,6 % příjemců a z důvodu invalidity 3. stupně 7,4 % příjemců. V celé republice žilo v závěru loňského roku 2,82 mil. příjemců důchodů (26,8 % obyvatelstva).

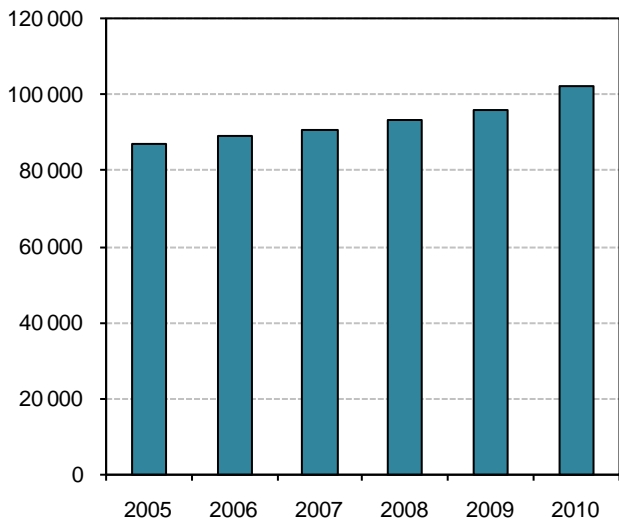
Průměrná výše důchodu v Olomouckém kraji vzrostla na 9 663 Kč, což odpovídalo 45,1 % výše uvedenému mediánu hrubé měsíční mzdy v kraji. I přes mírné meziroční zvýšení (o 0,8 %) však zůstala v mezikrajském srovnání nejnižší. Nejvyšší průměrné důchody se vyplácely v kraji Hl. m. Prahy (10 634 Kč), celorepublikový průměr činil 9 884 Kč.

Přes 102,2 tis. osob v kraji pobíralo starobní důchod v průměrné výši 9 829 Kč, což bylo o 63 Kč více než před rokem. Celkem 45,9 tis. mužů pobíralo průměrný starobní důchod v hodnotě 10 854 Kč, u 56,3 tis. žen činil průměr 8 993 Kč. V roce 2010 dosahoval průměrný starobní důchod 45,9 % mzdového mediánu,

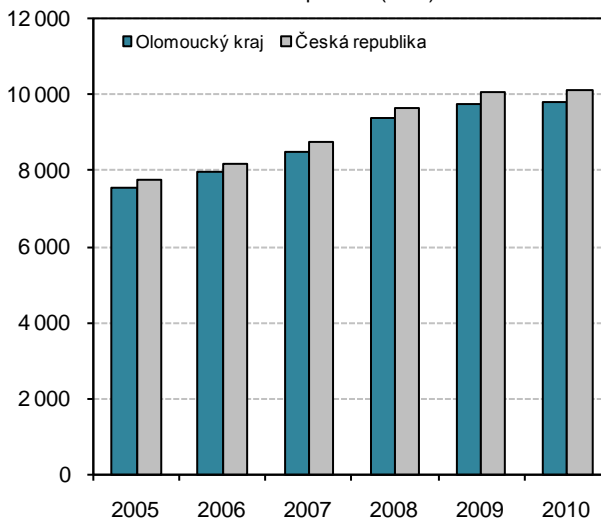
v roce 2005 byl v úrovni 44,1 %. **Průměrné starobní důchody tak v letech 2005 – 2010 rostly rychleji než průměrné mzdy.** Průměrně nejvyšší starobní důchody náležely mužům v okrese Olomouc (11 002 Kč), naopak nejnižší příslušely ženám v okrese Jeseník (8 676 Kč). Průměrný starobní důchod v České republice měl na konci loňského roku hodnotu 10 123 Kč (11 240 Kč u mužů a 9 189 Kč u žen).

Vdovský důchod, který v prosinci 2010 pobíralo 36 357 žen Olomouckého kraje, činil v průměru 10 563 Kč. Průměrná hodnota invalidního důchodu činila 6 114 Kč (u 1. stupně), 6 680 Kč (u 2. stupně) a 9 428 Kč (u 3. stupně), vdovecký důchod dosahoval průměrné výše 11 529 Kč a sirotčí důchod 5 133 Kč.

Graf 18.: Počet příjemců starobního důchodu v Olomouckém kraji

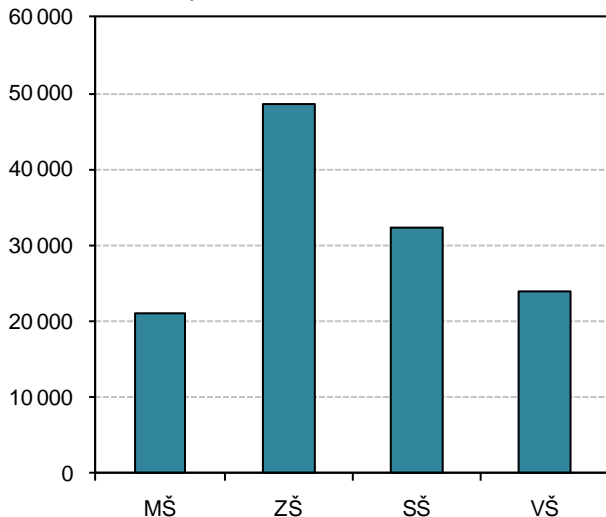
Graf 19.: Průměrná výše starobního důchodu v Olomouckém kraji a České republice (v Kč)

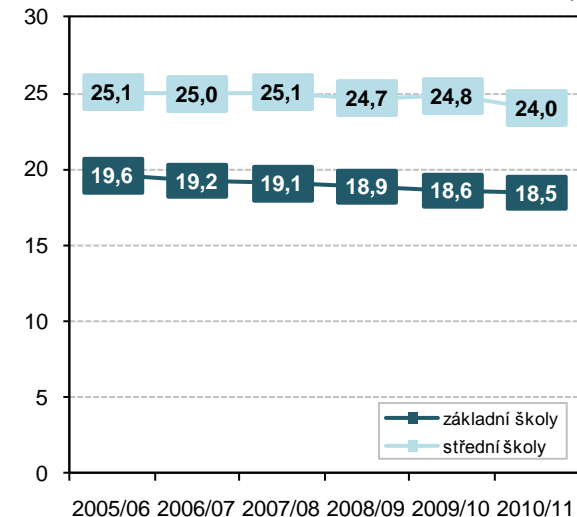
2.6. ŠKOLSTVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

K 30. 9. 2010 se v Olomouckém kraji nacházelo 367 mateřských škol, 305 základních škol, 100 středních škol (z toho 20 gymnázií), 1 konzervatoř, 8 vyšších odborných škol a 3 školy vysoké. Mateřské školy v kraji navštěvovalo 21,0 tis. dětí, tedy nejvíce za posledních 13 let. Do základních škol chodilo 48,6 tis. žáků, což odpovídalo průměru 18,5 žáků na 1 třídu. **Průměrný počet žáků na třídu má v posledních letech sestupnou tendenci a v loňském roce byl nejnižší za posledních 15 let.** Ve středních školách (vč. konzervatoře) bylo zřízeno 1 349 tříd denního studia, ve kterých studovalo 32,4 tis. žáků. Jednu třídu navštěvovalo v průměru 24,0 žáků, tedy nejméně za posledních 8 let. Žádných extrémních výkyvů se v uplynulých letech nedočkal vývoj početního stavu studentů vyšších odborných škol. Ve školním roce 2010/11 navštěvovalo tento typ škol 1,1 tis. studentů denního studia, což je v kontextu posledních let hodnota mírně nadprůměrná. Vysokoškolské studium se týkalo 23,4 tis. českých státních občanů s trvalým bydlištěm na území kraje (nejvíce v historii kraje). V porovnání s akademickým rokem 2005/06 se jejich počet zvýšil o 35,2 %. Počet studentů zapsaných v akademickém roce 2009/10 na vysokých školách v Olomouckém kraji činil 23,2 tis.

Graf 20.: Počet dětí, žáků a studentů ve školských zařízeních v Olomouckém kraji ve školním a akademickém roce 2010/11

Graf 21.: Počet žáků na 1 třídu v základních školách a počet studentů na 1 třídu ve středních školách v Olomouckém kraji

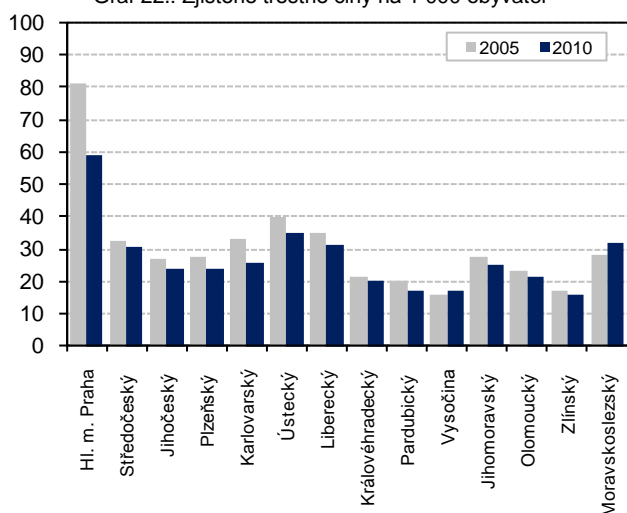

V roce 2010 se na území kraje nacházelo 9 nemocnic, ve kterých bylo včetně ambulantní části umístěno 3 380 lůžek. V přepočtu se jednalo o 5,3 lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu, tj. nejméně v historii kraje. Hospitalizováno bylo 128,3 tis. pacientů, kteří v nemocnicích strávili 863,0 tis. dní. Průměrná délka pobytu pacienta na nemocničním lůžku tak trvala 6,7 dní, což odpovídalo nejkratší době v historii kraje. V celém kraji působilo celkem 2,8 tis. lékařů, tj. 4,4 lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu. Přepočtený počet ambulantních lékařů dosáhl úrovně 2,0 tis. a přepočtený počet středního zdravotnického personálu 6,5 tis.

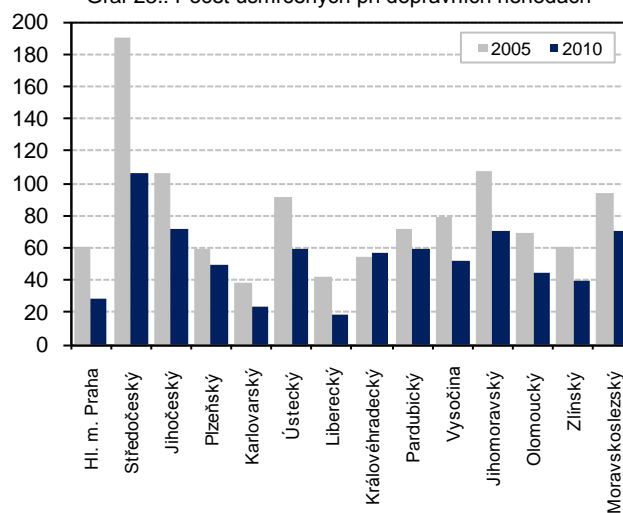
2.7. KRIMINALITA A DOPRAVNÍ NEHODY

V roce 2010 bylo v Olomouckém kraji zjištěno **13,7 tis. trestných činů**, tedy nejméně v historii kraje. V souvislosti s příznivým výsledkem celkové kriminality klesl na své absolutní minimum také počet zjištěných trestných činů v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu (21,4). **V porovnání s Českou republikou je kriminalita v Olomouckém kraji dlouhodobě nižší**, v roce 2010 byla v mezikrajském srovnání pátá nejnižší. Nejvíce zjištěných trestných činů (na 1 000 obyvatel středního stavu) se v rámci kraje událo v okrese Olomouc (26,4), na opačném pólu se umístil okres Šumperk (17,7). Relativně vysoká kriminalita na Olomoucku souvisí s polohou krajského města, kde je kriminalita, podobně jako v ostatních krajských městech, zvýšená. Ze všech zjištěných trestných činů bylo 74,6 % klasifikováno jako kriminalita obecná a 11,2 % jako kriminalita hospodářská. Objasněno bylo v loňském roce 6,5 tis. trestných činů.

Graf 22.: Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel

Graf 23.: Počet usmrcených při dopravních nehodách

Policii ČR bylo v roce 2010 hlášeno **4,2 tis. dopravních nehod**, tj. o 5,7 % méně než v roce předchozím. V souvislosti s předloňskou úpravou pravidel pro hlášení dopravních nehod došlo v posledních dvou letech k jejich výraznému úbytku (průměr let 2005 – 2008 činil 9,4 tis. dopravních nehod). Počet dopravních nehod, u kterých došlo ke zranění nebo usmrcení, činil 1,5 tis. a proti předloňskému maximu došlo k poklesu o 12,0 %. Rovněž příznivě se vyvinula statistika počtu usmrcených, těžce a lehce raněných. Během loňských dopravních nehod přišlo o život 45 osob, 192 osob bylo raněno těžce a 1 263 osob lehce. Ve všech třech případech došlo k vytvoření historického minima. Věcná škoda při loňských dopravních nehodách dosáhla 234,7 mil. Kč. Zatímco počet dopravních nehod se meziročně snížil, věcná škoda naopak vzrostla.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

3.1. MAKROEKONOMICKÝ RÁMEC

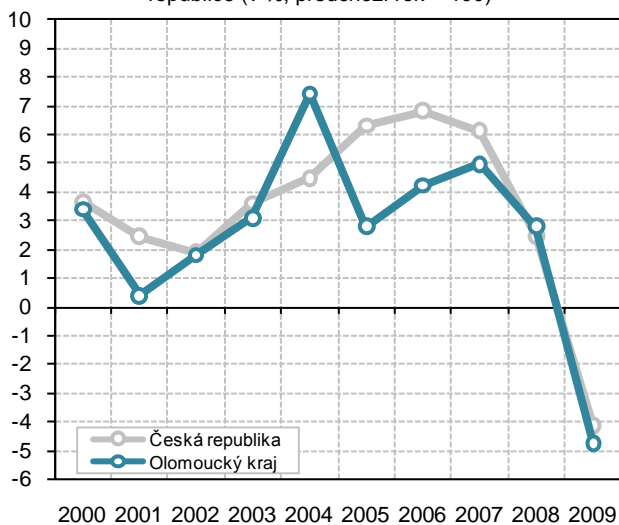
Makroekonomické údaje za rok 2010, včetně rozsáhlé revize let předchozích, budou v regionálním členění publikovány až v závěru letošního roku. Teprve poté bude možné sestavit přesnější obraz o ekonomickém vývoji Olomouckého kraje a o jeho reakci na hospodářskou krizi. V současné době lze z ekonomického pohledu hodnotit roky 2000 – 2009, tj. desetileté období od vzniku Olomouckého kraje. S odstupem času jej můžeme rozčlenit do tří etap.

První část, vymezená lety 2000 – 2003, přinesla žádoucí ekonomický progres s nižším přírůstkem HDP. **Hospodářský vývoj Olomouckého kraje byl uveden ekonomicky silným rokem 2000**, ve kterém meziroční růst HDP dosáhl 3,4 %. Jednalo se o nejvyšší ekonomický růst v rámci Moravy a Slezska. Rostoucí hrubý domácí produkt se spolu se stagnující zaměstnaností podepsal pod nadprůměrně vysoký růst produktivity práce, která se meziročně zvýšila o 9,5 % (1. místo mezi kraji v ČR). V následujícím roce se sice tempo tak vysokého růstu udržet nepodařilo, **po všech stránkách stagnující rok 2001 však položil základ pro každoročně zrychlující se ekonomiku kraje v letech 2002 – 2004**. V roce 2002 došlo k meziročnímu růstu krajského HDP o 1,8 %, v roce 2003 o 3,4 %, čímž kraj důsledně kopíroval celorepublikový vývoj.

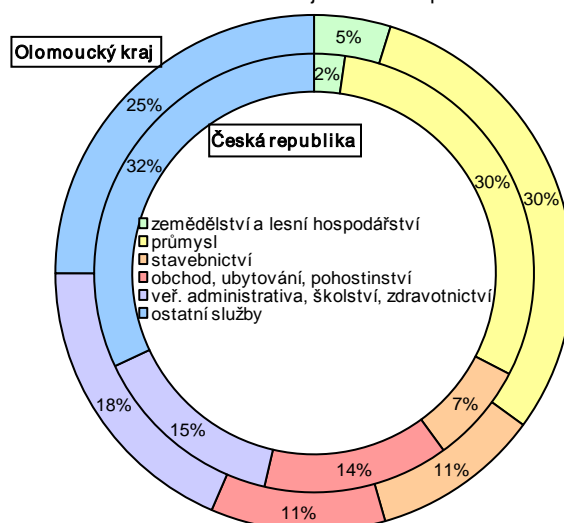
Druhá část hospodářského rozkvětu zasáhla Olomoucký kraj v letech 2004 – 2008, tedy čerstvě po vstupu země do EU. Toto pětileté období bylo spojené s prudkou hospodářskou expanzí s průměrným ročním růstem HDP o 4,4 %. Za ekonomicky nejúspěšnější lze považovat roky 2004 a 2007. V obou mezních letech 2004 a 2008 se ekonomika kraje rozvíjela rychleji než ekonomika České republiky, přičemž oba tyto roky přinesly nejvyšší přírůstky produktivity práce v celé zemi.

Třetí a poslední část, která prudce ukončila dosavadní ekonomický rozmach, se týkala závěrečného roku uvedeného desetiletého intervalu. **S částečnou předzvěstí na konci roku 2008 došlo v roce 2009 k dramatickému propadu krajského HDP o 4,8 %.**

Graf 24.: Reálný růst/pokles HDP v Olomouckém kraji a České republice (v %, předchozí rok = 100)

Graf 25.: Struktura hrubé přidané hodnoty podle základních odvětví v Olomouckém kraji a České republice v roce 2009

V celém sledovaném období 2000 – 2009 došlo navzdory vývoji v závěrečném roce k výraznému zvýšení hospodářské úrovně. Celorepubliková hodnota HDP v běžných cenách vzrostla 1,6 násobně, z původních 213,1 tis. Kč/obyv. (v r. 2000) na 345,6 tis. Kč/obyv. (v r. 2009). **Samotný Olomoucký kraj se ve srovnání s Českou republikou rozvíjel o něco pomaleji**. Zatímco v roce 2000 dosáhl v totožném ukazateli hodnoty 170,0 tis. Kč/obyv., tedy **79,6 %** tehdejší úrovně ČR, v roce 2009 zaznamenal 260,5 tis. Kč/obyv., tedy jen **75,4 %** tehdejší úrovně ČR. Za rozevřením nůžek stojí především vysoký hospodářský růst Hl. města Prahy a Středočeského kraje. Průměrný meziroční růst HDP České republiky (ve srovnatelných cenách) se v letech 2000 – 2009 pohyboval v úrovni 3,2 %, u Olomouckého kraje v úrovni 2,7 % (7. místo mezi kraji v ČR).

Ze strukturálního pohledu je v rámci kraje patrný ústup zemědělství a lesnictví. Zatímco v roce 2000 se na hrubé přidané hodnotě kraje podílel primární sektor z 6,5 %, o 9 let později jeho podíl klesl na 4,8 %. Na obdobné úrovni naopak setrvala oblast průmyslu – v roce 2000 představovala 29,2 %, v roce 2008 jako tradičně nejvýznamnější přispěvatel hrubé přidané hodnoty kraje 27,8 %. Ve srovnání obou mezních let si

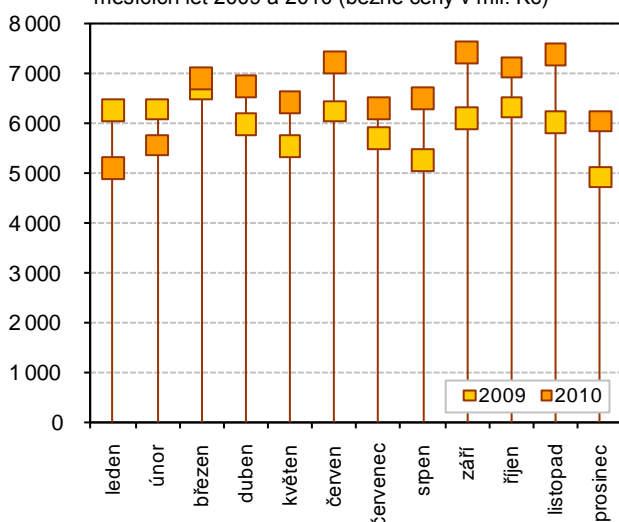
své postavení posílilo stavebnictví (ze 7,3 % na 10,5 %), naopak poklesu bylo dosaženo u obchodu, oprav motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost (ze 14,9 % na 9,4 %). Vzhledem k výraznému růstu hrubé přidané hodnoty však žádné odvětví z absolutního hlediska nekleslo. Významného růstu dosáhla během let 2000 a 2009 výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, nejnižší růst zaznamenalo zemědělství, myslivost a lesnictví.

3.2. VÝVOZ

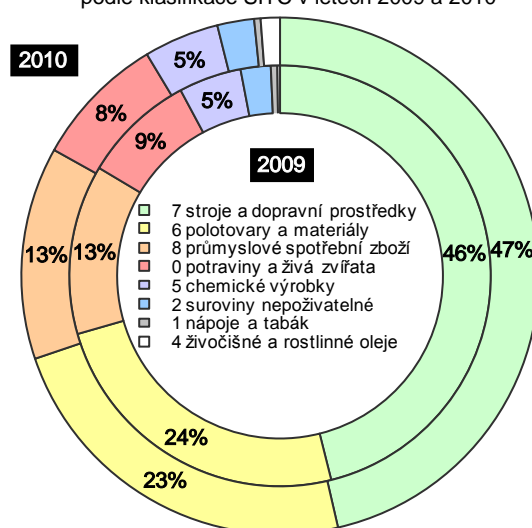
V loňském roce naposledy monitoroval Český statistický úřad regionální skladbu zahraničního vývozu. V souladu s trendem postupného snižování administrativní zátěže bylo vykazování údajů o kraji původu odeslaného zboží zrušeno, a to vyhláškou č. 317/2010 Sb. s účinností od 1. ledna 2011. Na základě dosud zveřejněných předběžných údajů vyplývá, že **zahraniční vývoz Olomouckého kraje** vyjádřený v běžných cenách **činil v minulém roce 78,9 mld. Kč**. V meziročním srovnání sice vzrostl o 10,3 % (tj. o 7,3 mld. Kč), nižší meziroční dynamiky růstu však dosáhly pouze kraje Jihomoravský, Jihočeský a Plzeňský. Na rozdíl od roku 2009, kdy export všech krajů v ČR meziročně poklesl, došlo o rok později k vývoji přesně opačnému. Zahraniční obchod České republiky se meziročně zvýšil o 17,6 % na 2,52 bil. Kč, což byla nejvyšší hodnota v historii.

Váha exportu Olomouckého kraje je v celonárodním měřítku malá. Nižšího zahraničního obchodu dosahuje pouze kraj Karlovarský, v přepočtu na počet obyvatel pouze kraj Hl. m. Prahy. V roce 2010 se zahraniční vývoz Olomouckého kraje podílel na celkovém vývozu České republiky ze 3,1 % (13. místo), čímž své postavení oslabil o 0,2 p.b. **Hodnota vývozu na 1 obyvatele kraje činila 123 tis. Kč**. V porovnání s celou republikou (239 tis. Kč) se jednalo o hodnotu přibližně poloviční.

Graf 26.: Zahraniční vývoz Olomouckého kraje v jednotlivých měsících let 2009 a 2010 (běžné ceny v mil. Kč)

Graf 27.: Struktura zahraničního vývozu Olomouckého kraje podle klasifikace SITC v letech 2009 a 2010

Z pohledu teritoriální struktury směřovalo 89,7 % veškerého exportu do vyspělých tržních ekonomik, 5,1 % do Společenství nezávislých států a 3,7 % do ekonomik rozvojových. **Zcela nejsilněji byl zastoupen vývoz do států Evropské unie** (64,4 mld. Kč, tj. 81,7 % z celku), přičemž přesně polovina vývozu mířila do sousedních zemí (39,4 mld. Kč, tj. 50,0 % z celku). Také loni zůstalo nejvýznamnějším exportním partnerem Německo (22,4 mld. Kč), s velkým odstupem následovalo Slovensko (7,7 mld. Kč), Polsko (5,7 mld. Kč) a Itálie (4,9 mld. Kč). Meziročně posílen byl z pohledu těchto zemí vývoz do Polska (o 22,2 %), Itálie (o 16,1 %) a Německa (o 6,0 %), naopak u Slovenska došlo k mírnému oslabení. Velmi příznivého vývoje se dočkal export do Belgie a Nizozemí, jehož úhrnná hodnota vzrostla o 44,1 % na 4,6 mld. Kč.

Ve zbožové struktuře zahraničního vývozu si podle Standardní mezinárodní klasifikace zboží (SITC) uchovala své dominantní postavení třída 7 (stroje a dopravní prostředky), jejíž podíl činil 46,4 %. Na druhé pozici se umístila třída 6 (polotovary a materiály) s podílem 23,4 %, třetí místo zaujala třída 8 (průmyslové spotřební zboží) s podílem 13,3 % a čtvrté místo patřilo třídě 0 (potraviny a živá zvířata) s podílem 8,3 %. Při podrobnějším ohledání se na celkovém exportu podílela nejvíce třída 716 (točivé elektrické stroje a jejich díly; 8,9 %), třída 775 (elektrická a mechanická zařízení pro domácnost; 6,1 %) a třída 778 (elektrické přístroje; 5,7 %).

Z pohledu celorepublikového se Olomoucký kraj podílel na vývozu strojů a neelektrických motorů (714) ze 42,0 %, na vývozu elektrických a mechanických zařízení pro domácnost (775) ze 39,6 % a na vývozu čokolády a ostatních potravinářských přípravků obsahujících kakao (073) ze 38,5 %.

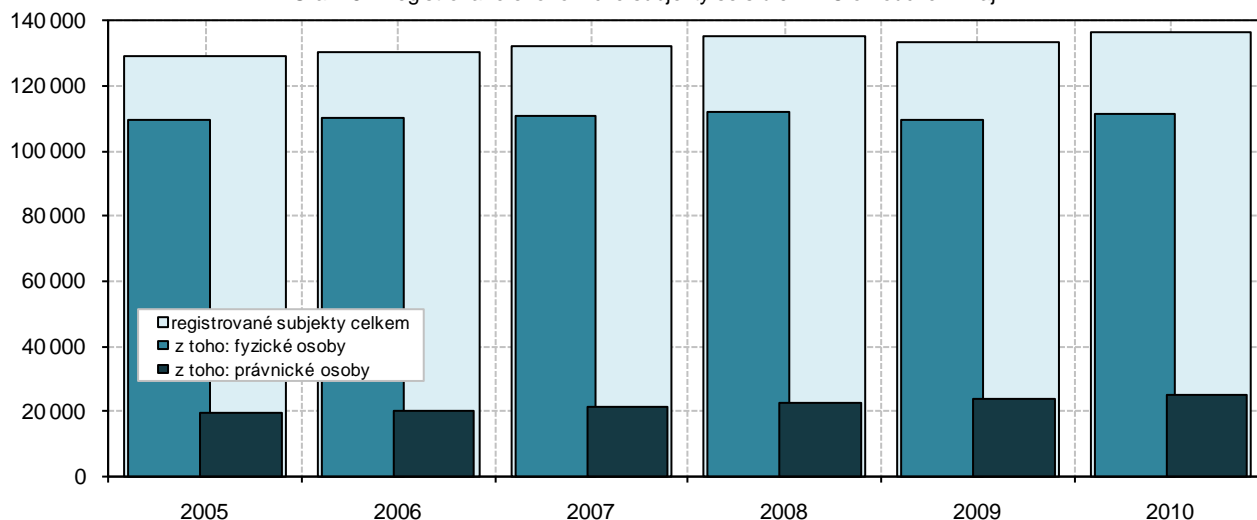

3.3. ORGANIZAČNÍ STATISTIKA

Podle Registru ekonomických subjektů (RES), který je na základě zákona o státní statistické službě (zák. č. 89/1995 Sb.) spravován Českým statistickým úřadem, bylo v kraji k 31. 12. 2010 evidováno přes **136,2 tis. podnikatelských subjektů**. Díky meziročnímu nárůstu o 3,0 tis. subjektů (tj. o 2,2 %) se jednalo o nejvyšší počet v historii kraje. Dle právní formy podnikání bylo 25,1 tis. subjektů osobami právnickými, zbylých 111,2 tis. osobami fyzickými. V meziročním pohledu tak **vzrostl jak počet osob právnických** (o 4,8 %), **tak počet osob fyzických** (o 1,7 %). Nejvíce ekonomických subjektů sídlilo v okrese Olomouc (51,2 tis.), méně v okresech Přerov (26,0 tis.), Šumperk (25,6 tis.) a Prostějov (22,7 tis.) a nejméně v okrese Jeseník (10,8 tis.). Žádný z okresů nezaznamenal v meziročním srovnání záporného posunu, což bylo v plném souladu s celorepublikovým trendem (meziroční nárůst o 2,6 % na 2,64 mil. subjektů).

Dalšího zvýšení se dočkal rovněž počet obchodních společností. Dynamika růstu posledních let sice není tak vysoká jako v 90. letech minulého století, přesto byl růstový trend opět prodloužen. V celém kraji došlo k 4,5 % nárůstu na **11,3 tis. obchodních společností**. Na konci loňského roku zde bylo současně registrováno 769 akciových společností (nejvíce v historii), přičemž nejvyšší meziroční nárůst patřil okresu Olomouc (celkem 375 akciových společností).

Graf 28.: Registrované ekonomické subjekty se sídlem v Olomouckém kraji

Na rozdíl od obchodních společností dosahuje statistika státních podniků trendu přesně opačného. Jestliže v roce 1990 bylo v České republice 3,5 tis. státních podniků, v loňském roce jich bylo pouze 358. Obdobně se situace vyvinula také v Olomouckém kraji, kde bylo v závěru loňského roku evidováno **15 státních podniků**.

Na nejvyšší hodnotu v historii kraje vystoupal počet živnostníků. Podle stavu k 31. 12. 2010 bylo v kraji registrováno **104,4 tis. živnostníků**, tedy o 2,1 % více než k 31. 12. 2009. Jejich počet rostl stejným tempem ve čtyřech z pěti okresů kraje, pouze na Jesenícku počet živnostníků stagnoval. Ve srovnání s rokem 2005 se počet živnostníků v kraji zvýšil o 9,1 %. K 31. 12. 2010 činil jejich podíl na všech ekonomických subjektech **76,6 %**.

Pozitivně se uplynulý rok promítl do celkového počtu velkých a středních zaměstnavatelů se sídlem v Olomouckém kraji. K poslednímu dni loňského roku zde bylo evidováno **88 velkých podniků** s 250 a více zaměstnanci (nárůst o 2,3 %) a **657 středních podniků** s 50 – 249 zaměstnanci (nárůst o 2,0 %). Naopak úbytek postihl nepočetnější skupinu subjektů s nižším počtem zaměstnanců, tedy malé podniky a mikropodniky. Počet podniků s 6 – 49 zaměstnanci klesl na 4 159 (pokles o 4,8 %) a počet podniků s 1 – 5 zaměstnanci na 9 833 (pokles o 0,8 %).

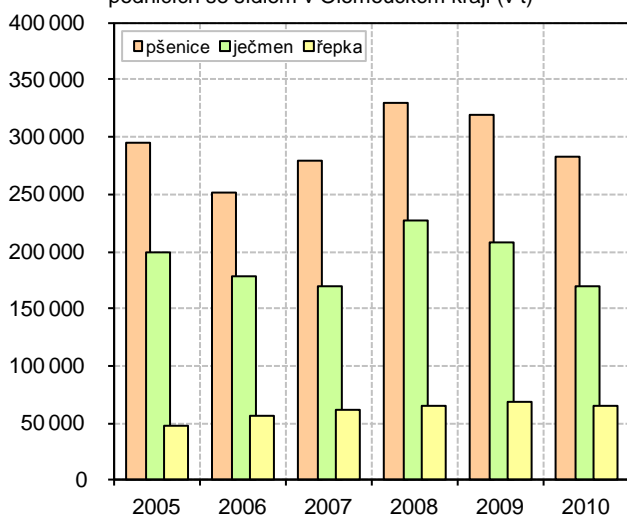
3.4. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Na území Olomouckého kraje se v loňském roce nacházelo 280,1 tis. hektarů zemědělské půdy, z toho orná půda zabírala 207,9 tis. hektarů (39,5 % výměry kraje). Osevní plochy zemědělských podniků se sídlem v kraji se snížily na pouhých 175,2 tis. hektarů. Ve srovnání s rokem 2009 došlo k úbytku o 5,7 tis. hektarů, ve srovnání s rokem 2005 o 10,1 tis. hektarů. V celé České republice se výměra osevních ploch snížila na 2,50 mil. hektarů.

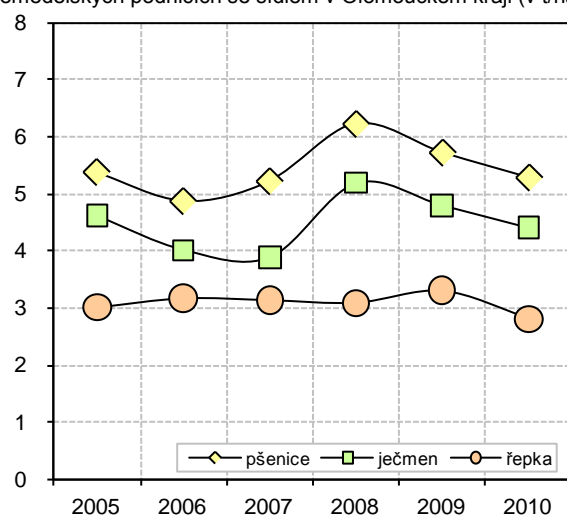
Meziroční úbytek osevních ploch se týkal především obilovin (pokles o 6,6 % na 105,1 tis. ha). Osevní plochy ječmene se propadly na historické minimum (o 10,9 % na 38,4 tis. ha), poklesly také osevní plochy

nejrozšířenější obiloviny v kraji – pšenice (o 4,3 % na 53,4 tis. ha). U řady dalších zemědělských plodin se osevní plochy naopak rozšířily, např. u luskovin na zrno (o 43,0 % na 1,5 tis. ha), u cukrovky technické (o 10,2 % na 9,8 tis. ha), u olejnin (o 0,8 % na 33,8 tis. ha) nebo u pícnin na orné půdě (o 0,8 % na 23,1 tis. ha).

Graf 29.: Sklizeň pšenice, ječmene a řepky v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t)

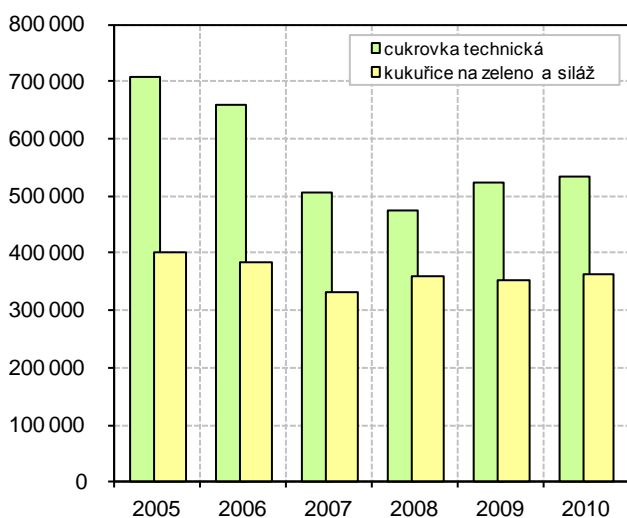

Graf 30.: Hektarový výnos pšenice, ječmene a řepky v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t/ha)

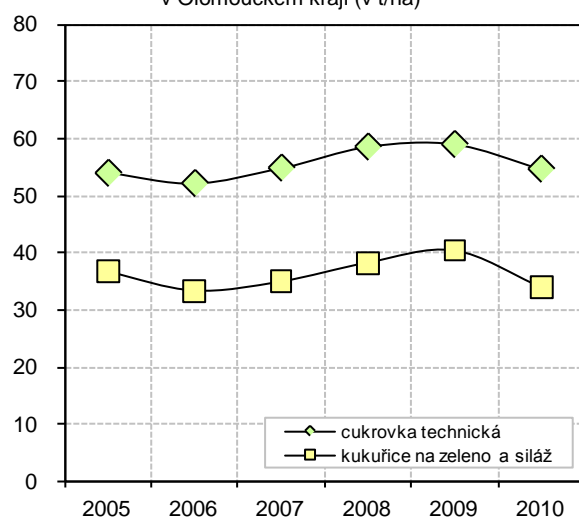

V důsledku menších osevních ploch obilovin došlo také k nižší sklizni. V roce 2010 se sklídilo 520,0 tis. tun obilí (meziročně o 16,9 % méně), což od roku 2005 odpovídalo druhé nejnižší úrodě. Z nejvýznamnějších obilovin bylo sklizeno **272,7 tis. tun pšenice ozimé** a **152,0 tis. tun ječmene jarního**. Na místní poměry pouze průměrné hodnoty dosáhl celkový výnos obilovin (4,95 t/ha), který však i tak patřil mezi nejvyšší v celé České republice. Hektarový výnos pšenice ozimé činil 5,37 tun (2. nejvyšší v zemi), u ječmene jarního dosáhl 4,36 tun (3. nejvyšší v zemi).

Graf 31.: Sklizeň cukrovky technické a kukuřice na zeleno a siláž v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t)

Graf 32.: Hektarový výnos cukrovky technické a kukuřice na zeleno a siláž v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t/ha)

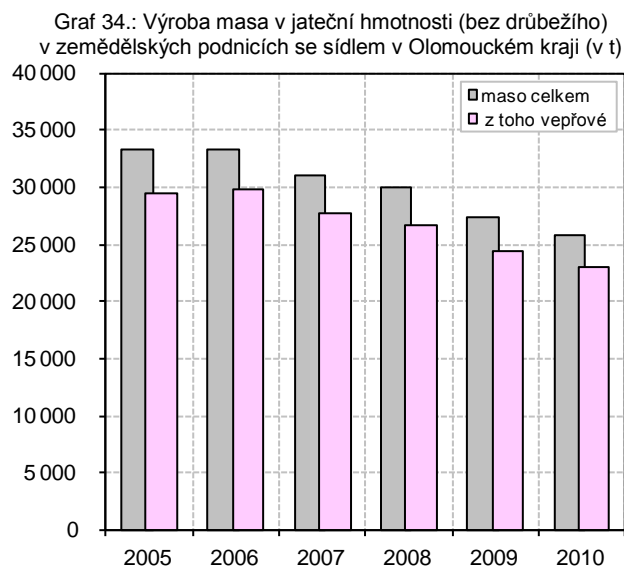
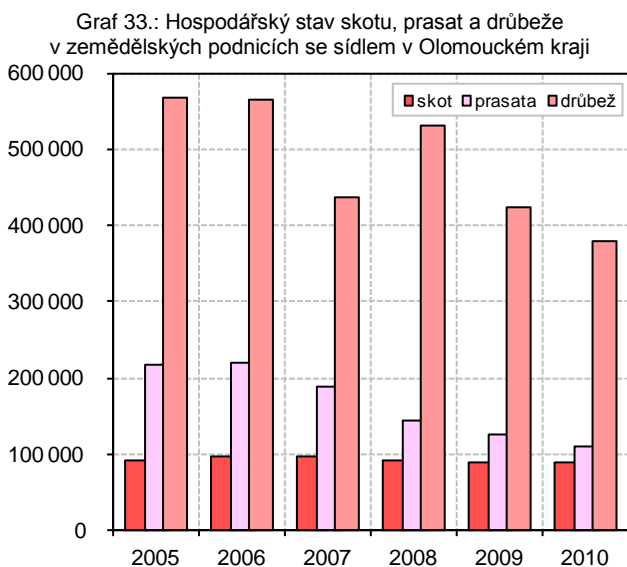

O desetinu větší osevní plochy podpořily předloni oživenou produkci cukrovky technické. Při současném poklesu hektarového výnosu (54,75 t/ha) bylo sklizeno 534,7 tis. tun (meziroční nárůst o 2,2 %). Naopak ani větší osevní plochy nezabránily nižší sklizni řepky, která činila 64,3 tis. tun. Díky podprůměrnému výnosu (2,81 t/ha), jenž byl nejnižší za posledních 7 let, se meziročně urodilo o 7,3 % řepky méně. Ani u cukrovky technické, ani u řepky se tak nepodařilo navázat na vysoké hektarové výnosy z předešlé sezóny.

Loňská úroda kukuřice na zeleno a siláž činila 361,6 tis. tun, což byl nejlepší výsledek posledních čtyř let. K meziročně vyšší sklizni o 2,5 % došlo i přes výrazný pokles hektarového výnosu (33,97 t/ha). Zvýšená úroda se týkala i luskovin (3,2 tis. tun), ani v tomto případě však nebyla způsobená větším hektarovým výnosem. Meziročně vyšší sklizeň luskovin o 42,7 % plně korespondovala s nárůstem sklizňových ploch. Absolutního maxima dosáhla sklizeň trvalých travních porostů, jejíž hodnota činila 215,4 tis. tun (meziroční

nárůst o 7,4 %), naopak na absolutní minimum se propadla produkce pícnin, jejíž hodnota v seně činila 149,8 tis. tun (meziroční pokles o 4,0 %). Sklizeň brambor dosáhla v uplynulém roce úrovně 15,0 tis. tun při nižším hektarovém výnosu 22,71 t/ha. Od roku 2002 tak celoroční sklizeň klesla na své druhotné minimum.

Ze soupisů hospodářských zvířat, které se provádí každoročně vždy k 1. 4., vyplývá, že **stav skotu, prasat a drůbeže v Olomouckém kraji klesl na své devítileté minimum**. Na základě loňských údajů bylo v kraji chováno 89,4 tis. skotu (meziroční pokles o 2,5 %), 125,3 tis. prasat (meziroční pokles o 13,2 %) a 424,0 tis. drůbeže (meziroční pokles o 20,2 %). Stav drůbeže tak byl v porovnání s rokem 2002 třetinový.

Přes nízké stavy skotu, prasat a drůbeže, bylo u některých druhů hospodářských zvířat dosaženo extrémů opačných. Maximální stav byl při šestinovém meziročním nárůstu zaznamenán u ovcí a beranů (9 175 kusů), druhotného maxima bylo docíleno také v případě chovu koní a hřibů (1 578 kusů). Stav koz a kozlů (764 kusů) se zvýšil o necelou třetinu a byl nejvyšší od roku 2003.

Krajská hodnota výroby masa v jateční hmotnosti (bez drůbežního) činila v loňském roce **25,8 tis. tun**. Celkový meziroční pokles, který byl zapříčiněn především nižší výrobou vepřového, tak dosáhl 6,0 %. Výroba vepřového masa klesla na 23,0 tis. tun (meziroční pokles 5,9 %), výroba hovězího masa na 2,8 tis. tun (meziroční pokles 6,8 %).

V uplynulém roce bylo v kraji vyrobeno pouze **170,9 mil. litrů mléka** (meziroční pokles o 13,5 %) a sneseno **32,7 mil. konzumních vajec** (meziroční nárůst o 8,4 %). Zatímco výroba mléka se propadla na své historické minimum, průměrná roční dojivost krávy se zvýšila na 7,2 tis. litrů a zaznamenala tím své novodobé maximum.

Z celkové výměry kraje připadalo 53,2 % na půdu zemědělskou (280,1 tis. ha) a 46,8 % na půdu nezemědělskou (246,5 tis. ha). Většinu zemědělské půdy zabírala půda orná (207,9 tis. ha), doplňková část připadala na trvalé travní porosty, zahrady, ovocné sady, chmelnice a malou část vinic. Většinu nezemědělské půdy zabíraly lesní pozemky (183,5 tis. ha). Více než třetinová lesnatost Olomouckého kraje (podíl lesů na celkové výměře území) je zapříčiněna vysokým, přibližně padesátiprocentním zastoupením lesů v severní části kraje. **Celková zásoba dřeva v kraji se z dlouhodobého pohledu velmi mírně zvyšuje**. Zatímco v roce 2000 činila 48,0 mil. m³, v roce 2010 přesáhla 50,4 mil. m³. V loňském roce bylo současně vytěženo 1,34 mil. m³ dřeva, z toho 1,14 mil. m³ pocházelo z jehličnanů. Smrkového dřeva, které dominuje jak v krajském, tak celorepublikovém měřítku, bylo vytěženo 1,00 mil. m³. Přibližně 38,0 % veškerého vytěženého dřeva připadalo na zpracovanou nahodilou těžbu. Zalesněno bylo naproti tomu 1,4 tis. ha (54,3 % výsadby tvořil smrk), přirozená obnova lesů se týkala území o výměře 0,4 tis. ha.

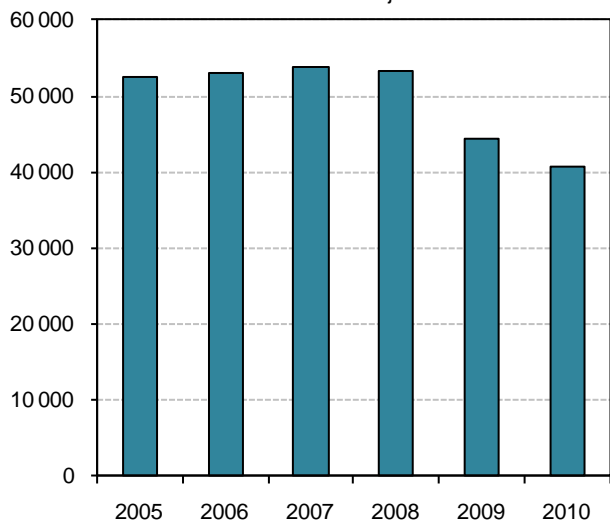
3.5. PRŮMYSL

V Olomouckém kraji sídlilo v loňském roce **148 průmyslových podniků** se 100 a více zaměstnanci. Jejich celkový počet meziročně poklesl o 16 podniků a byl nejnižší za posledních 8 let. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se snížil na 40,6 tis., což odpovídalo meziročnímu úbytku o 8,4 % (třetí nejvyšší úbytek v zemi). Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v největších průmyslových podnicích sídlících v kraji vzrostla na 22 330 Kč.

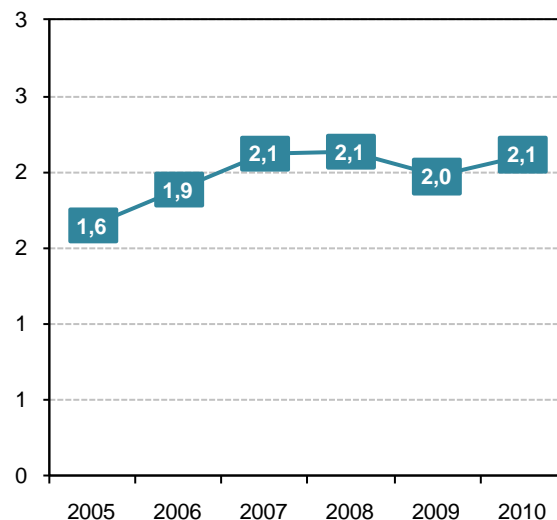
Po dramatickém poklesu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2009 se v loňském roce situace stabilizovala. **Tržby největších průmyslových podniků** sídlících v kraji **se snížily** o 1,8 % **na 85,9 mld. Kč** (bez DPH) a na celkových tržbách v zemi (2,65 bil. Kč) se podílely 3,2 %. Zmíněná kategorie tržeb tímto podstatně zaostala za průměrem let 2007 a 2008 (114,2 mld. Kč) a vrátila se na úroveň z roku 2005, ve kterém bylo dosaženo 86,6 mld. Kč. V roce 2005 však průmyslové podniky zaměstnávaly o 12,0 tis. více osob než v roce 2010, tudíž na 1 zaměstnance připadaly tržby ve výši 1,6 mil. Kč. V loňském roce připadaly na 1 zaměstnance tržby ve výši 2,1 mil. Kč, což odpovídalo vysoké produktivitě v již zmíněných letech 2007 a 2008. Tržby za přímý vývoz vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy činily 50,2 mld. Kč (bez DPH) a jejich podíl na prodeji vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy zůstal i přes meziroční pokles relativně vysoký (58,4 %).

V oblasti zpracovatelského průmyslu bylo zaměstnáno 40,1 tis. osob. Tržby největších průmyslových podniků sídlících v kraji za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se za zpracovatelský průmysl snížily o 1,7 % na 84,8 mld. Kč (bez DPH). Na celkových tržbách se tak podílely z 98,7 %. **Nejrozšířenějším odvětvím zůstala výroba elektrických zařízení** (6,8 tis. zaměstnanců, tržby 20,0 mld. Kč). Mezi další významné zaměstnavatele patřila výroba strojů a zařízení jinde neuvedených (5,2 tis. zaměstnanců, tržby 8,9 mld. Kč), výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (3,9 tis. zaměstnanců, tržby 6,5 mld. Kč), výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (3,1 tis. zaměstnanců, tržby 2,9 mld. Kč) a výroba potravinářských výrobků (2,8 tis. zaměstnanců, tržby 7,8 mld. Kč). Největší nárůst zaměstnanosti zaznamenala výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 41 %), naopak největší pokles vykázalo odvětví zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (o 54 %). Největší nárůst tržeb zaznamenala, stejně jako v případě zaměstnanosti, výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 81 %), největšího poklesu dosáhlo odvětví opravy a instalace strojů a zařízení (o 39 %) a již zmíněné odvětví zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (o 36 %).

Graf 35.: Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby) v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Olomouckém kraji

Graf 36.: Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na 1 zaměstnance (běžné ceny bez DPH v mil. Kč)

3.6. STAVEBNICTVÍ

V Olomouckém kraji sídlilo v loňském roce **35 stavebních podniků** s 50 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se meziročně snížil o 2,5 % na **3 434**, což byl nejnižší počet za posledních 5 let. Produktivita práce ze základní stavební výroby poklesla o 8,8 % a v běžných cenách činila 1,39 mil. Kč. Nižší produktivita práce vzdálila Olomoucký kraj od republikového průměru 1,78 mil. Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v největších stavebních podnicích sídlících v kraji klesla na 26 423 Kč.

Výsledný objem stavebních prací spadajících pod základní stavební výrobu 35 největších stavebních podniků sídlících v kraji **se meziročně snížil** o 11,1 % **na necelých 4,8 mld. Kč** (v běžných cenách). Z této hodnoty připadalo 3,1 mld. Kč na stavby pozemní (meziroční pokles o 10,2 %) a 1,6 mld. Kč na stavby inženýrské (meziroční pokles o 12,0 %). Celkový objem stavebních prací v Olomouckém kraji klesl o 5,7 % na 12,8 mld. Kč (v běžných cenách) a na celorepublikové hodnotě (270,2 mld. Kč) se podílel 4,7 %. U bytových budov dosáhly stavební práce výše 1,9 mld. Kč, u nebytových budov 4,5 mld. Kč a u inženýrských staveb 5,1 mld. Kč. Na jednoho obyvatele v kraji připadaly v roce 2010 stavební práce v hodnotě 19,9 tis. Kč (v běžných cenách), což byla nejnižší hodnota od roku 2005.

Strukturální změny nového stavebního zákona, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007, se významně promítly také do počtu vydaných stavebních ohlášení a povolení. Jestliže v roce 2005 vydaly stavební úřady v Olomouckém kraji 8 492 stavebních povolení, v loňském roce jejich počet klesl na 5 259 (meziroční úbytek o 5,0 %). Tímto bylo dosaženo jejich nejnižšího počtu v celé historii kraje. Ze všech 5 259 povolení připadalo 1 866 na budovy bytové (35,5 %), 1 191 na budovy nebytové (22,6 %) a 626 na stavby na ochranu životního prostředí (11,9 %). V podrobnějším členění výše uvedeného lze uvést, že úředně bylo povoleno 757 nových bytových budov (meziroční pokles o 22,0 %) a 460 nových budov nebytových (meziroční nárůst o 2,0 %).

Podle předběžných údajů činila orientační hodnota staveb povolených v loňském roce na území Olomouckého kraje 16,8 mld. Kč. I přes meziroční pokles o 9,0 % se jednalo o třetí nejvyšší hodnotu v uplynulé dekádě. Průměrná orientační hodnota jedné povolené stavby vzrostla z 1,7 mil. Kč (v r. 2005) na 3,2 mil. Kč (v r. 2010). Průměrná hodnota nové bytové budovy dosáhla 2,4 mil. Kč (v roce 2009 činila 3,2 mil. Kč), v případě nové nebytové budovy 2,6 mil. Kč (v roce 2009 činila 4,6 mil. Kč).

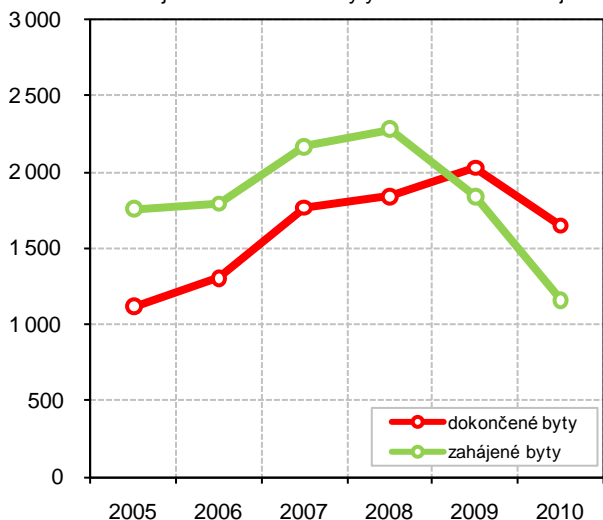
3.7. BYTOVÁ VÝSTAVBA

Bytová výstavba v Olomouckém kraji se po letech stavebního boomu významně zpomalila. V meziročním pohledu se propadl jak počet dokončených, tak, a to především, počet zahájených bytů. Úbytek dokončených bytů byl z části tlumen vyšší rozestavěností z let minulých, avšak výrazný pokles zahájených bytů již plně znázorňuje současnou kondici bytové výstavby a předpovídá propad dokončených bytů v letech následujících.

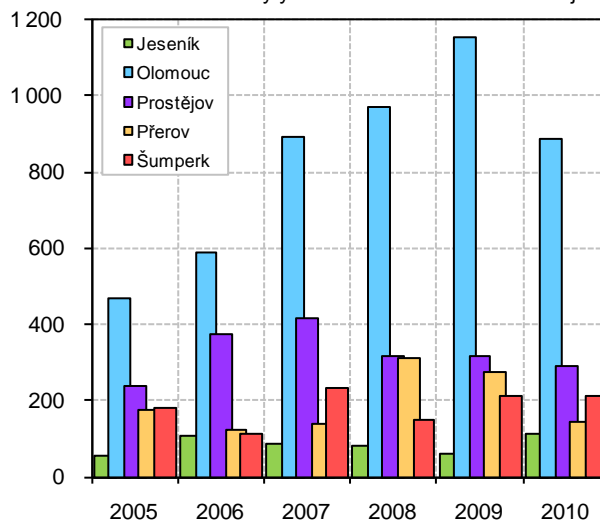
V roce 2010 bylo v Olomouckém kraji **dokončeno 1 648 bytů**, tedy o 18,7 % bytů méně než v roce předchozím. Jejich průměrná obytná plocha činila 73,9 m² a po kraji Hl. m. Prahy a Královéhradeckém byla nejnižší v zemi. Jediným okresem v kraji, který vykázal meziroční nárůst v počtu dokončených bytů, byl okres Jeseník. U ostatních okresů byl registrován pokles (Přerov, Olomouc a Prostějov), příp. stagnace (Šumperk). Z celkového počtu dokončených bytů, a to včetně změn již dokončených staveb, připadalo 62,6 % na rodinné domy (RD) a 30,6 % na domy bytové (BD). Meziročního zvýšení se dočkal podíl bytů dokončených v RD, opačná situace nastala u BD, a to především díky nízké, meziročně poloviční výstavbě na Olomoucku.

Rozborem posledních pěti let zjistíme, že význam nástaveb, přístaveb a vestaveb k RD a BD klesl. Podíl dokončených bytů v nových RD a BD na všech dokončených bytech v kraji naopak vzrostl, a to z 59,1 % (v r. 2005) na 84,2 % (v r. 2010). **Průměrný byt dokončený v novém rodinném domě byl charakterizován obytnou plochou 92,2 m² a hodnotou 3,01 mil. Kč.**

Graf 37.: Zahájené a dokončené byty v Olomouckém kraji

Graf 38.: Dokončené byty v okresech Olomouckého kraje

Při relativním srovnání všech okresů Olomouckého kraje bylo nejméně bytů dokončeno na Přerovsku (1,1 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu), naopak nejvíce bytů se dokončilo na Olomoucku (3,8). V celém kraji bylo dokončeno **2,6 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu**. Nižší hodnoty bylo naposledy dosaženo v roce 2006 (2,0).

Zahájeno bylo v loňském roce 1 163 bytů, tedy o 36,8 % méně než v roce 2009. Meziroční úbytek zahájené bytové výstavby zaznamenaly všechny okresy. V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu bylo zahájeno pouze 1,8 bytu, tj. nejméně za posledních 15 let. V celé České republice došlo k zahájení 2,7 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu.

3.8. DOPRAVA

Silniční síť Olomouckého kraje zahrnovala v loňském roce komunikace o celkové délce **3 566 km**, což bylo o necelých 16 km méně než v roce předchozím. Vzhledem k tomu, že prakticky celý meziroční úbytek byl zaznamenán v okrese Šumperk, stav v ostatních čtyřech okresech zůstal bez podstatných změn. Nej hustší silniční síť náležela okresu Prostějov (0,9 km silnic na 1 km²), naopak nejnižší okresu Jeseník (0,4 km silnic na 1 km²). V loňském roce se v celém kraji nacházelo 33 km dálnic, 435 km silnic 1. tříd (z toho 91 km rychlostních komunikací), 924 km silnic 2. tříd a 2 174 km silnic 3. tříd.

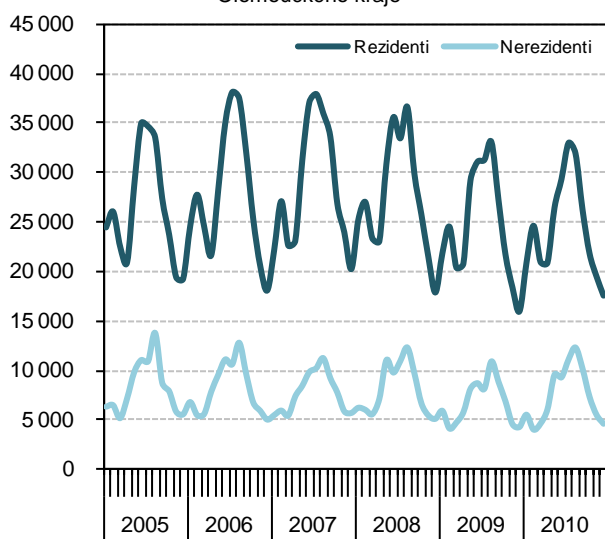
Nejvyšší intenzita dopravy byla podle výsledků celostátního sčítání dopravy **na rychlostní komunikaci R46**, která spojuje Olomouc s Vyškovem. Zatímco v budoucích letech bude obsluhovat pouze regionální dopravu na střední Moravě (vč. spojení Olomouce s Brnem), v dnešní době pojímá frekventovaný tranzit na trase Praha – Ostrava. Hustá doprava byla i na krajském úseku rychlostní komunikace R35, která vede z Liberce do Lipníku n. Bečvou (zde navazuje na dálnici D1). Vysoká intenzita na této komunikaci byla především v okolí Olomouce, dále na trase Olomouc – Lipník n. Bečvou a Olomouc – Litovel. Hustý provoz byl registrován na již zmíněné dálnici D1 v úseku Lipník n. Bečvou – Hranice, na rychlostní komunikaci R35 v úseku Litovel – Mohelnice a na rychlostní komunikaci R55 v úseku Olomouc – Přerov. Velmi důležitou dopravní tepnou, byť s nižší intenzitou dopravy, je silnice 1. třídy č. 44, která v severní části kraje vede od Mohelnice, přes Šumperk a Jeseník, až po státní hranici s Polskem.

3.9. CESTOVNÍ RUCH

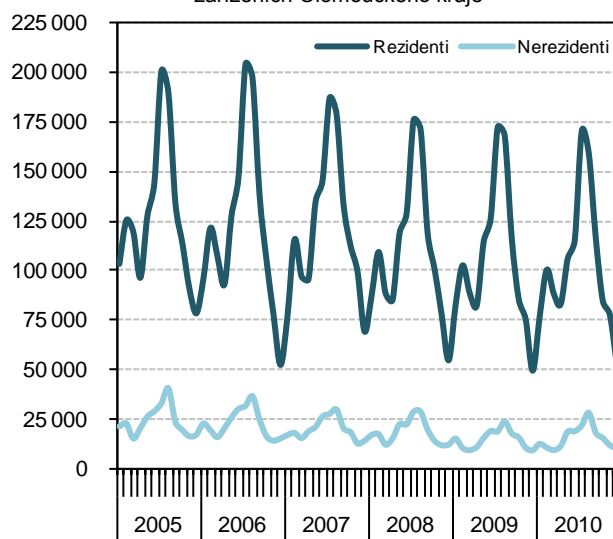
V Olomouckém kraji se v roce 2010 nacházelo 325 hromadných ubytovacích zařízení. Ve srovnání s rokem předchozím došlo k poklesu o 13 zařízení a jejich celkový počet tak byl nejnižší od roku 2001. Ačkoliv počet hromadných ubytovacích zařízení v kraji klesl, počet v nich situovaných pokojů mírně vzrostl, a to na 7,4 tis. Celkový počet stálých lůžek se zvýšil na 19,2 tis., což odpovídalo 29,8 lůžkům na 1 000 obyvatel středního stavu.

Hromadná ubytovací zařízení v Olomouckém kraji navštívilo v loňském roce **377,7 tis. hostů**, kteří zde strávili **1,4 miliónu nocí**. Podle revidovaných údajů ČSÚ tak cestovní ruch setrval v útlumu předchozí sezóny. Celkový počet hostů se sice v meziročním vyjádření nepatrně zvýšil, přesto byla vykázána druhá nejnižší návštěvnost od roku 2000. Nízká návštěvnost spolu s postupným zkracováním průměrné délky pobytu se navíc podepsala pod absolutně nejnižší úhrn přenocování v historii Olomouckého kraje.

Graf 39.: Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje

Graf 40.: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje

Ačkoliv celoroční hodnoty cestovního ruchu příliš pozitivních zpráv nepřinesly, lze zmínit dvě příznivé skutečnosti. První z nich souvisí s významným oživením turismu ve druhé polovině loňského roku. Zatímco v prvním pololetí činila celková návštěvnost 178,9 tis. hostů, ve druhém pololetí došlo k nárůstu na 198,8 tis. hostů. I přes obecně vyšší návštěvnost druhých pololetí je rozdíl 19,9 tis. jeden z nejvyšších, který byl mezi dvěma pololetími jednoho roku vykázan. Druhá příznivá skutečnost se vztahuje k vyššímu počtu turistů ze zahraničí. Zahraniční návštěvníci tímto významně kompenzovali pokračující úbytek domácí klientely, který trvá od roku 2008.

Za dvanáct měsíců roku 2010 bylo v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje ubytováno 377,7 tis. hostů, tedy o 0,1 % více než v roce předchozím. Teprve potřetí za posledních jedenáct let klesl celoroční počet všech ubytovaných hostů pod hranici 400 tisíc. Kromě loňského roku bylo takového výsledku dosaženo

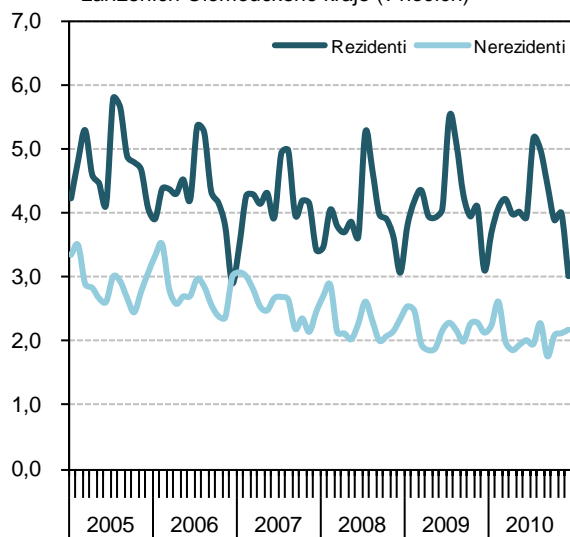
v letech 2001 a 2009, nepřekonaným maximem zůstává stav z roku 2003 (450,9 tis. hostů). Tradičně nejméně ubytovaných návštěvníků připadalo během loňského roku na prosinec (22,3 tis.) a listopad (24,9 tis.). **Nejvíce návštěvníků přivítal Olomoucký kraj v letních měsících**, tedy v červnu (37,9 tis.), červenci (43,0 tis.) a srpnu (43,7 tis.).

Ze všech vloni ubytovaných návštěvníků bylo **288,9 tis. hostů domácích** (tzv. rezidentů) a **88,8 tis. hostů zahraničních** (tzv. nerezidentů). Zatímco počet rezidentů se meziročně snížil (o 2,2 %), počet nerezidentů se významně zvýšil (o 8,6 %). Vůbec nejpříznivějším měsícem byl pro domácí turisty červenec (32,2 tis.), pro zahraniční turisty srpen (12,2 tis.). **Přes 43 % všech zahraničních hostů pocházelo ze sousedních zemí**. Zcela nejvíce hostů přicestovalo z Německa (12,9 tis.), Slovenska (11,9 tis.), Ukrajiny (11,1 tis.) a Polska (9,7 tis.). Z prvních deseti nejčastěji zastoupených národností vzrostla návštěvnost především u Ukrajinců, Litevců, Rusů a Američanů, největší pokles zaznamenali Britové.

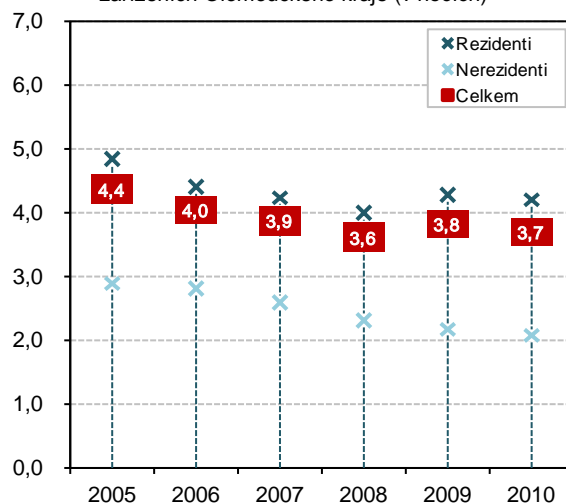
Ve sledovaném roce 2010 strávili výše uvedení hosté v krajských hromadných ubytovacích zařízeních celkem 1 416,1 tis. nocí, tedy o 1,9 % méně než v roce 2009 a o 8,1 % méně než v roce 2008. Celkový roční počet přenocování tímto klesl na nejnižší hodnotu od roku 2000. Obdobně jako v případě ubytovaných hostů byl nejnižší počet přenocování zaznamenán v prosinci (64,9 tis.), zcela nejvyšší počet nocí byl vykázán v červenci (193,7 tis.).

Z celkového počtu strávených nocí připadalo **1 232,7 tis. nocí na rezidenty** a **183,5 tis. nocí na nerezidenty**. Přenocování domácích hostů se meziročně snížilo o 2,6 %. S vyšším počtem zahraničních turistů analogicky vzrostl celkový počet přenocování u hostů z ciziny, avšak jen o 3,4 %. Nejvíce zde nocovali turisté z Německa (35,9 tis. nocí), Polska (26,6 tis.), Slovenska (23,3 tis.), Ukrajiny (12,4 tis.), Ruska (11,9 tis.), USA (8,9 tis.) a Rakouska (7,2 tis.).

Graf 41.: Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje (v nocích)

Graf 42.: Průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje (v nocích)

Z prvních deseti nejčastěji přijíždějících národností zde v průměru **nejdéle pobývali hosté z USA** (4,01 noci), Německa (2,79 noci) a Polska (2,73 noci), naopak průměrně nejkratší pobyty zaznamenali, podobně jako v předchozím roce, návštěvníci z Litvy (1,12 noci) a Ukrajiny (1,11 noci). Průměrně nejdelší návštěvy ze všech zahraničních hostů uskutečnili turisté z afrických zemí, Oceánie a Izraele. Přítomnost těchto hostů z poněkud exotičtějších částí světa je však v rámci Olomouckého kraje spíše ojedinělá. **Ve srovnání s domácími hosty (4,27 noci) zůstala průměrná délka pobytu všech zahraničních hostů (2,07 noci) přibližně poloviční**. Lázně v Olomouckém kraji navštívilo v loňském roce 47,3 tis. hostů, přičemž jedna návštěva trvala v průměru 12,7 noci.

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

4.1. EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Počet zemědělců v Olomouckém kraji, kteří se u Ministerstva zemědělství registrovali k ekologickému hospodaření, vzrostl v loňském roce na 224. Jejich počet tak byl 2,5 krát vyšší než v roce 2003. **Výměra půdy v ekologickém zemědělství se přiblížila hranici 26,2 tis. ha**, výměra půdy v přechodném období, tj. v období před certifikací na půdu ekologickou, dosáhla 9,4 tis. ha. Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy v Olomouckém kraji činil 12,7 % (v České republice 10,6 %).

4.2. VODOVODY A KANALIZACE

Délka vodovodní sítě Olomouckého kraje činila v uplynulém roce **4,4 tis. km**, což bylo o 7,3 % více než v roce 2005. Současně vzrostl i podíl obyvatel zásobených vodou, a to z 87,0 % (v r. 2005) na 90,9 % (v r. 2010). Počet vodovodů vzrostl na 219, z toho 73 bylo skupinových. V celém kraji bylo osazeno 121,0 tis. vodoměrů a 117,7 tis. vodovodních přípojek, jejichž celková délka činila 1,2 tis. km. Počet úpraven vody vzrostl ze 109 (v r. 2005) na 137 (v r. 2010).

Vyrobena bylo v loňském roce 30,5 mil. m³ pitné vody, z toho 26,5 mil. m³ pocházelo z vod podzemních. V rámci celého kraje bylo vyfakturováno 25,9 mil. m³ pitné vody (v přepočtu 121,8 l/os./den), tj. o 6,7 % méně než v roce 2005. Většina z ní byla určena pro domácnosti (69,2 %) a průmysl (14,4 %). **Spotřeba vody tak v posledních letech klesla**, a to především díky rostoucím cenám. Zatímco v roce 2005 činila cena vodného 21,4 Kč/m³, o pět let později vzrostla na **27,5 Kč/m³** (bez DPH). Nefakturováno bylo v uplynulém roce 6,6 mil. m³ vody (zejména díky ztrátám v trubní síti), k celkové realizaci tak bylo vloni připraveno 32,5 mil. m³ vody.

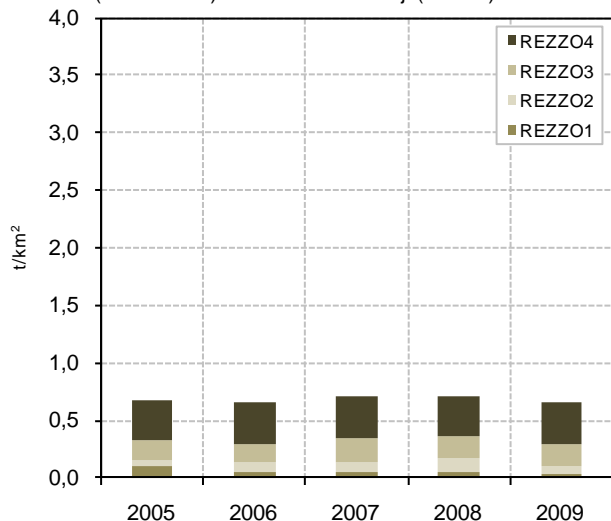
Délka kanalizační sítě dosáhla **2,5 tis. km**, což bylo o 14,5 % více než v roce 2005. Počet kanalizačních přípojek vzrostl na 89,0 tis. a jejich délka činila 0,9 tis. km. **Tempo budování kanalizační sítě bylo oproti rozšiřování vodovodní sítě dvojnásobné**. Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci vzrostl ze 73,6 % (v r. 2005) na 77,6 % (v r. 2010), přičemž naprostá většina z nich (93,2 %) byla napojena na kanalizaci s ČOV.

Do sítě bylo v loňském roce vypuštěno 33,1 mil. m³ odpadních vod, z toho 58,7 % vod bylo splaškových. Množství čistěných vod dosáhlo úrovně 70,1 mil. m³, přičemž většina připadala na vody srážkové (54,3 %) a splaškové (26,2 %). Podíl čistěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace činil 96,8 %. Cena stočného se od roku 2005 zvýšila o 3,9 Kč/m³ na **22,5 Kč/m³**.

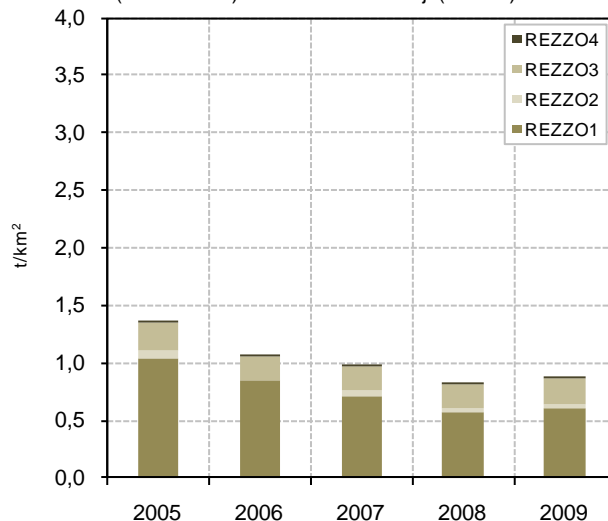
4.3. EMISE

Emise znečišťujících látek v Olomouckém kraji se v posledních letech postupně snižovaly a v porovnání s celorepublikovým průměrem **lze emisní bilanci kraje označit za příznivou**. Během let 2005 – 2009 došlo k výraznému úbytku měrných emisí oxidu siřičitého (pokles o 36 % na 0,87 t/km²), a to z důvodu menšího znečišťování u velkých stacionárních zdrojů (REZZO 1). Právě tyto zdroje jsou v případě oxidu siřičitého hlavním zdrojem nečistot.

Graf 43.: Měrné emise tuhých látek podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

Graf 44.: Měrné emise oxidu siřičitého podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

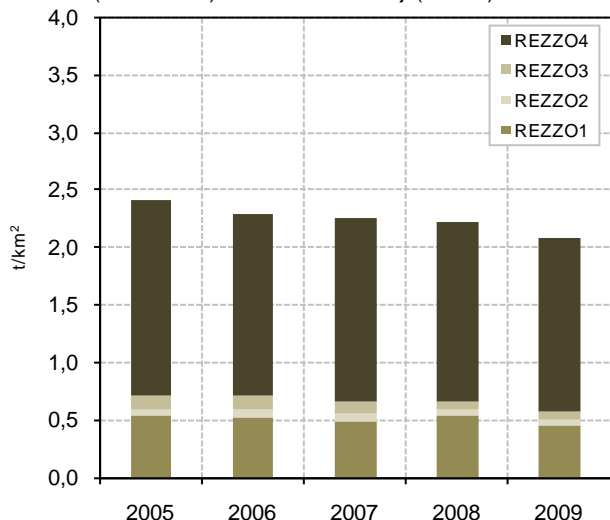

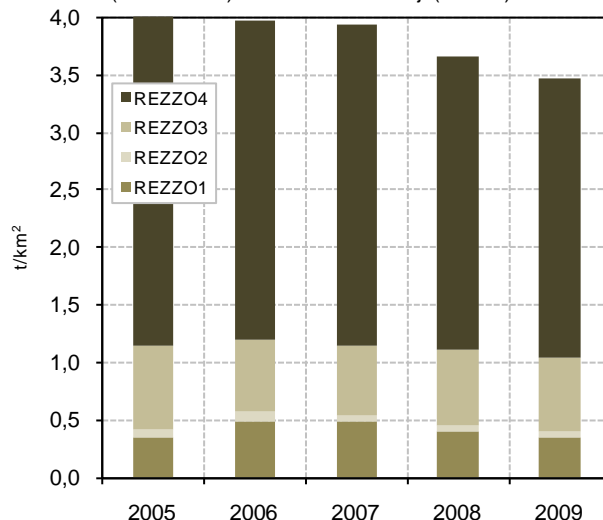
Pozitivní vývoj byl během stejné období vykázán také u měrných emisí oxidů dusíku (pokles o 14 % na 2,09 t/km²) a oxidu uhelnatého (pokles o 13 % na 3,47 t/km²). Oxid uhelnatý zůstal největším znečišťovatelem ovzduší, a to jak v kraji, tak v celé České republice. Hlavním zdrojem emisí jsou u obou látek zdroje mobilní (REZZO 4), které produkují přes 70 % těchto nečistot. Měrné emise tuhých látek dlouhodobě oscilují kolem stejné hranice a oproti roku 2005 se snížily pouze minimálně (pokles o 2 % na 0,66 t/km²).

Z územního hlediska jsou nejvíce postiženy oblasti v těsné blízkosti zdrojů. V Olomouckém kraji náleží nejhorší kvalita ovzduší okresu Přerov, kde jsou sledované měrné emise násobně vyšší než ve zbývající části kraje. Zhoršené ovzduší sužuje díky husté dopravě také všechna větší města a blízká okolí vytížených dopravních tras.

Graf 45.: Měrné emise oxidů dusíku podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

Graf 46.: Měrné emise oxidu uhelnatého podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

4.4. ODPADY

Krajská produkce podnikového odpadu dosáhla v roce 2009 úrovně 890 kg/obyv., produkce komunálního odpadu činila 333 kg/obyv. Během let 2005 – 2009 zaznamenala produkce podnikového odpadu růst a následný pokles, s vrcholem v roce 2007 (1 064 kg/obyv.), **produkce komunálního odpadu vykázala trend trvalého růstu**. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu meziročně kolísá, v roce 2009 na něj připadala jedna osmina z celku.

Celkové množství odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, se v posledních letech zvyšovalo. V roce 2009 (1 017 tis. tun) byl jeho objem o 59,6 % větší než v roce 2005 (637 tis. tun). Objem nebezpečného odpadu se na celkovém množství odpadu podílel 2,6 %, a to jak v roce 2005, tak o čtyři roky později.

Podíl využitého odpadu v Olomouckém kraji značně kolísá. V roce 2009 dosáhl 26,1 % z celkového objemu odpadu, se kterým bylo během tohoto roku nakládáno. Pro recyklaci či regeneraci bylo využito 16,6 % odpadu (6. místo v mezikrajském srovnání). Podíl odstraněného odpadu činil v roce 2009 celkem 17,0 %, tj. nejméně od roku 2005.

4.5. VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

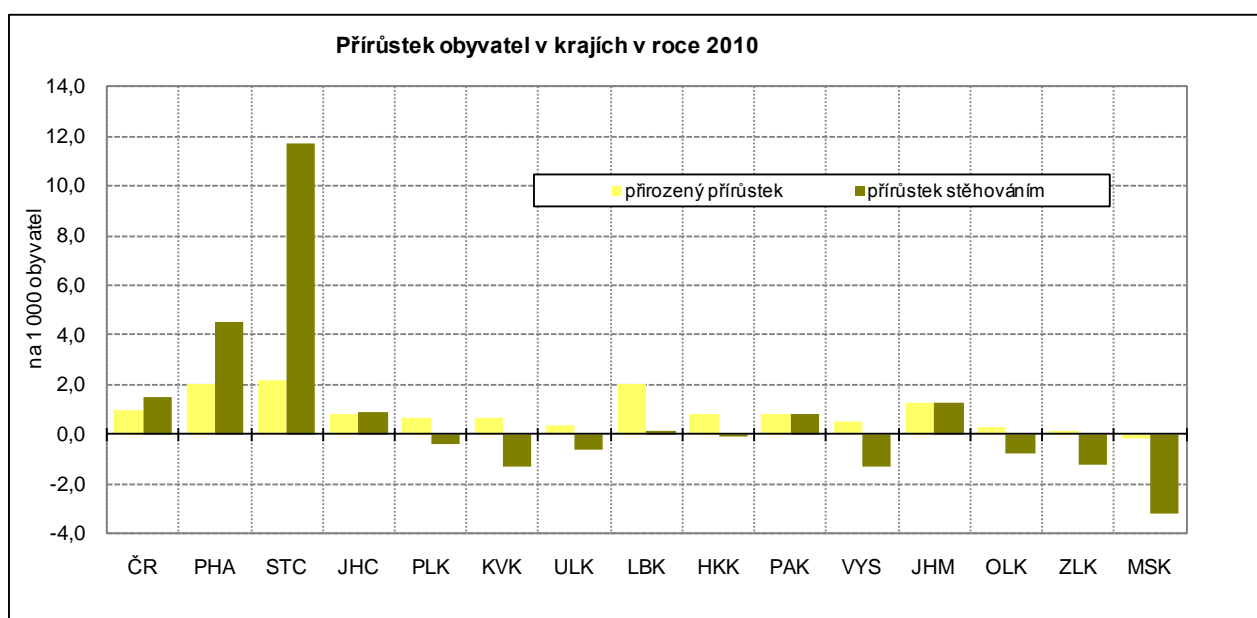
Výdaje na ochranu životního prostředí jsou v Olomouckém kraji **podprůměrné a meziročně kolísají**. V roce 2009 dosáhly pořízené investice na ochranu životního prostředí hodnoty 1 002 Kč/obyv., což bylo nejméně mezi všemi kraji České republiky. Struktura vynaložených finančních prostředků se zásadně liší u investic a neinvestičních nákladů. Největší podíl investic, jejichž celkový objem dosáhl v roce 2009 hodnoty 676,7 mil. Kč, je určen na nakládání s odpadními vodami. Největší podíl neinvestičních nákladů, jejichž výše činila ve stejném roce 1 754,3 mil. Kč, je vynaložen na nakládání s odpady.

5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2010 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejnápadněji projevila ekonomická recese, meziročně poklesl HDP (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. Proti roku 2007 se ekonomická výkonnost nesnížila jen ve třech krajích (ve Středočeském kraji, Hl. m. Praze a v Jihomoravském kraji). Naproti tomu v Libereckém a Karlovarském kraji se regionální HDP během dvou let snížil o více než 10 %. Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů.

Ve Středních Čechách a v Praze pokračoval nadprůměrný růst počtu obyvatel

Celostátní zpomalení tempa růstu počtu obyvatel, které se projevilo především v roce 2009, pokračovalo i v roce 2010, a to zejména vlivem úbytku obyvatel v moravských krajích s výjimkou Jihomoravského kraje. V těchto krajích (ale i v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji) byl vývoj ovlivněn především záporným saldem stěhování. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje; přírůstek stěhování v roce 2010 byl na úrovni roku 2009 a přirozený přírůstek zde dokonce vzrostl. Středočeský kraj tak upevnil svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hl. městem Prahou.

Podíl cizinců se snižoval ve většině krajů i v roce 2010

Zastoupení cizinců v populaci se celostátně začalo snižovat již v roce 2009. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst pokračoval i v roce 2009. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, ale výrazněji se snížil pouze v Plzeňském kraji.

Suburbanizace přispívá k „mládnutí“ obyvatelstva Středočeského kraje

Vysoký migrační přírůstek mladšího obyvatelstva ve Středních Čechách a v Praze vedl k tomu, že se zde v roce 2010 snížil index stáří, vyjadřující kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 14 let. Přesto má i nadále Hl. město Praha v mezikrajském srovnání nejvyšší index stáří, zatímco Středočeský kraj se řadí hned za Ústecký kraj, kde je index stáří nejnižší. Nejrychleji v uplynulých pěti letech „stárlo“ obyvatelstvo v Moravskoslezském a Zlínském kraji a na Vysočině.

Hospodářská recese snížila ve všech krajích míru zaměstnanosti obyvatelstva

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevila v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích. V roce 2010 se její pokles ve všech krajích s výjimkou Prahy a Olomouckého kraje zpomalil, v pěti krajích dokonce došlo ke změně trendu. Přesto v 8 krajích zůstala míra zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let stále pod úrovní roku 2005, ve třech krajích (Středočeském, Ústeckém

a na Vysočině) se dostala na úroveň roku 2005 a jen v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském a Zlínském je zaměstnanost vyšší než v roce 2005.

Míra zaměstnanosti se nejvíce snížila ve Zlínském kraji

Ze souhrnného hodnocení vývoje za poslední dva roky je ale zřejmé, že nejnápadnější dopad recese na zaměstnanost byl v kraji Zlínském, kde se míra zaměstnanosti od roku 2008 snížila o 4,7 procentních bodů, k dalším „ohroženým“ krajům se snížením míry zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let o více než 3 procentní body řadí kraje Jihočeský, Olomoucký a Pardubický.

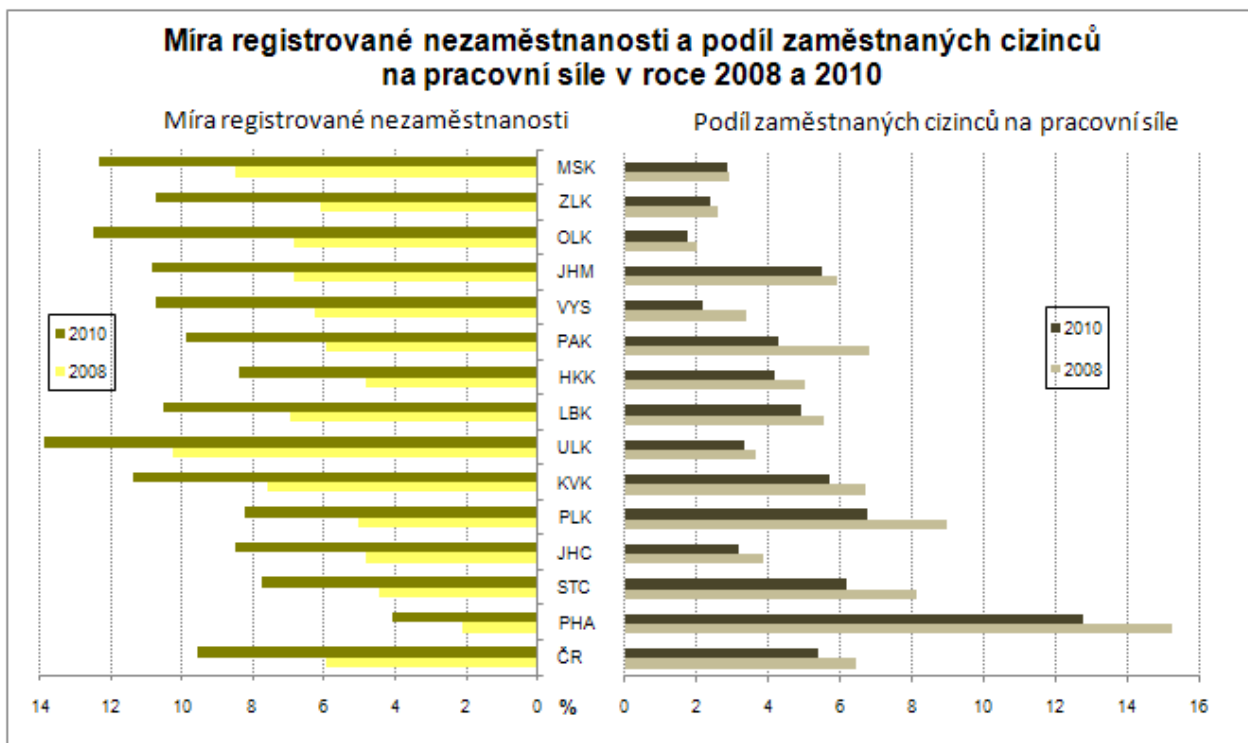
Dlouhodobě nejnižší míra zaměstnanosti je v Ústeckém kraji a v moravských krajích Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském; naopak vysoce nadprůměrná je v Hlavním městě Praze. Vývoj míry zaměstnanosti byl ovlivňován především vývojem míry nezaměstnanosti, méně významnou roli pak zde hrály demografické faktory.

Růst nezaměstnanosti se nevyhnul ani Praze

Růst nezaměstnanosti započal již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pak pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 je již provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Přesto ke konci roku 2010 byla jen ve dvou krajích (Libereckém a Zlínském) míra registrované nezaměstnanosti nižší než k 31. 12. 2009. Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek, přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj – při zvýšení z 10,3 % na 13,9 % zůstává regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných vzrostl v r. 2010 nejvíce na Olomoucku a Zlínsku

Na rozdíl od celkové nezaměstnanosti rostl celostátně rychleji než v roce 2009 podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle (nárůst o téměř 1 procentní bod). Nejvyšší zastoupení mají nezaměstnaní déle než 1 rok v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, relativně nejvíce jich však v roce 2010 přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních dvou letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Pokles počtu zaměstnaných cizinců

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle poklesl oproti roku 2008 ve všech krajích. Nejpomaleji klesal podíl cizinců na pracovní síle v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji, které se ovšem řadí ke krajům s nejnižším podílem zaměstnávaných cizinců.

Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo EU, pak k 31. 12. 2010 jich bylo již o 60 tisíc méně. Naopak ze zemí EU téměř 6 tisíc zaměstnaných osob za uvedené období přibýlo.

Velké územní rozdíly v nástupu a intenzitě projevů recese

Ekonomická recese nenastoupila ve všech krajích ve stejnou dobu. V závislosti na odvětvové struktuře hospodářství v kraji, zejména struktuře průmyslu, a na podílu vyvážené produkce se začal hospodářský pokles projevovat v meziročním růstu nezaměstnanosti již ve 4. čtvrtletí 2008 v pěti krajích, v ostatních krajích a celostátně až v 1. čtvrtletí 2009. Zatímco období nástupu meziročního růstu nezaměstnanosti se mezi kraji nelišilo o více než jedno čtvrtletí, byla změna trendu rozložena na celý rok – od 3. čtvrtletí 2010 (ve čtyřech krajích – Libereckém, Vysočině, Královéhradeckém a Moravskoslezském) po 2. čtvrtletí 2011, kdy jako poslední region zaznamenaly pozitivní změnu trendu Hlavní město Praha a Středočeský kraj. Mírnější projev recese se projevil v Jihomoravském kraji dočasným zlepšením pozice tohoto kraje v mezikrajském srovnání míry nezaměstnanosti, naproti tomu pozice Olomouckého kraje se v období recese zhoršila a nezlepšila se ani na počátku roku 2011. V Karlovarském a Libereckém kraji byla největší odchylka (v absolutní hodnotě) míry nezaměstnanosti od republikového průměru ve 2. čtvrtletí 2009, v Pardubickém, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském kraji a na Vysočině v 1. čtvrtletí 2010 a v ostatních krajích byla odchylka od průměru ČR v období hospodářské recese menší než před ní.

Nejvíce nových příjemců předčasných starobních důchodů bylo v roce 2009

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Z údajů o tzv. „sólo“ starobních důchodech (tedy důchodech bez souběhu s vdovským a vdoveckým důchodem) za Českou republiku vyplývá, že nejvyšší počet nových příjemců předčasných důchodů byl v roce 2009; v tomto roce se předčasné důchody na nově vyplácených starobních důchodech podílely z 36 %. Na rozdíl od předešlých dvou let a roku 2010 odcházely v letech 2008 – 2009 z celostátního pohledu výrazně častěji do předčasného důchodu ženy. V roce 2010 poklesl podíl nově odcházejících žen do předčasného důchodu na úroveň blízkou se hodnotám před hospodářským poklesem.

Nejčastěji se do předčasného důchodu odchází na Vysočině

Podíl všech příjemců předčasných důchodů (tj. včetně stávajících, podle stavu v prosinci) představoval zhruba pětinu starobních důchodců a rostl v období 2005 – 2008 ročně o 1 procentní bod. V roce 2009 dynamika vzrostla na 1,5 procentního bodu a v roce 2010 došlo ke zpomalení růstu na 1,2 procentního bodu. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2010 registrován v 8 krajích, nejvíce v Olomouckém kraji a na Vysočině. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu je na Vysočině průměr ČR překročen téměř o jednu třetinu (a také v tomto kraji zhruba každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod). Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen ve všech krajích s výjimkou Jihomoravského a Olomouckého.

Územní disparity příjmů domácností se v roce 2009 zmenšily

Růst příjmů domácností se zastavil v roce 2008. Čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele kraje poklesl v roce 2009 (poslední dostupný údaj) v 11 krajích, nejvíce v Hlavním městě Praze, kde však nadále zůstává mezi kraji nejvyšší. Disponibilní příjmy na obyvatele rostly pouze v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

**Úroveň mezd, vyjádřená
mzdovým mediánem,
v roce 2010 ve většině
krajů mírně rostla**

Relativně vysoký růst mezd se zastavil v roce 2009; v šesti krajích mzdy dokonce poklesly. Při celkovém meziročním snížení objemu vyplacených mzdových prostředků (v celé republice o více než 20 mld. Kč) vycházel růst průměrných mezd z posunu ve struktuře zaměstnanosti. Ten souvisel především s propouštěním zaměstnanců s nižšími mzdami a poklesem nemocnosti. Oživení ekonomiky bylo v roce 2010 provázeno růstem mzdového mediánu ve všech krajích s výjimkou Pardubického (pokles o 0,5 %) a Hlavního města Prahy (stagnace). Určitou dynamiku růstu mezd si po oba poslední roky udržel pouze Ústecký a Jihomoravský kraj. Ve všech krajích byl v roce 2010 překročen mzdový medián z roku 2008, nejvíce v Jihomoravském kraji, a to o 4 procenta. Rozpětí mezi mzdovým mediánem v kraji s nejvyšší a nejnižší úrovní mezd (Hlavní město Praha a Karlovarský kraj) se zvětšovalo jak před obdobím hospodářské recese, tak i v jeho průběhu. Na Karlovarsku jsou nyní mzdy o 30 % nižší než v Praze.

**HDP na obyvatele rostl
v roce 2009 pouze
v Hlavním městě Praze**

Zpomalení růstu HDP se začalo ve většině krajů projevovat již v roce 2008 vlivem nižší poptávky po průmyslové produkci. V roce 2009 se kumuloval pokles průmyslové produkce ve všech krajích s výjimkou Hlavního města Prahy se snížením stavební výroby (objem provedených stavebních prací poklesl v 10 krajích) i nižší zemědělskou produkcí ve všech krajích. Relativně nejvyšší pokles HDP na obyvatele (v běžných cenách) byl v roce 2009 zaznamenán v Moravskoslezském a Libereckém kraji. HDP stagnoval v Jihočeském kraji a vzrostl pouze v Hlavním městě Praze (o 0,6 %). K nepatrnému poklesu došlo ještě v Plzeňském kraji, avšak ten patřil mezi tři kraje, kde se HDP snižoval již v roce 2008.

**Pokles tvorby hrubého
fixního kapitálu byl
v roce 2009 rychlejší
než pokles HDP**

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2007 více než čtvrtina (25,2 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2008 poklesl tento podíl na 23,9 % a v roce 2009 na 22,5 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem 10 krajů, v roce 2009 k němu došlo v 8 případech. Snížení míry investic v obou letech zaznamenaly 4 kraje (Hlavní město Praha, Jihočeský, Jihomoravský a Zlínský kraj).

**Zemědělská produkce
poklesla v roce 2009
pod úroveň let 2007
a 2008 ve všech krajích**

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v 10 krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Došlo ke kombinaci nižší rostlinné produkce vlivem podprůměrné sklizně za současného poklesu živočišné produkce, hlavně mléka a masa. O více než pětinu poklesla meziročně zemědělská produkce (v přepočtu na ha) v Karlovarském a Ústeckém kraji, nejmenší pokles (15,1 %) zaznamenal Pardubický kraj. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji.

**Nejrychlejší oživení
průmyslu ve
Středočeském,
Pardubickém a Morav-
skoslezském kraji**

Oživení průmyslu v roce 2010 ve většině krajů ČR lze doložit růstem tržeb za prodej průmyslových výrobků. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha, Olomoucký a Jihočeský kraj. V Jižních Čechách a na Olomoucku klesaly tržby pomaleji než v roce 2009. Zatímco v Praze byl první meziroční pokles tržeb v průmyslu zaznamenán až v roce 2010, ve všech ostatních krajích klesaly tržby již v roce 2009. Nad úroveň roku 2008 se dostaly v roce 2010 tržby pouze v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. Meziroční zvýšení vývozu (zboží nejen průmyslového) v Pardubickém kraji o třetinu a ve Středočeském kraji o sedminu vedlo k tomu, že byl Plzeňský kraj odsunut až na 3. místo v objemu vývozu na 1 obyvatele kraje.

**Na území Středo-
českého kraje v roce
2010 poklesl objem
stavebních prací
o více než čtvrtinu**

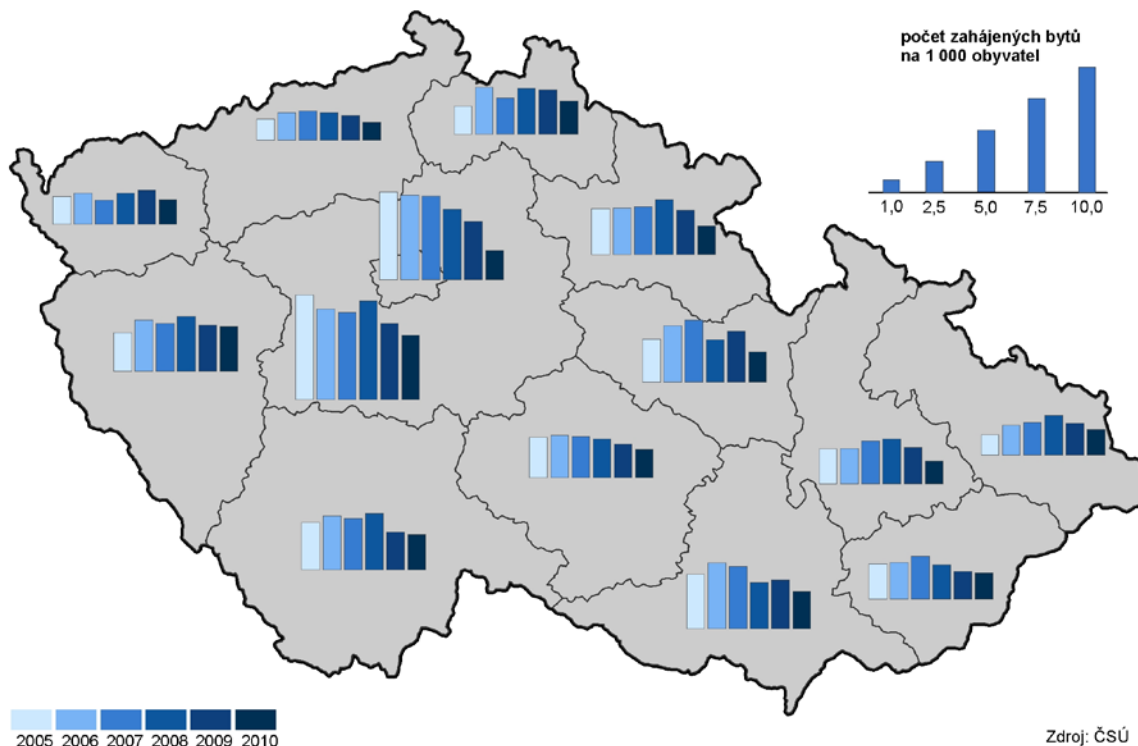
Stavební aktivita poklesla v roce 2010 na území všech krajů, přitom v roce 2009 se snížil objem stavebních prací v 10 krajích. Největší meziroční pokles byl v roce 2010 zaznamenán ve Středočeském kraji. Dlouhodobě je nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Do roku 2009 se k nim řadil i Zlínský kraj, avšak vysoká rozestavěnost vedla k tomu, že se zde objem stavebních prací snižoval pomaleji než v ostatních krajích (pokles o méně než 1 % při celostátním poklesu o 12,2 %). Objemem stavebních prací na obyvatele se tento kraj posunul v mezikrajském srovnání z předposledního na 8. místo. Pokles

Intenzita zahajování výstavby bytů poklesla v roce 2010 v Hl. m. Praze pod republikový průměr

intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2010 to bylo „jen“ 180 %. Naproti tomu na obyvatele Vysočiny byly „prostavěny“ jen dvě třetiny průměru ČR.

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji vrcholilo zahajování výstavby bytů již v roce 2005. Naproti tomu v 5 krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Jde však o kraj, kde je intenzita bytové výstavby dlouhodobě jedna z nejnižších (po Ústeckém kraji).

Zahájená bytová výstavba v krajích ČR v letech 2005 až 2010

Zdroj: ČSÚ

Více ubytovaných cizinců v Praze vedlo v roce 2010 k růstu počtu hostů v celé ČR

Oživení hospodářství se v roce 2010 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v uplynulém roce meziročně zvýšil o 1,9 %, což pokrylo předchozí pokles počtu hostů pouze z jedné čtvrtiny. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2005 snižuje počet hostů ve Středočeském kraji a od roku 2007 v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Dopad snížení produkce na životní prostředí, především na snižování emisí

Positivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Zatímco ke snížení měrných emisí oxidů dusíku (NO_x) došlo v roce 2009 ve všech krajích, měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v témže roce ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji. Tím se zhoršila pozice Plzeňského kraje při mezikrajském srovnání (ve prospěch Královéhradeckého kraje). Jiné změny postavení krajů v období recese nenastaly. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí NO_x v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí SO₂ trvá v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí NO_x pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

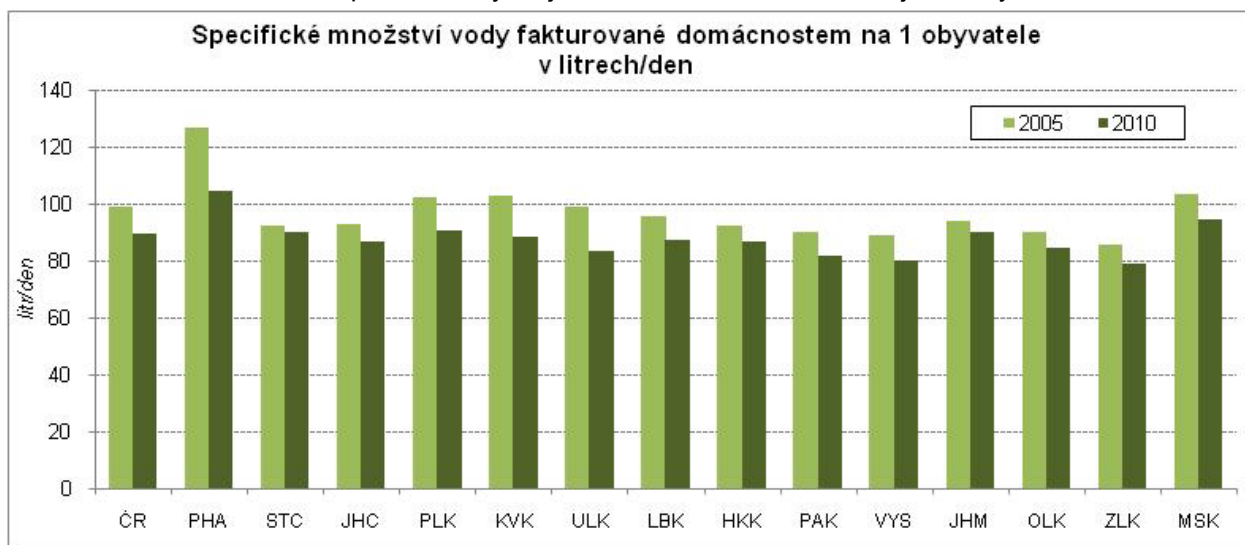

Karlovarský a Jihočeský kraj produkují nejméně komunálního odpadu na 1 obyvatele

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se v letech 2008 a 2009 produkce komunálního odpadu zvyšovala. V šesti krajích tento růst probíhal po oba roky. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) jsou Středočeský kraj a Vysočina, tedy území s rozdrobenou sídelní strukturou a nižším podílem městského obyvatelstva. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v roce 2009 zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Karlovarský, Ústecký a Středočeský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný, od roku 2007 se k nim přidal i Jihomoravský kraj. Na celkovém snížení podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu se v roce 2009 podílely především Pardubický a Liberecký kraj.

Zvyšování cen vodného přispívá k poklesu spotřeby vody v domácnostech

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Ekonomické tlaky (růst ceny vodného a stočného) vedly k tomu, že byl meziroční pokles specifického množství vody fakturované domácnostem v roce 2010 zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Středočeského. V tomto kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, v roce 2010 byla zde již spotřeba nadprůměrná. I při výrazném snížení specifického množství vody fakturované domácnostem v Hlavním městě Praze (o 8,5 % v roce 2010) má metropole mezi kraji nejvyšší spotřebu vody v domácnostech, průměr ČR na obyvatele je zde překročen o 17 %. Naproti tomu nejnižší spotřebu vody mají domácnosti ve Zlínském kraji a na Vysočině.

Investice na ochranu životního prostředí od roku 2007 směřují zejména do Plzeňského kraje

Celkové výdaje na ochranu životního prostředí se v roce 2009 zvýšily jen nepatrně, přitom rychlejší růst investičních výdajů byl na úkor poklesu neinvestičních nákladů. Více prostředků bylo vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. V přepočtu na obyvatele se nejvíce v letech 2007 – 2009 investovalo do životního prostředí v Plzeňském kraji; v roce 2009 též v Libereckém a Jihočeském kraji. Tyto tři kraje přitom měly v roce 2005 mezi kraji nejnižší objem investovaných prostředků do životního prostředí. Za území s dlouhodobě nižším objemem investic do životního prostředí lze považovat Olomoucký kraj, kde se v přepočtu na obyvatele v roce 2009 investovalo necelých 45 % republikového průměru.

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2005	-0,6	-0,6	-0,6	-0,4	-0,7	0,1	-0,3	0,1	-0,6	-0,5	-0,5	-0,8	-0,5	-1,0	-0,7
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2005	3,5	10,0	12,8	3,7	4,2	-1,1	1,5	3,3	2,5	2,0	1,8	0,9	0,1	0,1	-1,3
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
Živě narození mimo manželství (%)															
2005	31,7	28,0	29,0	29,4	32,4	49,4	48,0	37,9	30,4	27,8	22,7	26,4	31,2	21,5	36,5
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2005	97,0	126,9	94,5	94,5	102,9	84,9	80,2	85,8	100,3	95,1	93,6	102,4	96,5	99,4	88,6
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2005	72,7	74,7	72,4	73,1	72,9	71,9	70,8	72,7	73,7	73,2	73,6	73,0	73,0	72,0	71,3
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2005	79,1	80,0	78,6	79,3	78,9	78,1	77,3	78,9	79,9	79,5	79,5	79,7	79,5	79,7	78,5
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2005	2,7	7,6	3,0	1,7	2,4	4,7	2,7	2,7	2,1	1,3	1,2	2,1	1,2	1,0	1,5
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010 ¹⁾	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8

¹⁾ předběžné údaje

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let (%)															
2005	70,7	76,9	72,8	73,4	74,6	71,2	65,6	71,0	72,2	71,8	71,0	69,8	67,9	68,2	65,1
2006	71,2	77,2	73,5	73,4	73,8	70,6	66,2	69,6	73,3	72,3	72,7	69,2	69,6	71,0	65,4
2007	72,0	76,9	74,0	74,7	73,8	71,9	66,4	69,4	73,7	72,8	74,1	71,0	70,3	72,7	67,2
2008	72,4	76,6	74,6	75,0	74,8	71,4	67,2	68,8	73,1	73,3	73,7	71,0	70,1	73,3	69,1
2009	70,9	76,5	73,4	73,3	72,1	69,3	65,9	67,5	69,9	71,1	71,4	69,9	70,0	70,0	67,8
2010	70,4	76,0	72,8	71,7	72,1	70,4	65,6	69,2	70,5	70,2	71,0	70,3	66,8	68,6	66,7
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2005	8,9	3,2	6,3	6,7	6,4	10,3	15,4	7,7	7,3	8,3	8,2	10,2	10,6	9,3	14,2
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2005	3,9	0,9	2,3	2,0	2,3	4,6	8,3	3,1	2,6	3,1	3,3	4,6	4,7	4,0	7,8
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	143,8	194,3	152,8	139,1	144,3	129,0	126,8	135,0	140,1	136,6	134,9	140,4	130,3	134,4	130,9
2006	155,2	212,8	165,9	151,5	153,7	138,2	137,9	144,7	150,5	146,1	146,5	147,9	141,9	149,0	138,3
2007	169,2	229,3	181,1	163,1	168,8	149,5	146,9	156,3	163,2	159,4	160,9	165,2	155,1	161,9	152,1
2008	181,6	238,1	189,1	178,5	180,2	160,8	160,6	166,5	174,9	173,7	172,9	179,7	166,6	172,3	168,8
2009	179,9	232,3	187,4	178,2	179,7	162,3	163,3	167,5	173,0	171,7	169,9	176,3	166,2	168,4	167,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2005	18 589	23 188	18 956	17 284	18 500	16 541	17 749	17 535	17 287	16 880	16 960	17 557	17 088	17 423	18 077
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2005	4,0	10,4	5,0	2,6	5,1	5,0	2,2	3,9	3,0	2,8	2,2	3,3	1,4	1,9	2,2
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (%)²⁾ (ČSSZ)															
2005	18,7	11,7	16,9	18,2	22,8	19,9	20,8	16,2	18,0	21,8	24,5	17,7	18,8	19,5	21,9
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ³⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ stav v prosinci daného roku; uvedené údaje jsou za tzv. "sólo" důchody - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

³⁾ výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	291,6	609,0	268,4	262,6	275,2	219,6	236,8	244,4	255,5	240,2	247,1	265,3	221,0	235,3	246,8
2006	313,9	659,8	296,6	281,7	296,5	225,3	255,1	255,1	266,3	263,4	264,4	287,5	232,6	255,7	261,3
2007	342,5	736,0	321,0	294,2	315,1	243,8	271,4	264,0	291,4	286,6	288,1	314,8	254,1	279,9	288,6
2008	353,7	756,9	326,0	298,1	300,6	243,9	283,9	257,6	295,8	294,2	277,9	344,1	266,3	299,6	305,5
2009	345,6	761,6	317,2	298,1	299,8	233,6	275,7	240,1	291,2	286,5	270,7	330,1	260,5	287,0	281,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	72,5	173,8	76,8	74,4	57,8	57,8	48,5	56,7	46,5	45,0	59,9	80,4	46,7	45,2	50,1
2006	77,6	204,0	74,9	60,5	97,9	50,1	53,8	49,8	44,7	42,1	50,9	76,1	46,7	51,9	60,8
2007	86,2	250,2	71,1	59,7	84,5	50,2	73,3	53,3	48,1	53,8	64,9	84,1	50,2	53,2	61,3
2008	84,7	251,5	62,7	58,1	63,5	56,5	65,4	63,7	45,9	57,9	48,0	85,2	49,5	49,6	70,3
2009	77,6	209,5	63,2	55,5	77,7	50,4	65,4	49,2	49,4	46,8	49,1	76,6	66,9	44,5	55,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2005	28,5	30,1	27,1	23,7	13,1	24,7	18,6	32,3	31,5	29,5	34,2	31,8	28,8	28,4	
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,9	24,2	25,0	13,4	24,1	18,6	31,1	31,1	29,0	33,1	26,7	27,0	25,0	
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2005	108,9	111,0	115,7	92,7	108,5	103,2	113,5	117,2	107,3	97,6	104,3	112,0	97,4	110,1	108,2
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	26,8	57,9	22,0	25,9	29,2	32,3	25,9	19,8	19,7	23,4	17,9	24,5	21,2	17,3	20,9
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2005	3,9	6,9	8,3	3,8	3,1	2,2	1,7	2,2	3,6	3,4	3,2	4,3	2,8	2,8	1,6
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2005	101,2	106,3	90,5	95,8	90,7	104,6	109,0	101,8	101,8	97,4	99,3	103,3	99,0	93,6	99,8
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2005	2,8	4,9	2,3	1,1	1,5	5,0	13,5	1,2	1,7	3,5	0,5	0,6	1,4	1,8	5,5
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíků REZZO 1-4 (t/km²)															
2005	3,7	22,9	3,9	1,5	2,0	3,1	13,1	1,8	2,1	4,1	2,3	2,8	2,4	2,3	6,3
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2005	289	271	349	281	285	290	316	276	282	270	265	263	275	271	298
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2005	10,2	11,5	6,1	9,2	16,2	5,9	10,1	14,5	18,1	10,3	12,1	10,0	10,1	12,4	6,1
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2005	11,9	6,1	7,3	14,9	21,1	2,9	3,9	1,7	10,9	18,2	8,6	20,7	5,4	12,4	28,5
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2005	98,9	126,8	92,0	92,8	102,3	102,9	98,7	95,3	92,2	90,1	89,0	94,0	89,9	85,6	103,5
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2005	1 783	1 525	2 772	1 018	1 265	2 096	1 858	1 070	1 602	2 202	1 911	2 230	1 494	1 321	1 667
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obyvatelstvo k 31. 12.	osoby	639 161	639 894	641 791	642 137	642 041	641 681
v tom: muži		311 141	311 864	313 286	313 721	313 601	313 430
ženy		328 020	328 030	328 505	328 416	328 440	328 251
Podíl cizinců (bez azylantů) z počtu obyvatel k 31.12.	%	1,2	1,3	1,6	1,5	1,5	1,5
Sňatky	počet	3 063	3 206	3 325	3 098	2 827	2 675
Rozvody	počet	1 926	2 003	1 853	1 884	1 741	1 823
Rozvody na 100 sňatků	počet	62,9	62,5	55,7	60,8	61,6	68,1
Živě narození	osoby	6 183	6 428	6 931	7 118	7 134	6 922
z toho mimo manželství	%	31,2	33,4	34,5	36,7	39,5	39,9
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,230	1,290	1,403	1,455	1,485	1,468
Potraty	počet	2 208	2 202	2 252	2 145	2 113	2 006
z toho umělá přerušení těhotenství		1 354	1 322	1 269	1 244	1 166	1 215
Potraty na 100 narozených	počet	35,6	34,2	32,4	30,1	29,6	28,9
Zemřelí celkem	osoby	6 479	6 298	6 458	6 433	6 705	6 748
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 294	3 089	3 325	3 290	3 435	3 396
novotvary		1 722	1 732	1 619	1 615	1 613	1 699
Přirozený přírůstek	osoby	-296	130	473	685	429	174
Přistěhovalí celkem	osoby	4 471	5 201	6 983	4 554	3 822	4 000
z toho z ciziny		1 390	1 827	3 451	1 263	725	572
Vystěhovalí celkem	osoby	4 437	4 598	5 559	4 893	4 347	4 534
z toho do ciziny		570	446	443	210	249	421
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	34	603	1 424	-339	-525	-534
z toho s cizinou		820	1 381	3 008	1 053	476	151
Celkový přírůstek	osoby	-262	733	1 897	346	-96	-360
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	9,7	10,1	10,8	11,1	11,1	10,8
zemřelí	‰	10,1	9,8	10,1	10,0	10,4	10,5
přirozený přírůstek	‰	-0,5	0,2	0,7	1,1	0,7	0,3
přistěhovalí	‰	7,0	8,1	10,9	7,1	6,0	6,2
vystěhovalí	‰	6,9	7,2	8,7	7,6	6,8	7,1
přírůstek stěhováním	‰	0,1	0,9	2,2	-0,5	-0,8	-0,8
celkový přírůstek	‰	-0,4	1,1	3,0	0,5	-0,1	-0,6
Mrtvorozenost	‰	2,9	2,6	2,7	2,2	2,2	2,0
Kojenecká úmrtnost	‰	3,2	5,1	2,6	2,5	4,8	2,5
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,6	3,3	1,9	1,3	3,2	1,7
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0-14 let	osoby	94 256	92 378	91 434	90 741	90 938	91 795
	%	14,7	14,4	14,2	14,1	14,2	14,3
15-64 let	osoby	453 971	454 820	455 756	454 240	451 614	448 607
	%	71,0	71,1	71,0	70,7	70,3	69,9
65 a více let	osoby	90 934	92 696	94 601	97 156	99 489	101 279
	%	14,2	14,5	14,7	15,1	15,5	15,8
Průměrný věk k 31. 12.	roky	39,8	40,1	40,3	40,5	40,7	40,9
v tom: muži		38,2	38,5	38,7	38,9	39,2	39,4
ženy		41,3	41,6	41,8	42,0	42,2	42,4
Index stáří (65 a více let / 0-14 let)	%	96,5	100,3	103,5	107,1	109,4	110,3
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	%	40,8	40,7	40,8	41,4	42,2	43,0
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry)							
muži	roky	73,0	73,2	73,3	73,5	73,9	74,0
ženy	roky	79,5	79,7	79,9	79,9	80,0	80,3
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry)							
muži	roky	14,8	14,9	15,1	15,2	15,5	15,5
ženy	roky	17,8	18,1	18,4	18,5	18,5	18,6

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	541	546	549	552	552	550
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	20,2	20,2	21,0	19,7	18,0	18,7
střední bez maturity	%	40,8	42,5	40,1	38,5	38,7	37,5
střední s maturitou	%	29,1	27,2	28,7	32,0	33,9	33,3
vysokoškolské	%	9,9	10,2	10,2	9,8	9,4	10,4
Pracovní síla	tis. osob	314	318	316	315	317	306
v tom: zaměstnaní v NH		283	292	296	296	292	278
z toho ženy		119	124	126	126	124	118
nezaměstnaní		31	26	20	19	24	28
z toho ženy		19	16	11	11	13	15
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	227	228	233	237	235	244
z toho: studující (vč. učňů)		55	54	57	60	57	55
důchodci		141	140	139	141	147	143
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	5,6	5,6	4,8	3,8	5,3	4,9
průmysl a stavebnictví	%	41,1	43,2	44,3	43,1	40,3	41,5
služby	%	53,2	51,2	50,9	53,2	54,4	53,5
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	84,9	85,1	86,2	86,0	82,4	82,8
zaměstnavatelé	%	4,0	4,0	2,9	3,0	3,5	3,3
pracující na vlastní účet	%	9,5	9,9	10,2	9,7	12,9	13,0
Míra ekonomické aktivity	%	58,1	58,3	57,5	57,0	57,4	55,7
v tom: muži		67,5	67,7	67,5	66,5	67,0	65,0
ženy		49,2	49,5	48,2	48,0	48,3	46,9
z toho ve věku 20-64 let	%	75,1	75,7	75,0	74,4	75,6	73,3
Míra zaměstnanosti	%	52,3	53,5	53,9	53,6	53,0	50,6
v tom: muži		62,8	63,8	64,2	63,7	63,0	60,1
ženy		42,4	43,9	44,2	44,2	43,6	41,7
z toho ve věku 20-64 let	%	67,9	69,6	70,3	70,1	70,0	66,8
Míra nezaměstnanosti	%	10,0	8,2	6,3	5,9	7,6	9,1
v tom: muži		6,9	5,7	4,9	4,3	6,0	7,5
ženy		13,9	11,3	8,2	8,0	9,7	11,1
NEZAMĚŠTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	36 180	31 187	23 495	23 470	41 092	42 117
z toho: ženy		18 675	16 838	12 785	12 250	18 846	19 904
absolventi škol a mladiství		2 693	2 160	1 503	1 645	2 768	2 703
osoby se zdravotním postižením		5 459	4 977	4 375	4 012	4 672	4 859
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		10 126	8 965	7 584	9 595	14 913	13 536
dosažitelní		34 209	29 299	21 944	22 218	40 026	40 732
v tom podle věku:							
15-24 let		6 389	5 001	3 261	3 836	7 079	6 710
25-34 let		8 720	7 366	5 227	5 089	9 722	9 488
35-44 let		7 535	6 551	4 882	4 770	8 911	9 307
45-54 let		9 483	8 274	6 401	6 034	9 652	9 970
55 a více let		4 053	3 995	3 724	3 741	5 728	6 642
průměrný věk	roky	39,0	39,7	40,9	40,4	39,4	40,0
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	10 151	9 132	6 978	6 575	9 769	10 184
střední bez maturity	osoby	16 819	14 081	10 308	10 366	19 873	20 126
střední s maturitou	osoby	7 726	6 695	5 109	5 292	9 463	9 494
vysokoškolské	osoby	1 484	1 279	1 100	1 237	1 987	2 313

	Měsíční jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		3 712	3 342	2 713	2 974	5 019	5 156
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 814	5 967	5 359	5 340	8 878	9 344
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		8 453	6 600	4 865	5 326	11 622	11 264
nekvalifikovaní (třída 9)		7 077	6 630	6 520	6 331	9 567	9 445
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	10 094	8 815	7 637	9 564	13 084	14 503
3-6 měsíců	osoby	5 844	4 946	3 698	4 257	9 477	6 853
6-12 měsíců	osoby	5 276	4 996	3 402	3 302	10 234	6 835
od 1 roku do 2 let	osoby	5 351	4 169	2 994	2 274	4 432	8 451
více než 2 roky	osoby	9 615	8 261	5 764	4 073	3 865	5 475
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 115	4 375	4 669	5 255	5 594	5 463
Míra registrované nezaměstnanosti	%	10,6	9,0	6,7	6,9	12,2	12,5
v tom: muži		9,1	7,4	5,5	5,8	11,6	11,5
ženy		12,7	11,1	8,4	8,2	13,0	13,8
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	4,7	3,8	2,7	2,0	2,5	4,3
Volná pracovní místa	počet	2 849	4 537	5 224	2 747	821	1 210
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	13	7	4	9	50	35
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	4 647	5 044	6 166	6 575	5 459	5 670
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		2 182	2 136	2 605	2 906	2 191	2 217
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	2 986	3 468	4 426	4 773	3 553	3 573
z toho ženy		879	922	1 144	1 295	954	961
s platným živnostenským oprávněním	osoby	1 661	1 576	1 740	1 802	1 906	2 097
z toho ženy		381	384	405	418	447	505
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	83 279	90 710	99 369	106 912	106 665	.
na 1 obyvatele	Kč	130 331	141 862	155 141	166 576	166 159	.
průměr ČR = 100	%	90,6	91,4	91,7	91,7	92,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	19 351	20 923	22 282	23 866	24 001	23 997
v tom: muži		21 566	23 173	24 551	26 446	26 323	26 431
ženy		16 098	17 696	18 775	19 894	20 461	20 464
Medián mezd	Kč	17 088	18 518	19 992	21 345	21 296	21 423
v tom: muži		18 578	20 000	21 715	23 285	22 675	22 863
ženy		14 797	16 344	17 190	18 448	18 943	18 911
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	2 246 901	2 162 237	1 957 165	1 233 601	1 048 137	.
z toho přídavek na dítě		1 497 685	1 454 241	1 391 726	759 510	581 641	.
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	2 202 566	2 250 512	3 093 476	2 613 353	2 532 799	.
z toho přídavek na dítě		789 660	775 053	724 518	449 371	339 820	.
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 447	3 520	4 830	4 072	3 946	.
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	164 814	166 838	168 569	170 429	172 010	173 047
z toho ženy		102 621	103 578	104 489	105 227	105 623	105 842
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	87 016	88 984	90 983	93 307	95 805	102 245
z toho ženy		49 415	50 466	51 597	52 481	53 454	56 310
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	16 343	17 881	19 588	21 346	23 827	26 099
z toho ženy		9 377	10 154	11 004	11 937	13 248	14 304

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	18,8	20,1	21,5	22,9	24,9	26,6
v tom: muži		18,5	20,1	21,8	23,0	25,0	26,9
ženy		19,0	20,1	21,3	22,7	24,8	26,3
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 421	7 849	8 377	9 228	9 591	9 663
v tom: muži		7 854	8 298	8 846	9 735	10 146	10 236
ženy		7 158	7 575	8 089	8 914	9 242	9 300
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	7 543	7 969	8 500	9 377	9 766	9 829
v tom: muži		8 377	8 850	9 437	10 352	10 802	10 854
ženy		6 909	7 296	7 784	8 618	8 946	8 993
Podíl průměrné výše plného starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	44,1	43,0	42,5	43,9	45,9	45,9
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 698 754	1 728 156	1 792 236	1 679 567	1 378 272	1 106 352
z toho dávky:							
nemocenské		1 428 720	1 448 773	1 471 831	1 345 717	1 049 460	792 676
peněžitá pomoc v mateřství		220 530	232 113	269 984	284 272	289 297	293 525
podpora při ošetřování člena rodiny		49 158	46 907	50 326	49 399	39 409	20 064
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 564	2 592	2 670	2 673	2 735	2 819
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 964	1 982	2 027	2 031	2 067	2 107
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	4,4
Nemocnice		9	9	9	9	9	9
lůžka	počet	3 637	3 594	3 547	3 495	3 480	3 380
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	133	128	131	129	129	128
průměrná ošetřovací doba	dny	7,2	7,0	7,0	6,9	6,8	6,7
využití lůžek	dny	263,2	251,5	255,7	250,5	252,0	254,5
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		18 637	18 720	19 036	19 594	20 296	21 037
základních škol		57 831	55 091	52 722	50 699	49 215	48 610
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		35 010	35 091	34 639	34 201	33 801	32 423
vyšších odborných škol (denní studium)		1 171	1 124	1 041	1 009	1 013	1 119
Studenti vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		17 303	18 801	20 493	21 830	23 031	23 397
s místem výuky v kraji		17 016	19 118	20 790	21 896	23 233	23 936
z toho v prezenčním studiu	%	72,5	71,7	70,8	70,8	70,8	.
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	2 545	2 995	3 374	3 779	4 589	5 140
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	14 841	14 092	15 734	14 883	14 235	13 721
na 1000 obyvatel		23,2	22,0	24,6	23,2	22,2	21,4
Objasněné trestné činy	počet	7 587	7 094	7 321	6 796	6 733	6 506
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	69	69	89	59	51	45

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005 - 2007 mimo EU 25, v letech 2008 - 2010 mimo EU 27

³⁾ MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v roce 2010 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	141 197	148 755	162 741	170 942	167 195	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	102,8	104,2	105,0	102,8	95,2	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele průměr ČR = 100	Kč	220 972	232 639	254 081	266 339	260 450	.
	%	75,8	74,1	74,2	75,3	75,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného průměr ČR = 100	Kč	505 114	514 893	547 537	585 883	569 136	.
	%	84,5	81,3	80,9	84,0	82,1	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	126 594	134 227	146 287	153 907	150 230	.
z toho podíl odvětví:							
zemědělství, myslivost, lesnictví, rybolov	%	5,5	4,2	4,2	4,9	4,8	.
zpracovatelský průmysl	%	30,7	30,5	30,8	29,5	27,8	.
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	%	1,6	1,8	1,7	2,0	2,1	.
stavebnictví	%	6,7	7,2	7,8	8,3	10,5	.
tržní služby	%	33,8	34,9	34,6	34,2	32,6	.
netržní služby	%	21,2	20,8	20,5	20,7	21,8	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	29 860	29 892	32 126	31 749	42 975	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele průměr ČR = 100	Kč	46 731	46 749	50 157	49 467	66 945	.
	%	64,5	60,3	58,2	58,4	86,3	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	279 534	288 905	297 223	291 768	293 769	.
z toho zaměstnanci		232 736	240 118	249 758	243 811	235 342	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance ²⁾	Kč	23 443	24 112	26 883	28 280	27 796	.
z toho: přímé náklady		16 878	17 374	19 366	20 459	20 042	.
sociální požitky		311	326	360	310	258	.
sociální náklady a výdaje		6 145	6 248	7 012	7 319	7 364	.
personální náklady a výdaje		262	325	241	258	293	.
VÝVOZ							
Vývoz celkem	mil. Kč	77 792	83 051	94 648	96 916	71 530	78 879
Vývoz celkem, ČR = 100	%	4,2	3,9	3,8	3,9	3,3	3,1
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	1 372	1 328	1 511	1 433	1 620	.
z toho: mzdové		526	534	627	645	743	.
financované z veřejných zdrojů		537	561	720	678	744	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	2 998	2 967	3 139	3 108	3 247	.
z toho výzkumní pracovníci		1 539	1 503	1 687	1 669	1 793	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ³⁾							
osobní počítač	%	22,5	25,1	33,5	40,2	50,4	.
internet	%	16,1	19,1	26,2	32,2	43,4	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	129 331	130 427	132 139	135 028	133 275	136 229
z toho fyzické osoby		109 597	109 954	110 505	112 123	109 348	111 153
z toho živnostníci		95 657	96 034	96 992	98 572	102 263	104 365
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ⁴⁾	počet	66 380	65 536	63 333	69 087	69 044	70 968
z toho fyzické osoby		55 309	53 490	50 890	54 684	55 964	56 635
z toho živnostníci		48 558	46 893	44 553	48 320	50 967	51 298
Vzniklé subjekty	počet	3 889	4 235	4 871	5 371	5 330	5 933
z toho fyzické osoby		2 657	2 962	3 361	3 791	3 877	4 400
z toho živnostníci		2 520	2 834	3 242	3 242	3 636	4 048
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem	mil. Kč	7 687	7 409	8 627	8 300	6 602	.
z toho: rostlinná produkce		4 147	3 914	4 965	4 741	3 745	.
živočišná produkce		3 155	3 130	3 234	3 220	2 530	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	241 677	248 853	250 135	249 055	247 203	244 172
z toho orná		186 250	186 190	184 681	183 048	181 885	177 223
Sklízeň: obilovin	t	572 515	488 224	536 286	647 494	625 462	520 048
brambor	t	21 248	14 060	20 132	21 006	16 697	15 039

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	92 981	97 241	96 873	91 710	89 441	89 579
prasata	počet	217 057	219 339	188 042	144 343	125 277	111 408
drůbež	počet	567 447	566 104	437 660	531 049	424 019	380 585
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	33 290	33 305	31 031	29 968	27 394	25 762
z toho: hovězí (včetně telecího)		3 758	3 549	3 254	3 210	2 959	2 758
vepřové		29 526	29 744	27 758	26 749	24 434	23 001
Výroba mléka	tis. l	199 793	197 475	198 537	199 465	197 533	170 879
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	44 318	49 791	48 478	35 564	30 197	32 729
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 303	1 376	1 514	1 265	1 326	1 444
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 216 532	1 301 040	1 075 858	1 261 770	1 146 422	1 336 867
z toho nahodilá živelní		.	383 373	594 203	541 665	321 730	369 682
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	160	160	166	167	164	148
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	86 596	99 589	114 640	113 745	87 425	85 884
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 646	1 882	2 124	2 131	1 972	2 115
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	52 595	52 921	53 964	53 375	44 323	40 604
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	16 309	17 487	19 055	20 523	21 091	22 330
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	.	32	39	37	35	35
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	.	4 468	5 073	5 427	5 356	4 763
na 1 zaměstnance	tis. Kč	.	1 272	1 395	1 458	1 521	1 387
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	.	3 514	3 637	3 723	3 522	3 434
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	.	18 410	19 954	24 645	29 963	26 423
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	13 520	16 078	19 120	15 564	13 557	12 784
z toho pro veřejné zadavatele		7 682	8 943	9 053	7 062	6 661	5 023
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	14 853	13 652	14 144	19 204	18 411	16 761
z toho: budov (bytových a nebytových)		9 503	9 610	9 376	13 441	11 928	8 503
na ochranu životního prostředí		2 429	1 130	1 330	1 878	2 933	4 308
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	1 749	1 706	2 178	3 356	3 328	3 187
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	1 760	1 793	2 167	2 280	1 840	1 163
z toho v rodinných domech		901	914	1 037	1 198	1 006	765
Dokončené byty	počet	1 118	1 307	1 766	1 839	2 026	1 648
z toho v rodinných domech		564	559	798	949	974	937
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v rodinném domě	Kč	25 886	25 340	28 199	29 996	31 674	32 612
v bytovém domě	Kč	30 007	30 114	26 121	28 241	32 041	36 408
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	344	343	345	357	338	325
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	19 496	19 122	18 833	20 553	19 127	19 152
Hosté celkem	osoby	414 910	430 839	434 960	426 604	377 200	377 748
z toho ze zahraničí		99 563	97 873	93 287	96 742	81 777	88 817
Průměrná doba pobytu	dny	4,4	4,0	3,9	3,6	3,8	3,7
z toho hostů ze zahraničí		2,9	2,8	2,6	2,3	2,2	2,1

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ od roku 2008 zahrnutý i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku, zaměstnávající 10 a více zaměstnanců

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2009 je vypočten z dat roku 2008, 2009 a 2010)

⁴⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	281 992	281 589	281 089	280 813	280 517	280 129
z toho: orná půda		210 171	209 644	209 174	208 740	208 421	207 878
zahrady a ovocné sady		14 927	14 928	14 889	14 889	14 938	14 940
trvalé travní porosty		55 862	55 981	55 990	56 136	56 114	56 268
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	244 685	245 088	245 597	245 852	246 140	246 535
z toho: lesní pozemky		183 008	183 089	183 217	183 300	183 423	183 497
zastavěné plochy a nádvorí		8 245	8 254	8 269	8 281	8 295	8 310
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	.	96	122	149	193	224
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	.	21 360	21 955	22 785	25 153	26 175
Výměra půdy v přechodném období	ha	.	1 896	4 466	4 897	5 747	9 440
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	.	8,3	9,4	9,9	11,0	12,7
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	89,9	87,7	87,8	86,5	87,2	84,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	73,6	74,3	75,0	76,5	77,4	77,6
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		67,4	66,9	69,3	70,3	71,3	72,3
Podíl čištěných odpadních vod	%	95,1	94,5	96,4	95,9	95,6	96,8
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,67	0,66	0,71	0,71	0,66	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,10	0,05	0,06	0,05	0,04	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,34	0,37	0,37	0,35	0,37	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,35	1,13	0,97	0,83	0,87	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,04	0,84	0,71	0,56	0,60	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,42	2,30	2,25	2,22	2,09	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,54	0,52	0,49	0,54	0,46	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,69	1,59	1,59	1,55	1,52	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	4,01	3,98	3,94	3,66	3,47	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,35	0,49	0,48	0,41	0,36	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,87	2,78	2,79	2,55	2,43	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	914	1 005	1 064	1 036	890	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	275	283	289	316	333	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	10,1	10,8	14,8	16,0	12,5	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	28	31	43	51	42	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	637	780	873	1 015	1 017	.
z toho nebezpečné odpady	%	2,6	2,7	3,1	2,6	2,6	.
Podíl využitých odpadů	%	22,1	31,3	33,2	15,8	26,1	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		5,4	24,6	25,0	11,6	16,6	.
Podíl odstraněných odpadů	%	18,3	27,3	28,1	23,0	17,0	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 494	1 180	1 526	1 102	1 002	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	876 911	645 573	958 089	725 129	676 669	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	23,3	13,2	25,2	11,7	22,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	57,8	61,5	56,5	66,9	56,7	.
nakládání s odpady	%	13,4	14,7	9,1	16,1	13,9	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 057 859	977 073	1 809 658	1 944 204	1 754 324	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	4,6	6,0	12,0	3,4	3,4	.
nakládání s odpadními vodami	%	38,4	16,5	17,0	22,1	23,5	.
nakládání s odpady	%	41,8	73,4	58,1	63,5	62,6	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Obyvatelstvo k 31. 12.	2005	639 161	41 891	228 831	109 429	134 265	124 745
	2010	641 681	41 095	232 226	110 182	133 932	124 246
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2005 ¹⁾	1,2	1,3	1,4	1,1	1,1	0,8
	2010	1,5	1,9	1,9	1,2	1,3	1,0
Přírůstek na 1 000 obyvatel:							
přirozenou měnou	2005-07	0,5	-1,0	2,6	-2,0	-0,3	0,1
	2008-10	2,0	-1,0	4,9	-1,4	0,2	2,6
stěhováním	2005-07	3,2	-9,7	5,2	7,6	7,7	-4,7
	2008-10	-2,2	-10,4	2,1	3,3	-9,4	-4,4
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):							
0-14 let	2005	14,7	15,3	14,6	14,4	14,8	15,1
	2010	14,3	14,1	14,4	14,4	14,1	14,4
15-64 let	2005	71,0	72,2	71,2	70,4	70,7	71,1
	2010	69,9	71,4	70,1	69,1	69,6	70,1
65 a více let	2005	14,2	12,5	14,2	15,2	14,4	13,8
	2010	15,8	14,5	15,6	16,4	16,3	15,5
Průměrný věk k 31. 12.	2005	39,8	39,1	39,8	40,2	39,9	39,6
	2010	40,9	40,8	40,8	41,1	41,1	40,9
Index stáří (%) (65 a více let / 0-14 let)	2005	96,5	81,9	97,6	105,1	97,4	91,3
	2010	110,3	102,5	108,3	114,0	116,1	107,3
Index ekonomického zatížení (%) (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2005	0,41	0,39	0,40	0,42	0,41	0,41
	2010	0,43	0,40	0,43	0,45	0,44	0,43
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2005	36 180	3 610	11 538	4 847	8 214	7 971
	2010	42 117	4 055	13 676	6 476	9 188	8 722
z toho:							
ženy	2005	18 675	1 741	5 958	2 479	4 216	4 281
	2010	19 904	1 862	6 326	3 465	4 205	4 046
absolventi škol a mladiství	2005	2 693	258	931	363	572	569
	2010	2 456	208	868	400	537	443
osoby se zdravotním postižením	2005	5 459	441	1 957	947	960	1 154
	2010	4 859	410	1 532	829	853	1 235
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2005 ¹⁾	10 126	1 067	3 603	1 300	2 007	2 149
	2010	13 536	1 703	4 413	1 981	2 653	2 786
dosažitelní	2005	34 209	3 471	10 923	4 484	7 799	7 532
	2010	40 732	3 871	13 300	6 081	8 969	8 511
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):							
ve věku 50 a více let	2005	25,8	27,6	26,9	24,2	25,0	25,0
	2010	28,5	30,3	27,6	28,0	28,0	29,9
evidovaných 12 a více měsíců	2005	41,4	39,4	34,3	41,8	48,1	45,3
	2010	33,1	22,9	29,9	30,2	39,1	38,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2005	10,65	16,88	9,35	8,36	11,61	11,96
	2010	12,48	19,69	11,17	11,07	12,95	13,44
v tom: muži	2005	9,10	14,74	8,06	7,20	9,87	9,94
	2010	11,52	18,61	10,50	9,02	12,34	12,52
ženy	2005	12,72	20,00	11,06	9,91	14,02	14,55
	2010	13,77	21,15	12,06	13,79	13,77	14,70
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ²⁾	2005	4,7	6,9	3,4	3,8	5,9	5,7
	2010	4,3	4,7	3,4	3,6	5,2	5,3

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem - stav v prosinci (%) ³⁾	2005 ¹⁾	18,8	24,1	12,9	17,1	21,1	26,6
	2010	26,6	34,5	19,6	22,8	27,5	33,4
v tom: muži	2005 ¹⁾	18,5	22,3	12,9	16,3	21,4	26,2
	2010	26,9	33,6	20,4	22,3	27,8	33,1
ženy	2005 ¹⁾	19,0	25,5	12,9	17,7	20,9	27,0
	2010	26,3	35,3	19,0	23,2	27,3	33,6
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2005 ¹⁾	23,2	18,8	28,3	19,1	24,0	18,2
	2010	21,4	19,1	26,4	17,9	19,7	17,7
z toho násilné a mravnostní	2005 ¹⁾	2,8	2,8	2,7	2,6	3,4	2,3
	2010	2,1	2,0	2,0	1,4	2,5	2,3
Daňové příjmy obcí od fyzických osob ze závislé činnosti a z podnikání na 1 obyvatele (Kč)	2005	2 565	2 083	2 895	2 437	2 438	2 370
	2009	1 952	2 007	2 048	1 841	1 908	1 900
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - podíl vzniklých na 1 000 obyvatel	2005-07 ¹⁾	13,4	16,8	13,8	14,0	11,7	13,1
	2008-10	17,7	22,0	18,4	17,1	16,4	17,0
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2005 ¹⁾	1,5	1,4	1,7	1,7	1,3	0,9
	2010	1,7	1,3	2,4	1,6	1,6	1,0
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁴⁾	2005 ¹⁾	21	12	25	20	23	16
	2010	20	13	24	17	25	13
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2005-07 ¹⁾	8,9	4,3	12,1	10,8	5,2	7,2
	2008-10	8,2	8,3	10,6	8,6	5,5	6,3
dokončených	2005-07	6,6	6,0	8,5	9,4	3,2	4,2
	2008-10	8,6	6,2	13,0	8,4	5,5	4,6
Hromadná ubytovací zařízení:							
hosté na 1 000 obyvatel	2005 ¹⁾	649	2 298	533	422	397	778
	2010	589	1 993	524	290	358	757
průměrná doba pobytu (dny)	2005 ¹⁾	5,4	7,0	3,4	3,7	7,8	5,6
	2010	4,7	6,7	3,0	3,6	6,5	4,8
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):							
orné půdy	2005	39,9	20,6	42,3	62,0	58,6	22,6
	2010	39,5	20,3	41,9	61,7	57,6	22,2
zastavěných ploch, nádvohí a dopravních ploch	2005	4,8	2,7	5,1	6,0	6,4	3,9
	2010	5,0	2,8	5,2	6,2	6,8	4,0
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1-3):							
tuhých znečišťujících látek	2005 ¹⁾	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
	2009	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
oxidu siřičitého	2005 ¹⁾	1,3	0,3	1,5	0,6	3,7	0,7
	2009	0,9	0,2	0,7	0,4	2,7	0,5
oxidů dusíku	2005 ¹⁾	0,7	0,2	0,6	0,4	2,2	0,4
	2009	0,6	0,1	0,4	0,2	2,1	0,2
oxidu uhelnatého	2005 ¹⁾	1,1	0,6	0,8	0,7	2,6	1,2
	2009	1,0	0,5	0,7	0,6	2,5	1,1

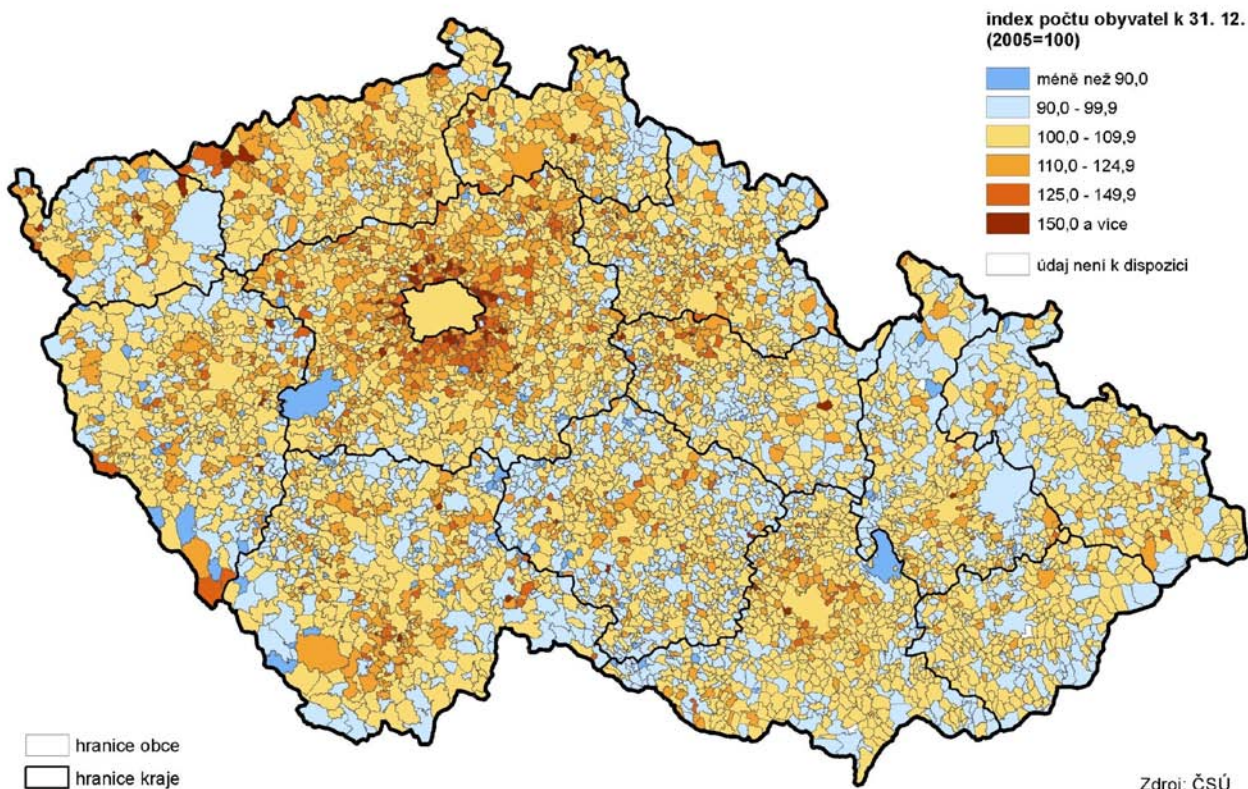
¹⁾ údaje za rok 2005 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

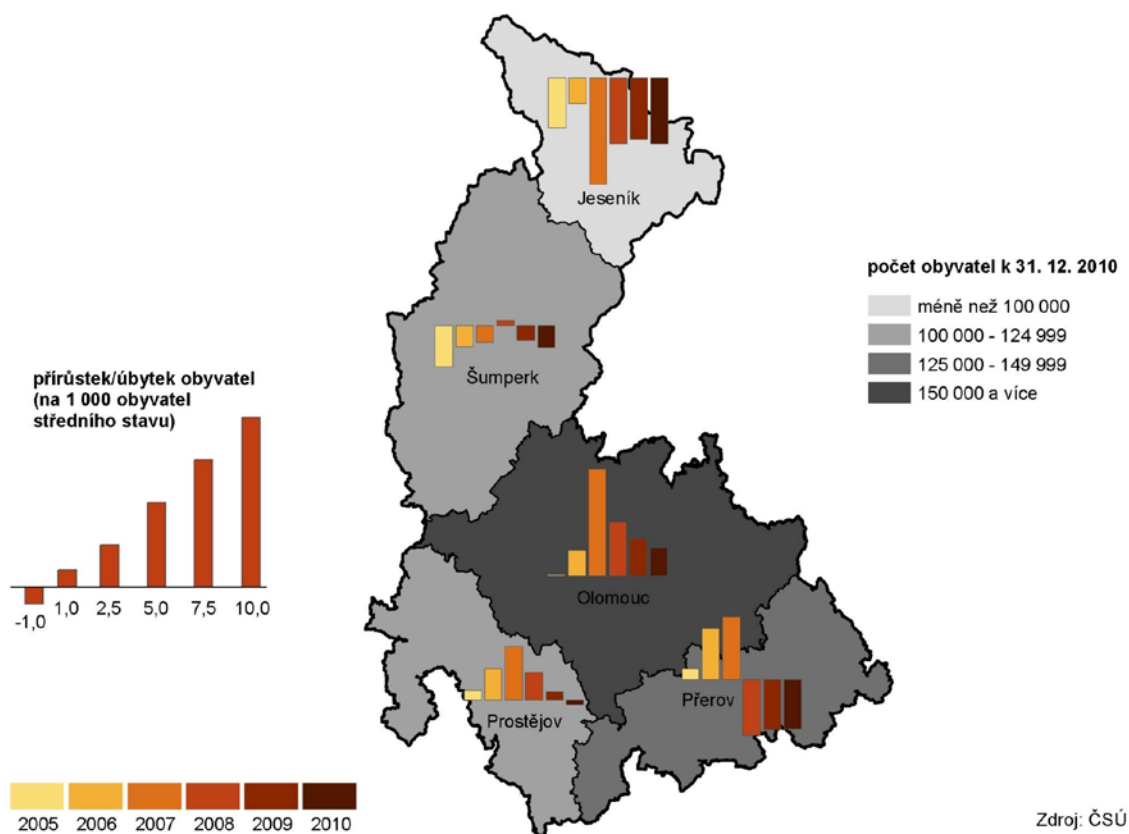
³⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁴⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

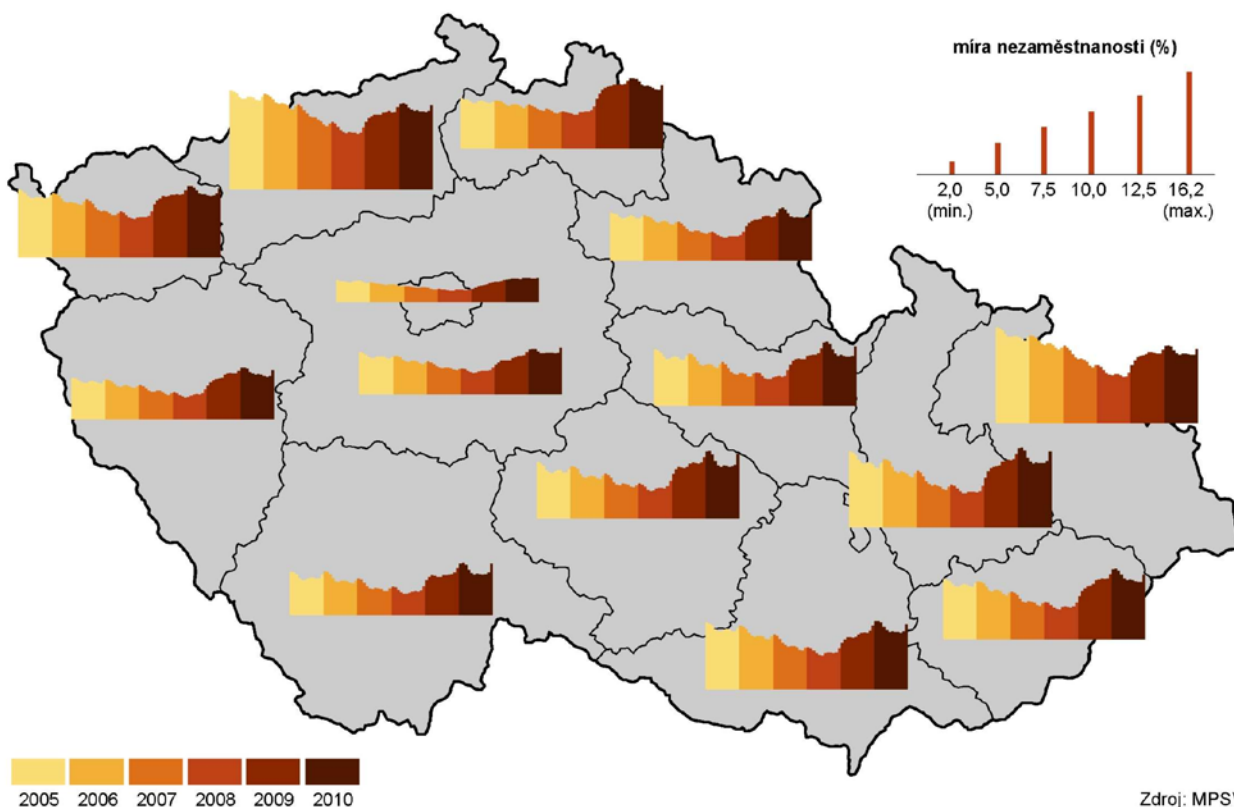
Změna počtu obyvatel v obcích mezi roky 2005 a 2010

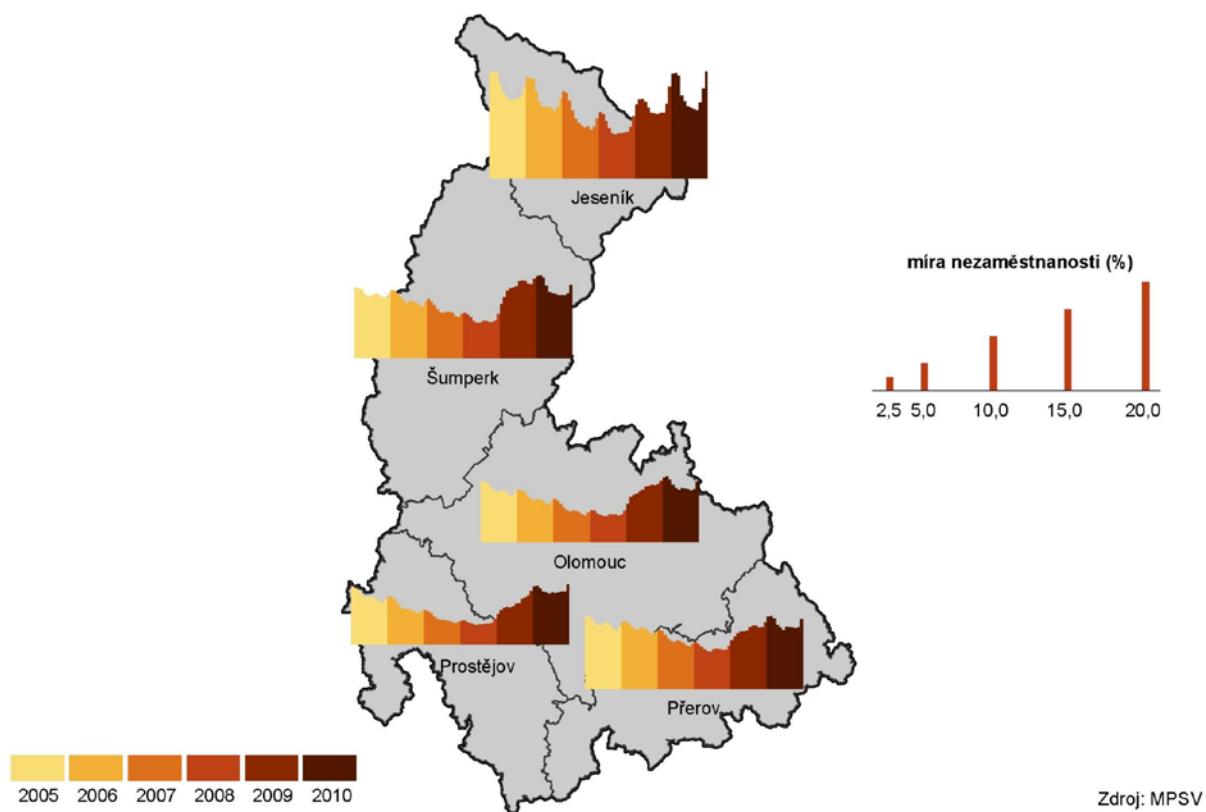
Pohyb obyvatel v okresech Olomouckého kraje v letech 2005 až 2010

**Míra registrované nezaměstnanosti v krajích v letech 2005 až 2010
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

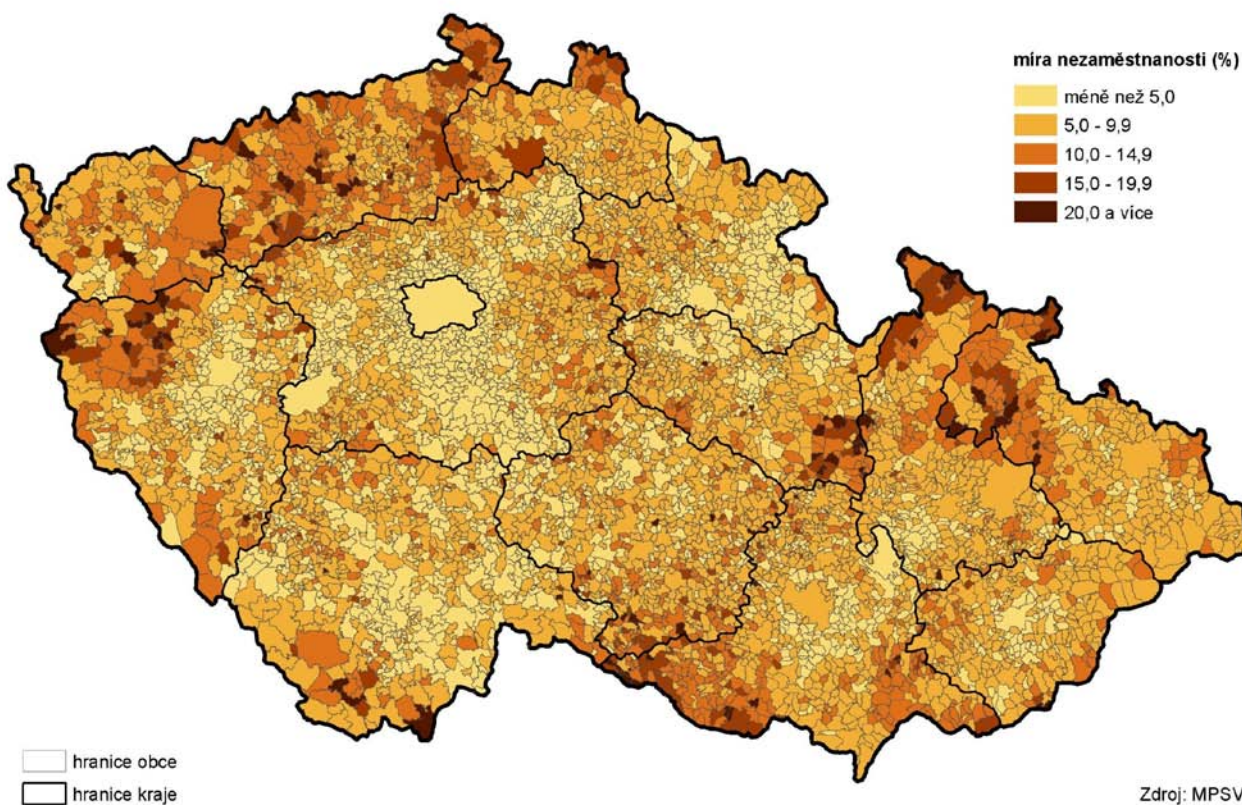

**Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje v letech 2005 až 2010
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

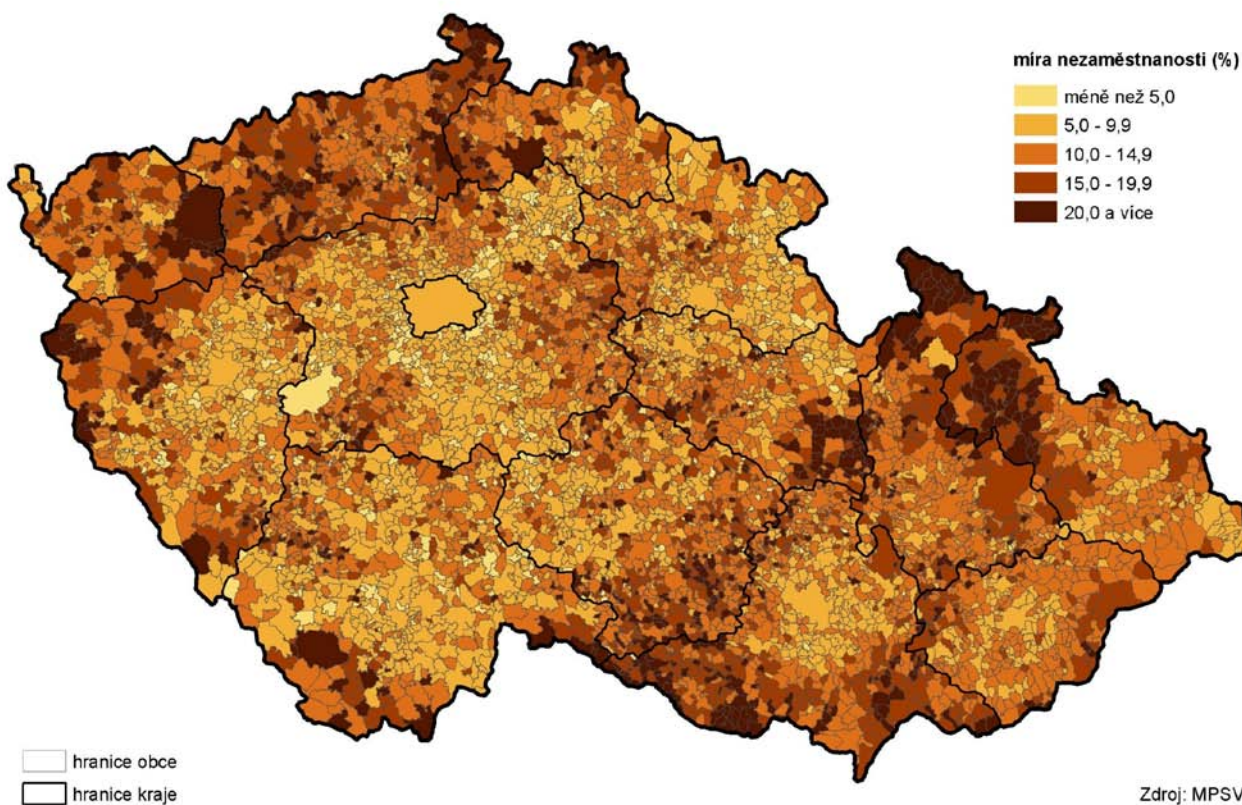

Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2008

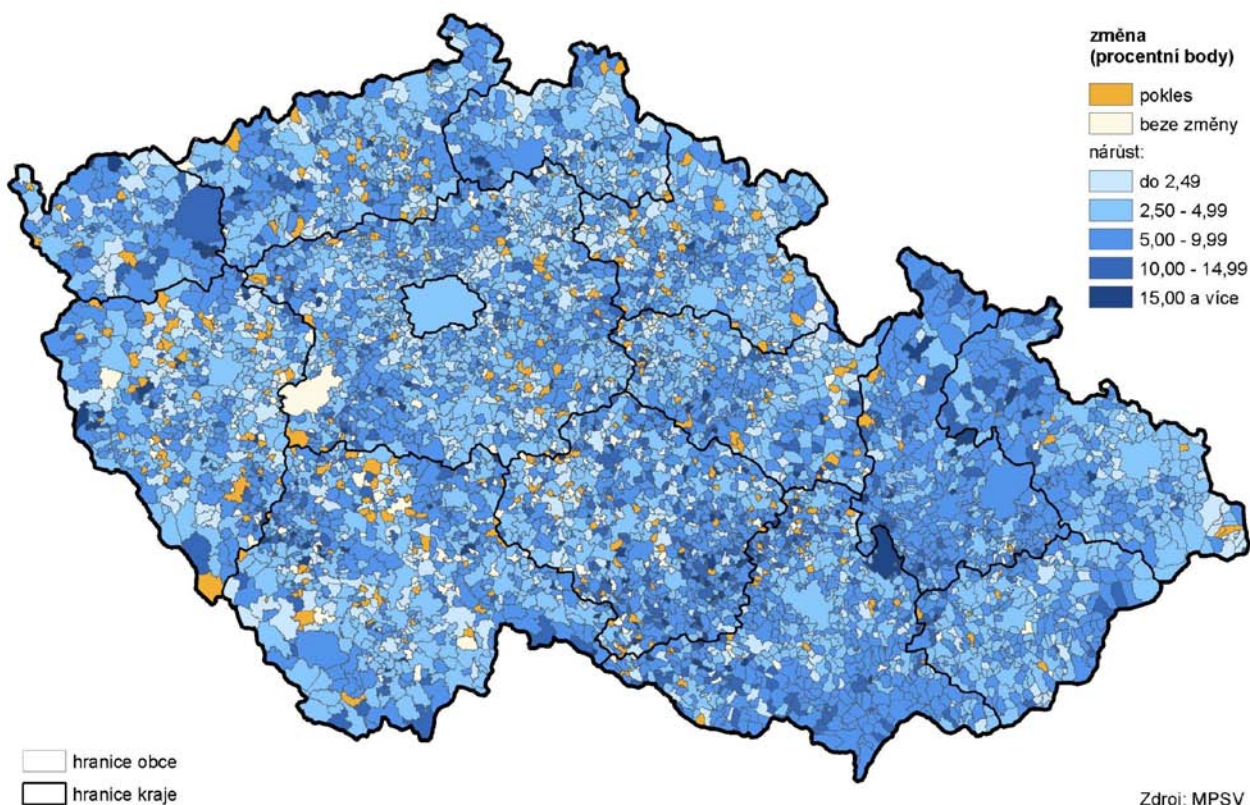

Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2010

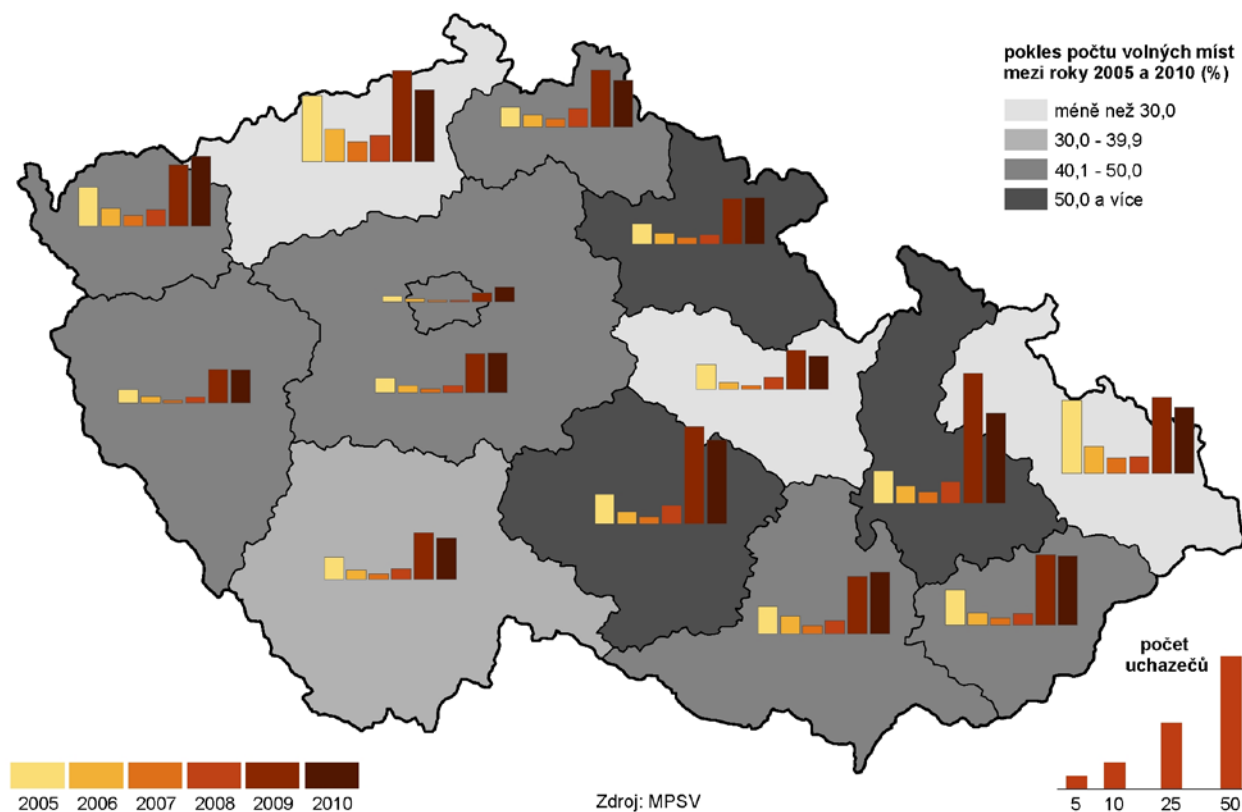

Změna míry nezaměstnanosti v obcích mezi 31. 12. 2008 a 31. 12. 2010

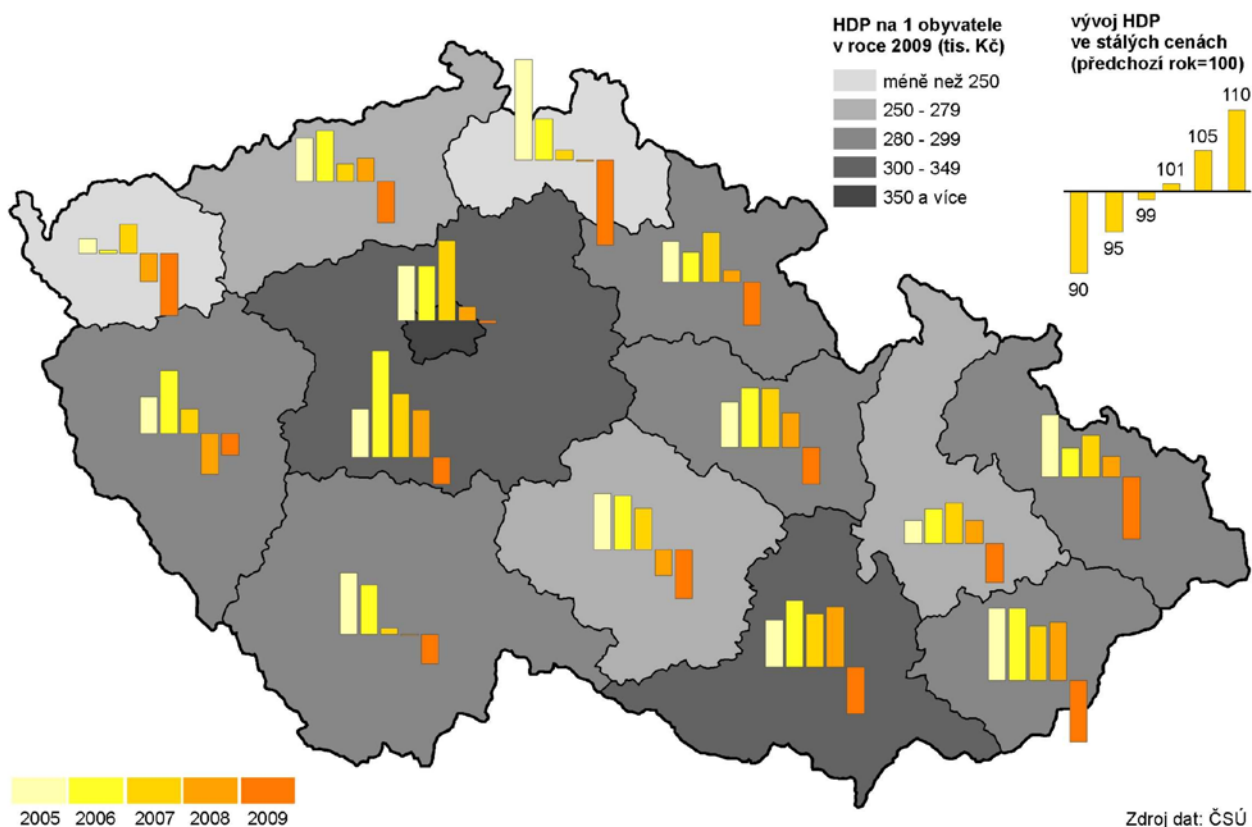

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2005 až 2010 (stav k 31. 12.)

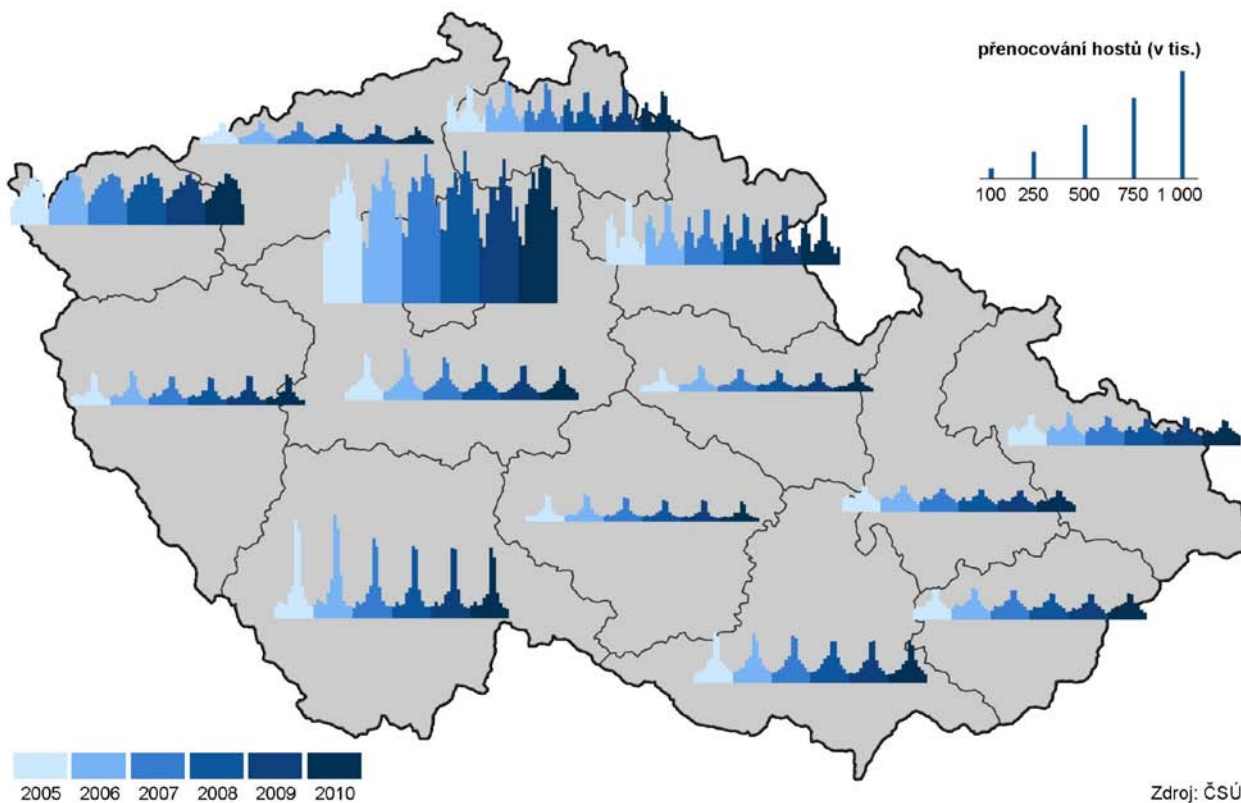

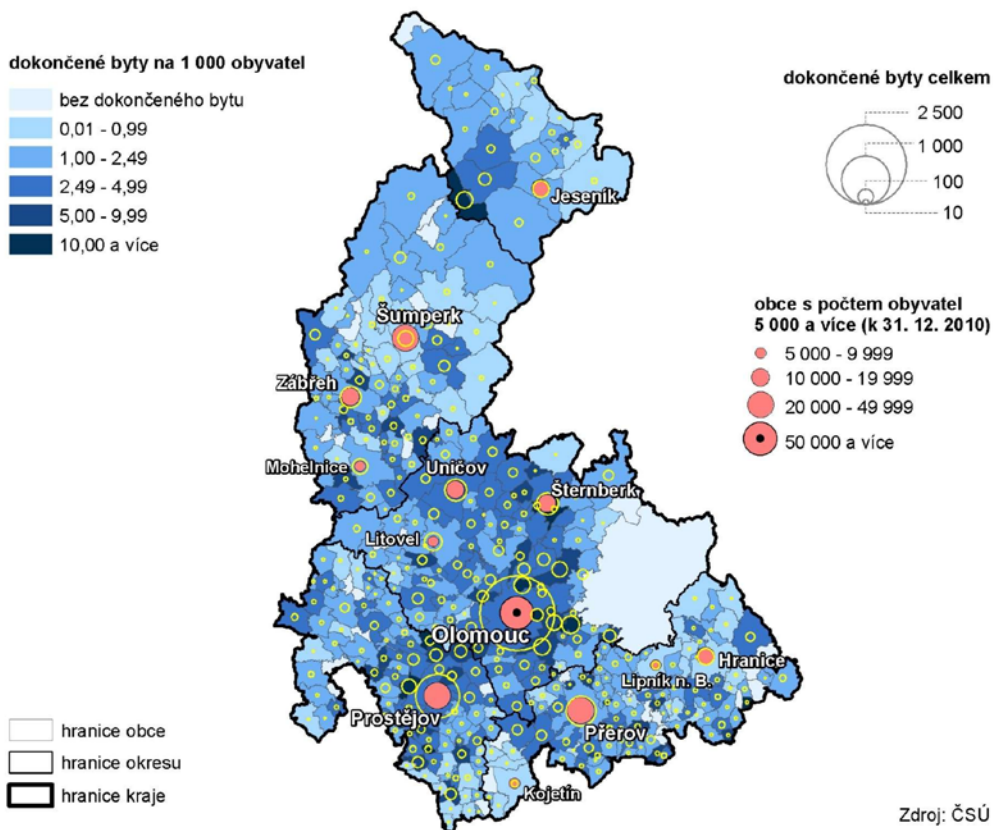
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2005 až 2009

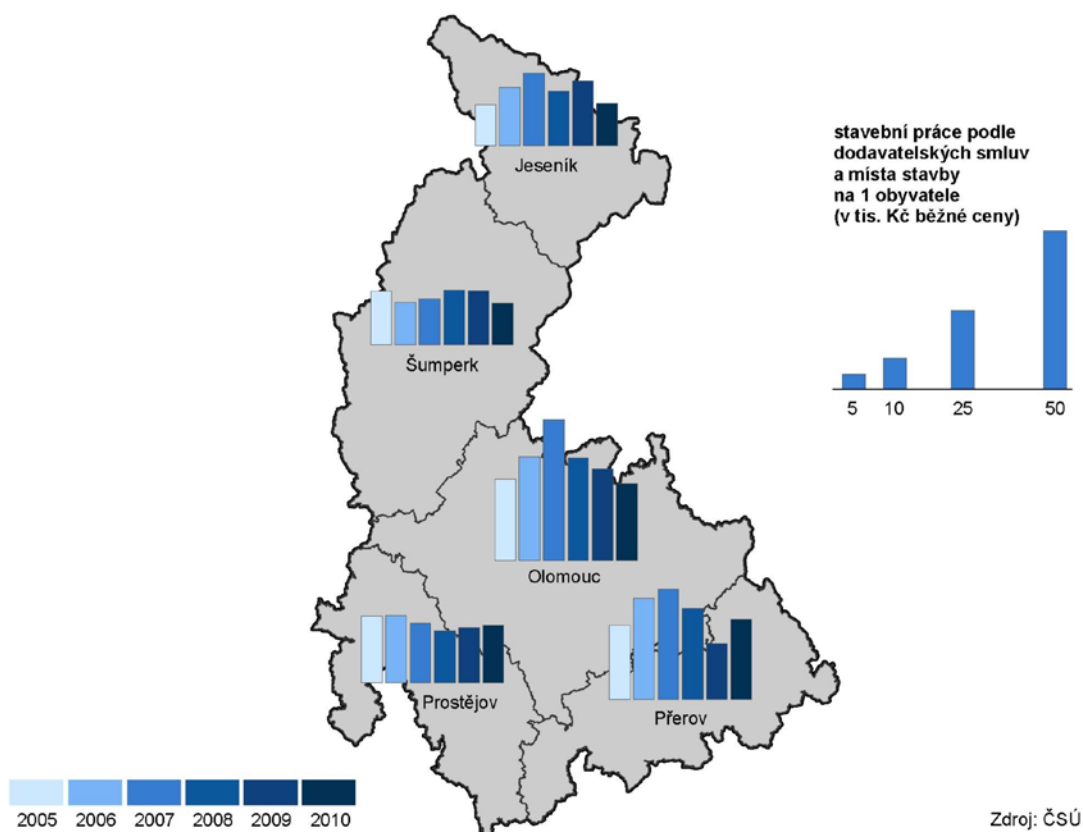
Přnocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2005 až 2010 (údaje za jednotlivé měsíce)

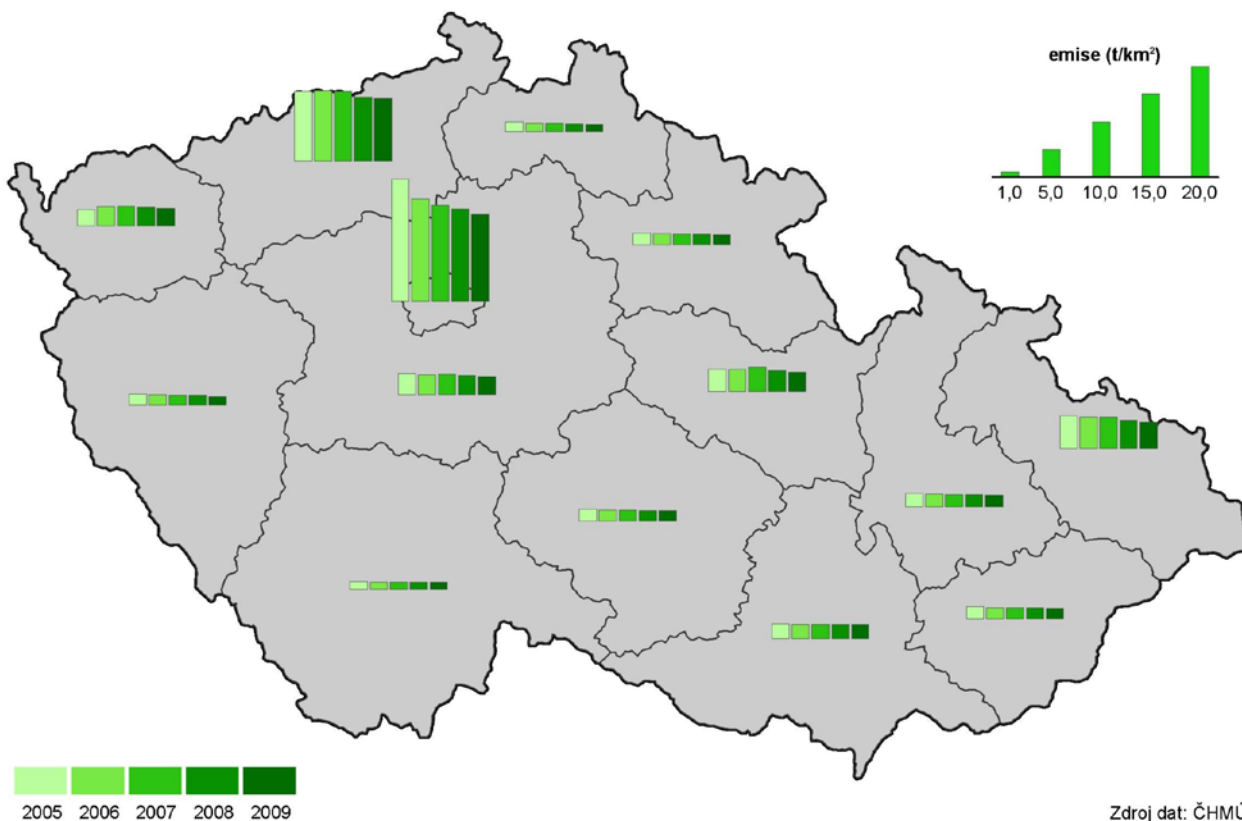
Bytová výstavba v obcích Olomouckého kraje v letech 2005 až 2010

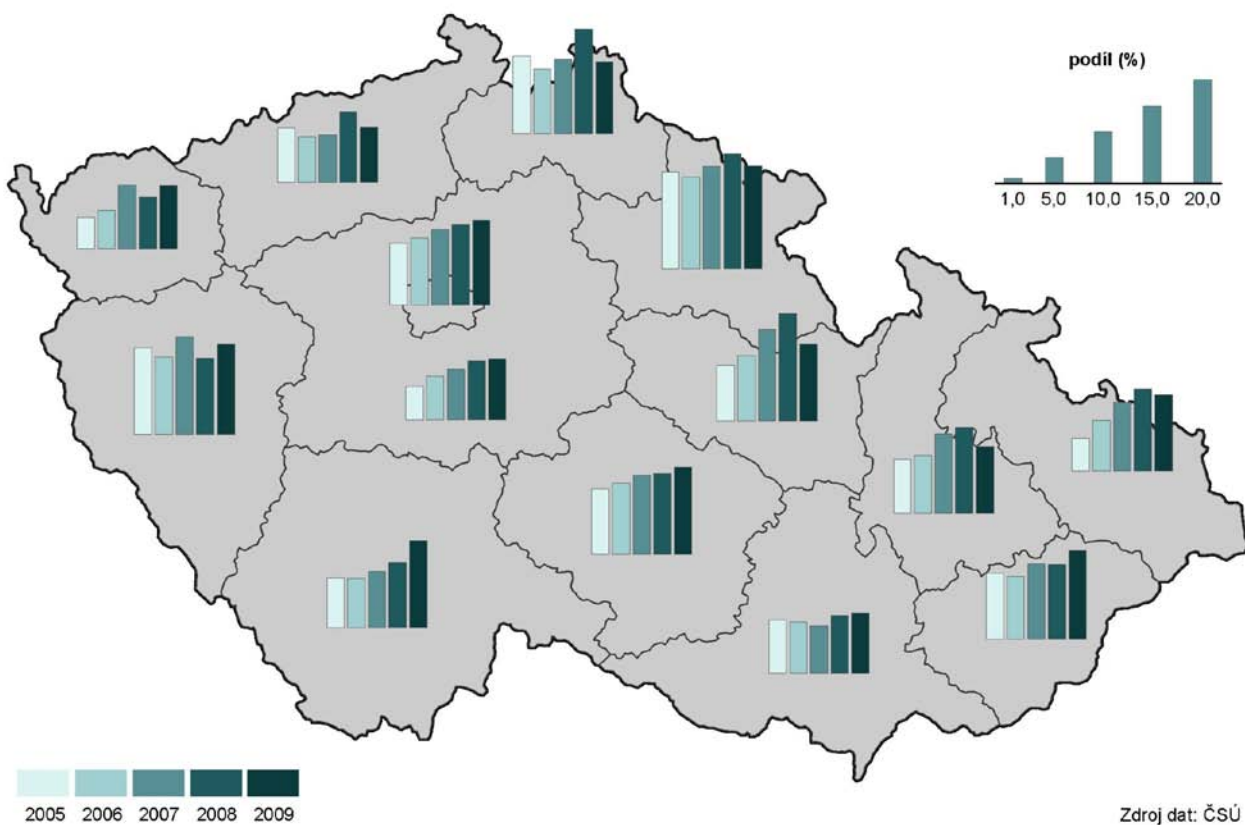
Stavební práce v okresech Olomouckého kraje v letech 2005 až 2010

Měrné emise NO_x (REZZO 1-4) v krajích v letech 2005 až 2009

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v krajích v letech 2005 až 2009

**Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice
v krajích v letech 2005 až 2009**

